Haber

SON HAVADİSLER

AKŞAM POSTASI

5 KURUŞ

Telefon: 23872 Sene: 8 — Sayı: 2616 27 MAYIS 1939 CUMARTESİ İlân işleri: Tel. 20335

İngiltere, Fransa, Sovyetler arasında

Üçler ittifakı hazırlandı

Mareşal Voroşilof İngiltereye davet edildi

Fransız hariciye nazırı Bone ile Sovyetlerin Londra elçisi Maiski, son prensip anlaşmasını mümkün kılan mülâkatları esnasında...

(Yazısı 5 incide)

Yeni Vekiller bugün işe başladılar

Dr. Saydam veya Abdülhalik Rendanın Parti Genel Başkan vekilliğine getirilmeleri ihtimalinden bahsediliyor

Fethi Okyar Başvekil mi olacak?

Ali Rana Tarhanın müstakil grup reis vekili olması muhtemel...

Adliye vekili Fethi Okyar

Ankara, 26 (A. A.) — Parti dahilinde çalışmak arzusu ile adliye Vekili Konya mebusu Tevfik Fikret Sılay ve gümrük ve inhisarlar vekili İstanbul mebusu Rana Tarhan vekâlet vazifelerinden istifa etmişler ve istifaları Reisicümhur tarafından kabul buyrulmuştur.

Adliye vekâletine Bolu mebusu Fethi Okyar, ve gümrük ve inhisarlar vekâletine Trabzon mebusu Raif Karadenizin tayinleri başvekâlet tarafından inha ve Riyaseticumhurca tasvib ve tasdik buyrulmuştur.

(Devamı 5 incide)

Gümrük ve İnhisarlar vekili Raif Karadeniz

Hitler geçen hafta Ziegfrid istihkâmlarını gezdiği sırada...

Almanyada Hitlerin geçenlerde gezdiği mıntakalarda Felâket

Ziegfried istihkâmlarını su bastı, askerler çekildi

Fransız gazetelerine göre:

Bu vaziyet istihkâmların hatalı kapıldığını gösteriyor

(Yazısı 5 incide)

Berlin - Istanbul - Halep hava seferlerine başlanıyor

İstanbul - Halep arasındaki yolculuk Devlet Havayolları tayyareleriyle yapılacak

Tayyarelerimizde, yolcuların kara ile telefon mükâlemelerini temin için icap eden tesisatın yapılmasına başlandı

Devlet Havayolları tayyarelerimizden biri Yeşilköy hava istasyonunda

Yazısı 4 üncüde

Ingiliz Valde Kraliçesinin geçirdiği kaza

Kraliçe Meri, devrilen otomobilden kurtarıldıktan sonra epi bir müddet doktor bulamadı

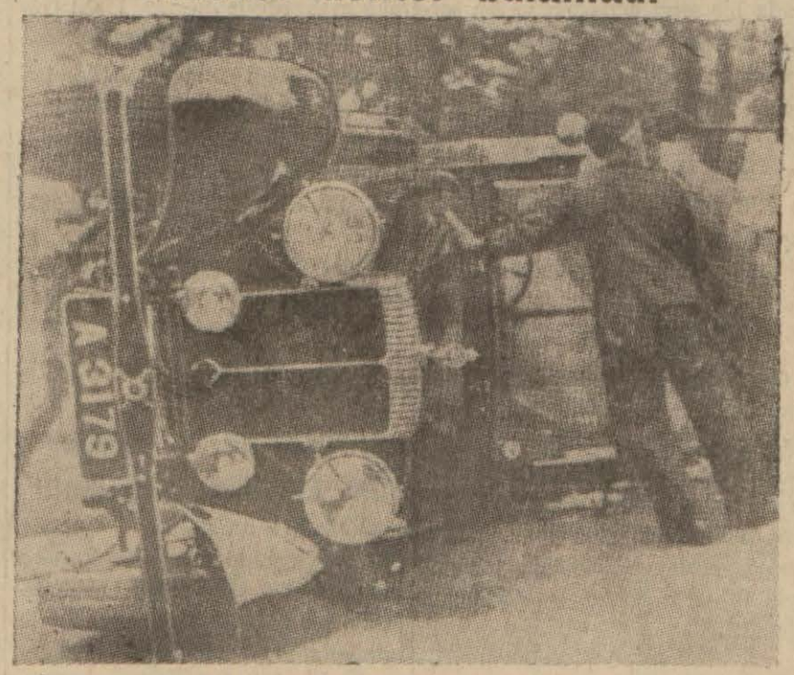

İngiliz valide kraliçesi Merinin devrilen otomobili...

İngiltere valide kraliçesi Meri bu sene 72 inci yıldönümünü hastanede geçirmeye mecbur olmuştur. Telgrafların haber verdiği gibi, kraliçe salı günü Londrada bir otomobil kazasında yaralanmış ve yıldönümü olan cuma günü de, evvelden hazırlanan kutlama programı tatbik edilememiştir.

Kraliçe Merinin başından geçen otomobil kazası şöyle olmuştur:

Valide kraliçe, o gün, İngiliz çiçek ziraati cemiyetinin bahçelerini dolaşmış, hususî otomobili ile dönü

(Devamı 4 üncüde)

Hitler

Danzigli Almanlara yeni direktifler verdi

Varşova, 26 (A.A.) — Iyi haber alan mahfillere göre Danzigdeki nazi lideri Förster, Hitlerle yaptığı görüşme esnasında aldığı yeni direktifleri iş arkadaşlarına tebliğ etmiştir.

Lodz civarında Adolf Horak müesseselerinde sabotaj vak'aları müşahade edilmiştir.

Tahkikat neticesinde bunların bir Alman ustabaşısının teşvikiyle Alman işçileri tarafından yapıldığı anlaşılmıştır.

Polonyalı işçiler Almanların çıkarılmasını müdiriyetten istemişler ve bu talep isaf olunmuştur.

Bir müddettenberi Alman matbuatı, Almanyanın genişlemek siyasetini muhik göstermek için bunu iktisadî delillere istinat ettirmekte ve Alman ticaretinin Polonya için fevkalâde mühim olduğunu ve Alman ticareti olmaksızın Polonyanın normal olarak yaşayamıyacağını yazmaktadır.

(Devamı 5 incide)

Denizyolları kooperatifinde Eski idare meclisleri suçlu görüldü

Kooperatifin alışverişte aldandığı, hesaplarda eksiklikler, defterlerde silintiler olduğu, anbar kayıtları tutulmadığı anlaşıldı

Denizbank kooperatifi 1938 yılı içinde 11 bin küsür lira zarar etmiş, bu sebeple bilânçolar umumî heyet tarafından tasdik edilmiyerek zarar sebeplerinin meydana çıkarılması için beş kişilik bir heyetin bilânçolar ve muamelât üzerinde tetkikler yapması kararlaşmıştı. Bir aydan fazla bir zamandır bu yolda çalışan bu heyet nihayet raporunu vermiş, kooperatif umumî heyeti de dün fevkalâde olarak toplanmıştır.

(Devamı 5 incide)

Bugünkü sayımız 16 Sayfadır

Yugoslav Kral Naibi Berline gidiyor

Bu ziyarette mihver devletlerinin Yugoslavya üzerinde son bir teşebbüste bulunacakları sanılıyor

Londra, 27 — Deyli Herald gazetesine Zagrebden bildiriliyor:

Yugoslav kral naibi prens Pol 1 haziranda resmen Berlini ziyaret edecektir. Bunun, mihver devletlerinin Yugoslavyayı da aralarına almak için yaptıkları en son teşebbüs olacağı söyleniyor.

İyi malûmat alan mahafildeki kanaate göre, Prens Pol teklifleri kabul etmiyecek olursa Almanya ve İtalya Yugoslavyayı tehdide başlıyacaklardır. Bunda Bulgaristanın da kendilerine yardım edeceğini zannetmektedirler.

Sabah gazeteleri ne diyorlar?

YENİ SABAH

Hüseyin Cahit Yalçın Almanyada Türk talebesi bahsini ele alarak, Nasyonal - Sosyalizmin ilmi de millileştirdiğini söyliyerek onu bunu yapmaya sevkeden âmilleri gözden geçiriyor ve neticede şunu söylüyor.

"İlim cihanşümul bir hakikat, objektif bir disiplin şeklinden çıkarak sırf "şimalli,, ve "Alman,, olursa bu ilimden ecnebi milletlerin ve bilhassa biz Türklerin ne istifade edeceğimizi düşünmeye hakkımız yok mudur? Almanya üniversitelerine ve Alman yüksek mekteplerine yollıyacağımız Türk gençleri Almanyadan ne gibi kanaatlerle, ne gibi imanlarla dönecekler?

Objektif ve gayrişahsî ilim sahasında kanaat ve iman sözlerine yer olmadığı söylenirse bu itirazın Almanya hakkında da bir kıymeti olmıyacağını düşünmek mecburiyetindeyiz.Çünkü Almanlar ilmin objektifliğini kendileri kabul etmiyorlar, ve şimdiye kadar anladığımız tarzdaki ilmi bir yahudi zehiri telâkki ederek tekmeliyorlar.,,

TAN

M. Zekeriya Sertel Balkanlardaki siyasî faaliyet adını verdiği yazısında, mihver devletlerinin Gafenkonun Ankaraya yapacağı seyahatte, Türk - İngiliz anlaşmasının Balkan paktına muhalif olduğunu anlatmak maksadını taşıdığı yolundaki iddialarını cerhetmek için, Balkan devletlerini teker teker ele alarak, vaziyetlerini mütalea etmekte ve mihvr devletlerinin bilhassa Romanya ve Yugoslavya üzerinde yaptıkları tazyiklerden nasıl kurtulduklarını, mihver siyasetinin böyle akamete mahkûm bir anında yapılan Türk - İngiliz anlaşmasının da bu tazyiki ortadan büsbütün kaldırdığını anlatmakta hele İngiliz - Fransız ve Sovyet Rusya anlaşmasının Balkanlıları biribirine daha iyi bağladığını söyliyerek diyor ki:

"Artık Bulgaristanın da vaziyeti tayin etmesine intizar olunabilir. İngilizlerden beş milyon liralık bir istikraz akdine muvafakat etmekle temayüllerini izhar etmiş oluyor. Gafenkonun Ankara ziyaretinden sonra bu meselenin de halledilerek sulh cephesinin Balkanlarda kuvvetleneceğine şüphe yoktur. O vakit Romanya ve Yugoslavya da Berlin - Roma mihverinin tazyikinden kurtulacak ve Balkanlar normal sulh hayatına kavuşmuş olacaklardır.

CUMHURİYET

Nadir Nadi, Maarif bütçesi müzakere edilirken bir mebusumuzun Galatasaray lisesi adının değiştirilmesi yolundaki sözünü ele alarak bu isteğin manasızlığını tebarüz ettirmeye çalışmakta, her şeyimizi, eskiyle alâkadardır diye değiştirmeye kalkmanın doğru olup olamıyacağını münakaşa etmektedir. Muharrir "İnkılâbı anlamıyanlar!,, adını verdiği bu yazısında bir milletin hayatının akan, devam eden bir şey olduğuna göre onu koparmanın ikiye bölmenin, akışın ahengini bozmaktan başka hiçbir netice veremiyeceğini söyliyerek müesseselerimizi düzeltirken, ıslaha çalışırken bu noktayı hiçbir zaman ihmal etmemek lâzım geldiğini işaret ederek diyor ki:

"İleride, üç yüz senelik, beş yüz senelik mazisi olan eserler sayabileceğimiz bir gün gelirse, bundan yalnız Türklük iftihar duyacaktır.,,

Sarıyerde bir işçi öldü

Dün akşam Sarıyerde bir amelenin ölümü ile neticelenen bir kaza olmuştur.

Büyükdere kibrit fabrikası ustabaşılarından Sabri Uysal 3602 numaralı kamyonun arkasına bir romork bağlamış ve bir iş için Sarıyere doğru hareket etmiştir. Bu sırada fabrika amelelerinden Âdil kamyonun arkasındaki romorka atlamak istemiş. Fakat muvaffak olamıyarak yere yuvarlanmıştır.

Zavallı amele başından aldığı yaraların tesiriyle bir müddet sonra ölmüştür. Hâdise hakkında tahkikat yapılmaktadır.

—o—

Vasfi Rıza Ankaraya gitti

Şehir tiyatrosu artistlerinden Vasfı Rıza bu sabah tayyare ile Ankaraya hareket etmiştir. Orada, bulunan arkadaşlarına iltihak ederek temsillere iştirak edecektir.

VAKIT

Sadri Ertem işaretler sütununda tenkid ve hakikatten bahsediyor. Muharrire göre tenkid hakikati ihtiva etmiyor ve yüzde yüz zaman ve mekân şartlarına intıbak etmiyorsa kolay söylenmiş, yani dilin ucuna gelivermiş sözlerden başka bir mana ifade etmez ve gene şikâyet ıstırab bir şeyi iyileştirmenin sebebi değildir.

Muharrir, bütçe münasebetile Mecliste geçen tenkidlerin ve şikâyetlerin Refik Saydamın cevabile nasıl bir hakikat kisvesine büründüğünü işaret ederek diyor ki:

"Refik Saydam imkânlarla olması istenilen arasındaki uçurumun ne olduğunu izah etti. Devletin muhtaç olduğu ile yapabildiği şeylerin hududunu o kadar sarahatle, vüzuhla tayin etti ki onun dilinden noksanlarımızın telâfisine doğru yapılan birhamleyi de sezdim, bu sadece bir teselli değildir, kuvvetli bir ümittir. Çünkü bilmek yapmaktır. Yapacağımızı biliyoruz.,,

İşçi sigortası

İşçi yerlerinde yapılan anket neticelendi

İş kanunu mucibince neşri lâzım gelen işçi sigortası kanun projesini tetkik etmek üzere milletler cemiyeti mesai bürosu müdiri Osvalt Şteyn memleketimize gelmiş ve bir müddet kalarak tetkikler yapmıştı. İşçi sigortası projesinin tekemmülü için bilhassa bütün memleket iş yerlerinde işçilerin vaziyetini tesbit etmek üzere yapılan anket neticesi beklenmekteydi. Anket bu ay başında neticelenmiş ve neticeler tasnif edilmiştir. Bu suretle işçi sigortasının tatbikattaki mevkii de yakinen anlaşılabilmiş olmaktadır.

İş dairesi genel merkezi, projeyi derhal iktısat vekâletine vererek işçi sigortası teşkilâtının süratle tahakkukunu temine çalışacaktır.

Medenî memleketlerde büyük bir ehemmiyeti bulunan ve bilhassa sanayi hareketleri günden güne genişleyip işçi adedi süratle artan memleketimiz için bir noksan olan işçi sigortası bulunmaması bu suretle giderilmiş olacaktır.

Projeye göre işçi isgorta idaresi bir devlet müessesesi olarak çalışacaktır. İş kanununun dairei şümulüne giren bir iş yerinde çalışan herhangi bir vatandaş otomatik olarak işçi sigortasına dahil olacak ve çalışmadığı, binaenaleyh sigorta hissesini gerek kendisi gerek iş yeri veremediği zamanlarda sigortası devam edecektir. Bir işçi hayatının sonuna kadar sigortası takip edecektir. Sigorta nispeti iş seneleri çoğaldıkça artacaktır.

—o—

Konservatuvar yatılı kısmının ıslâhı

Belediye riyaseti İstanbul konservatuvarı yatılı kısmının ıslahı için tetkikler yapmıya başlamıştır.

İstanbul konservatuvarı yatılı kısmı bundan on bir sene evvel şehir bandosu şeklinde yapılan bir teşkilâtla kurulmuştur. Bilâhare bu mekteb konservatuvara rabtedilmiştir. Mekteb leylî ve meccanîdir. Yalnız mektebe alınan talebeden mektebi terketmesi ihtimaline karşı bir kefalet istenmektedir. İşte bu kefalet meselesi yüzünden mektebe rağbet gittikçe azalmış ve nihayet şehir bandosunun tam kadro ile meydana çıkarılması imkânı kalmamıştır. Halbuki belediye şehir bandosunun yanıbaşında bir de şehir orkestrası kurmak kararını vermiş bulunmaktadır. Lâkin mevcut vaziyet dolayısiyle buna imkân kalmamıştır.

Şimdi, bu mektebe nasıl bir şekil vermek lâzımgeldiği hakkında tetkikat yapılmaktadır. Evvelâ kefalet meselesinin ortadan kaldırılması ve bunun yerine talebeyi mektebe ve mesleğe bağlıyacak başka bir formül bulunması bir zaruret olarak ortaya çıkmaktadır.

Yapılmakta olan tetkikatın vereceği neticeye göre bir proje hazırlanıp şehir meclisinin tasvibine arzolunacaktır.

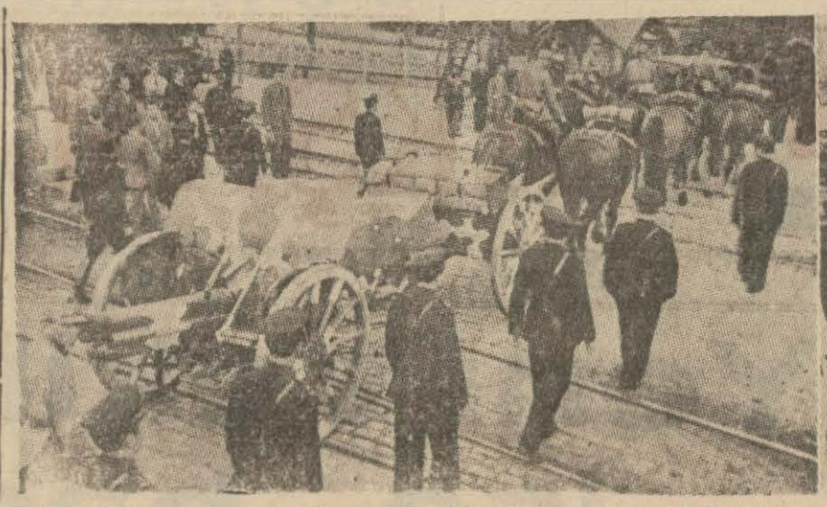

Yakalandığı ruam hastalığından Pariste ölen ve naaşı şehrimize getirilen Veteriner yüzbaşı Kemalin cenaze merasiminin dün yapıldığını yazmıştık. Yukariki resimler cenaze merasiminden iki intıbaı göstermektedir.

Haber Şehirden ve Memleketten

Kız kardeş katili

Ağır cezada cinayetinin hesabını veriyor

Bundan bir müddet evvel Beyoğlunda Galatasarayda bir cinayet olmuş, Kazlıçeşmedeki deri fabrikası amelelerinden Erzincanlı Hasan Köprülü kız kadeşi Esmayı bıçakla beş yerinden yaralıyarak öldürmüştü.

Suçlu Hasanın dün ağırcezada muhakemesine başlanmıştır. Hasan verdiği ifadede demiştir ki:

"— Kız kardeşim evvelce Erzincanda Ahmet isminde biriyle evliydi. Türkân isminde bir de kız çocuğu vardı. Bir müddet sonra Esma Ahmetten boşanarak burada kahveci Haşimle nikâhsız olarak yaşamağa başladı. Ben kız kardeşime nikâhsız yaşadığından, metres hayatı sürdüğünden kızıyordum. Çünkü bizim mezhebimiz metres hayatını kabul etmezdi.

Hâdise günü aramızda bu bahis tazelendi. Kız kardeşim bana birçok küfürler etti. İşine karışmamamı söyledi. Bundan sonra kendimi kaybetmişim, yaptığımı bilmiyorum.,,

Bundan sonra şahidler dinlenildi. Ve birkaç şahid için muhakeme başka bir güne bırakıldı.

—o—

Bir mektep sergisi

Üsküdar 3 üncü ortaokulunda yakında bir sergi açılacağı ve bu sergide, talebenin bir yıllık resim, dikiş ve talebe teşekkülleri faaliyetlerinin toplu bir şekilde teşhir edileceği haber alınmıştır. Sergi 4-6-939 pazar günü saat 9 da açılacak ve 11-6-1939 pazar günü saat 19 da kapanacaktır.

—o—

Kamyondan düştü

Osman beyde yapılan telefon santralı işçilerinden Mehmet oğlu Şakir, Alinin idaresindeki kamyonla Beşiktaşa giderken yolda birdenbire muvazenesini kaybedip yere düşmüş, vücudunun muhtelif yerlerinden yaralanarak imdad otomobiliyle Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

—o—

Otomobil çarpan çocuk

Beyoğlu 19 uncu ilkmekteb talebesinden 55 numaralı Hamdi oğlu 8 yaşlarında Ahmet Öcal, dün akşam üzeri Beyoğlu caddesinde karşıdan karşıya geçerken şoför Pironun idaresindeki 2241 numaralı otomobilin çarpmasına maruz kalmış ve muhtelif yerlerinden yaralanarak Şişli Çocuk hastanesine kaldırılmıştır.

Mevsim hastalıklarile mücadele

Bostanların vaziyeti yeniden tetkik ediliyor

Belediye birçok hastalıkların daha fazla intişarına müsait bulunduğu, bilhassa tifo ve sıtma gibi hastalıklardan korkudluğu yaz günlerinde şehrin içinde ve kıyısındaki bostanlar birçok cihetlerden tehlike teşkil ettiğinden bunların vaziyetlerini kontrola başlamıştır. Bilhassa Dolmabahçe ile Maçka arasındaki, Sinemköyünde Dolapdere civarındaki, Aksarayda Yenikapı ile Langa arasındaki bostanlar birçok cihetlerden tetkike tâbi tutulmuştur.

Bazı bostanlar evlerin lâğım sularını içine almaktadırlar. Belediyenin şimdiye kadar yaptığı bütün mücadeleye rağmen bunun önüne geçilememiştir. Bilhassa Dolapdere umumî mecrası aşağıdaki bostanları sulamaktadır. Bundan başka bu bostanların içinde sivrisinek yetişmesine müsait daimî su birikintileri bulunmaktadır. Bu da yazın bir malarya menbaı teşkil etmektedir.

Belediye, şehirli için daimî bir tehlike mahiyetinde olan bu bostanlar ıslah edilmedikçe faaliyetlerine müsaade etmiyecektir.

Koca katili kadın

Cürüm ortağı damadile beraber asıldı

Çanakkale, — Damadiyle sevişen ve onunla daha serbest yaşamak maksadiyle damadı Halil Güllerle bir olup kocası hacı Mehmedi taammüden öldüren Didar Savaş, Halil Güler ile beraber idama mahkûm edilmişler ve salı günü asılmışlardır.

Katil kadın, sehpanın başında "beni çok bekletmeyin, çabuk asın, yaşmağımı da başıma örtün,, demiştir.

—o—

Bir kilo eroin

Tepebaşında meşhur bir kaçakçı yakalandı

Gümrük muhafaza teşkilâtı Kurker isminde maruf bir kaçakçıyı içinde bir kilo kadar eroin bulunan bir paketle Tepebaşında cürümeşhut halinde yakalamıştır. Kaçakçının eroini nereden aldığı ve nereye götürmekte olduğu tahkik edilmektedir.

ZAYİ — Yeniköy belediyesinden aldığım 322 numaralı bisiklet plâkamı kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Sarıyer: Ali

Tonton amca belediye memuru

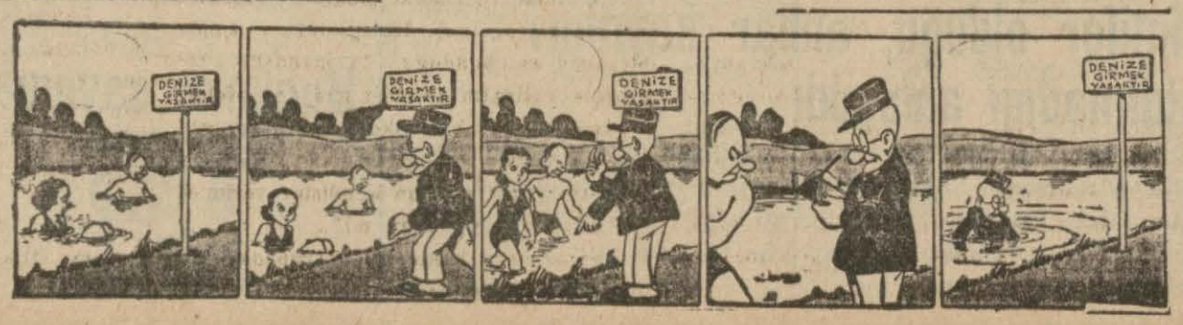

Enver Paşanın çocukları

Memlekete dönmelerine müsaade isteniyor

Ankara, 27 — Merhum Enver Paşanın Avrupada bulunan çocuğu Mahpeyker ve kardeşleriyle kardeşinin çocuğu Hümeyranın Türkiyeye avdetlerine müsaade edilmesi hakkında meclise bir lâyiha verilmiştir. En büyükleri 1914 doğumlu olan ve anneleri sakit hanedandan Naciye (Sultan) olan bu çocukların evlenme çağına girmiş olmaları lâyihanın mucip sebepleri arasındadır. Lâyiha Dahiliye encümeninden geçmiş adliye encümenine gelmiş ve yakında mecliste görüşülecektir.

—o—

Yapılacak yollar

Kasımpaşa — Sütlüce arasındaki yolun inşasına belediyece 100.000 lira tahsis edilmiştir. Bu para ile Kasımpaşadan Haskö kadar olan kısmın yapılabileceği anlaşılmaktadır. Yolun genişliği 25 metre olacaktır.

Bundan başka Beşiktaş — Ihlamur arasındaki 900 metrelik kısım ile Sarıyer — Sular arasında 1200 metrelik saha da bu sene yapılacaktır.

Parti Kurultayı münasebetile müsamere

Eminönü Halkevinden:

Partimizin 5 inci Büyük Kurultayının Ankarada Türkiye Büyük Millet Meclisi binasında toplanışı şerefine 29 Mayıs 939 Pazartesi akşamı Evimizin Cağaloğlundaki salonunda aşağıdaki program veçhile bir müsamere tertip edilmiştir. Bu toplantıya gelmek arzu eden yurddaşların yer darlığı sebebiyle hazırlanan davetiyeleri Ev Bürosundan almaları rica olunur.

PROGRAM:

1 — İstiklâl Marşı.

2 — Konferans: Evimiz Dil, Tarih ve Edebiyat Şubesi Başkanı Halit Bayrı tarafından.

3 — Gösterit (Dekbazlık): Evimiz Gösterit Şubesi tarafından.

Eminönü Halkevinden:

Cumhuriyet Halk Partisi 5 inci Büyük Kurultayı 29 Mayıs 939 Pazartesi günü saat (10) Ankarada Türkiye Büyük Millet Meclisi binasında toplanacaktır.

Kongrenin açılışını ve ogünkü müzakereleri radyo ile takip etmek istiyen yurddaşlara salonumuzun açık bulundurulacağını bildiririz.

—o—

Bir haftada 35 kaçakçı yakalandı

Geçen bir hafta içinde gümrük muhafaza teşkilâtı cenup hududunda 32 kaçakçı, 225 kilo gümrük malı ile, 42 Türk lirası, 45 kaçakçı hayvanı, İstanbulda 3 kaçakçı, 1 kilo 125 gram uyuşturucu madde ele geçirilmiştir.

—o—

Silivride çekirge görüldü

Silivri ve Yalovada çekirge görülmüş, çiftçiler mükellefiyet usulü ile mücadeleye memur edilmişlerdir. Bundan başka ziraat memurları da zehirle çekirgeleri öldürmektediler.

MACARİSTAN yedi bin altı yüz franklık zirai mahsul istihsal eder.

*

KANADA altı bin yetmiş beş kilo konserve balık ihraç eder.

*

SOVYET Rusyada doğum evleri, çocuk bakım evleri ve çocuk bahçeleri için bir dakikada üç bin ruble harcedilir.

*

ALMANYA Romanyanın bazı sanayiini kontrolüna almıştır. Almanyanın hükmüne geçen bu sanayi bir dakikada on sekiz ton yağ, dört ton kömür, sekiz ton mısır istihsal etmektedir.

*

INSAN kulağının alabildiği en kalın nota orglarm en kalın notasıdır. Bu ses dakikada dokuz yüz altmış ihtizaz yapar.

*

MADER adasında dakikada on sekiz litre Mader şarabı istihsal edilir.

*

SINEMADA bir dakikada yetmiş yedi metrelik film döner ve siz dört yüz kırk resim seyredersiniz.

Haber
AKŞAM POSTASI
Sahibi ve Neşriyat Müdürü
Hasan Rasim Us
İDARE EVİ: İstanbul Ankara caddesi
Posta kutusu: İstanbul 214. Telgraf adresi: İstanbul HABER
Yazı işleri telefonu: 23872
İdare " " : 24370
İlân " " : 20335

ABONE ŞARTLARI

Senelik	Türkiye	Ecnebi
6 aylık	14.00 Kr.	27.00 Kr.
3 aylık	7.50 "	14.00 "
1 aylık	2.50 "	5.00 "

Hayata dair

Dün, bugün

PAZAR günleri halkı gezme yerlerinden alıp şehre getiren vapurlar hıncahınç dolu oluyormuş; bu da yolcuları rahatsız ediyor ve onlarda bir daha gezmeğe çıkmak hevesi bırakmıyormuş. Rahatsız olduklarına inanırım ama pişman olduklarına inanmam: yine giderler ve bütün o çektikleri rahatsızlığı unutup yine eğlendikle rinden bahsederler. Ne ise; asıl söylemek istediğim o değil.

Vapurların rahatsızlığından fıkracı arkadaşımız Reşad Feyzi şikâyet ediyor ve daha geniş vapurlar, ihtiyaca daha uygun tarifeler istiyor. Hakkı var, iyi ediyor. Aradan "vapur almak,, , "haksızlık yapmak,, gibi sözlerle türkçeye eziyet etmeseydi daha iyi ederdi. Yazısının bir yerinde: "Vapurların pazar yolcuları, her yıl, otomatik bir şekilde artmaktadır,, diyor. Bu cümlede "otomatik,, kelimesinin ne manaya geldiğini çok düşündüm, bir türlü anlıyamadım. Belki de bir tertip hatasıdır.

Dahası var. Reşad Feyzi diyor ki: "Halk, artık açık, temiz havanın sıhhî faydasını anlamıştır. (Ah! acaba, temiz türkçenin faydasını da bir anlasak!) Bütün bir hafta çalışan, yorulan İstanbulluların çoğu, eskiden olduğu gibi, mahalle kahvesinin duman ve is kokan dört duvarı arasında, tatil gününü geçirmeğe asla razı değildir.,, Yani İstanbul halkı eskiden açık, temiz havanın faydasını bilmezmiş, gezme yerlerine gitmezmiş, tatil günlerini mahalle kahvesinde geçirirmiş... E! birader, bu da söylenir mi ya! İstanbul halkı oldum bittim gezmeği sever. Kâğıthane'ye, Göksu'ya, Kayışdağı'na, Alemdağı'na, Çırpıcı çayırı'na, daha bilmem nerelere gider. Yemekli gider, yemeksiz gider, kayıkla gider, çekçekle gider, öküz arabası ile gider... Daha doğrusu giderdi. Bu gezme yerlerinden çoğunu bıraktı.

Dünün birçok fenalıkları vardı. Evet ama her iyi şeyi, her keyfi de bugünün icad ettğini sanmıyalım. Nerede ise ekmek yiyip su içmenin de ancak son zamanlarda keşfedilmiş iyi bir âdet olduğunu söyliyeceğiz. Böyle iddiaların çok zararı vardır. Bir kere babalarımızı, bu göğün altında bizden evvel yaşamış olanları her türlü kabahatlerle mâlûl, doğru düşünebilmek, faydalı ile faydasızı, iyi ile kötüyü ayırabilmek kabiliyetinden mahrum bir sürü budala diye göstermeğe hakkımız yoktur. Sonra dünün her şeyinin kötü, her iyinin bugünün icadı olduğunu iddia edersek kendimize etrafı güldürürüz ve haklı olduğumuz zaman bile kimseyi inandıramayız.

Pazar günleri gezmeğe gidenlerin istirahatini düşünelim; onlara daha çok ve daha büyük vapurlar tahsis edilmesini isteyelim. Zaten şehrin vapurlarını işletenler bunu düşünüyormuş; bu sene, geçen senekinden daha çok mehtap âlemleri tertip edilecekmiş. Bunlar iyi, doğru, hakkıdır. Fakat tatil günlerinde gezmeğe gitmeği bizim icad ettiğimizi iddia ya kalkmıyalım; yoksa bir haksızlık yapmış... İnsanı şaşırtıyorsun, Reşad Feyzi, bana ana dilimi de unutturacaktın... haksızlık etmiş olurum.

Nurullah ATAÇ

POLİTİKA

Son siyasî hafta fena geçmedi

Yazan: Pierre Dominigue

Son hafta fena geçmedi. Hattâ iki geçti denebilir. Acaba talih cepheyi mi değiştirdi? Talih, sebep olmadan dönmez. Bir millet veya bir milletler kütlesi kendi lehine sayılar kaydetmiye başladı mı, kuvvetler onun tarafında demektir.

Bugün, kuvvetler tamamiyle İngiliz - Fransız cephesinde toplanmış bulunuyor demeyeceğim. Fakat vaziyet bariz bir şekilde değişmeye başlıyor. Bunu Londra ve Paris bildiği gibi Roma ile Berlin de bilmiyor değil.. ,

Şunu itiraf etmek lâzım ki Alman silâhlanması, Almanyanın ve İtalyanın büyük işlere girişmeleri İngiltere ile Fransayı şaşırtmış. Fransa ordusunu muhafaza etmiş, bir donanma kurmuştu.. Fakat hava ordusunu ihmal etmişti.

İngiltere ise her şeyi ihmal etmiş bulunuyordu.

Bu, kuvveti olmadığından değil, sulha karşı derin bir iman beslediği için böyle olmuştu.. Onun için, Almanyanın silâhlanması sadece endişe uyandırmıştı. Başka bir şey değil..

Habeşistan harbi İngiltere için bir yıldırım darbesi oldu. Renin işgali de Fransa için bir yıldırım darbesi idi. Ondan sonra da yıldırımlar biribirini takip etti: Almanya ile İtalyanın İspanya işine müdahaleleri, Avusturyanın Almanyaya ilhakı, 1938 eylülü ve 1939 martı hâdiseleri. .

Bunlara, Arnavutluğun işgalini de ilâve etmek lâzımdır. Yalnız, arada İngiltere ile Franna silâhlandı.

Fransa ile İngilterenin silâhlanmaları işe başlamak itibariyle, asıl 1935 dedir. İngiltere silâhlanmıya on milyonlarca Sterlin tahsis etmiye 1935 senesi sonlarında başlamıştır. Fakat bu programı tamamiyle tatbik için daha zaman ister. Mesele, acaba bu üç buçuk sene gibi kısa bir müddet zarfında, Almanya, İtalya ve Japonya girişecekleri işleri bitirebilecekler mi, bitiremiyecekler mi?.

Japonya için mesele mevzuu bahis bile olamaz. .Japonyanın emelleri bugün suya düşmüş bulunuyor. 1937 denberi Çinde muharebe etmekte. Çin teslim olmadı ve olmıyacak da.. Şang Kay Çek daima ayakta. Bu vaziyet dahilinde Japonya Çinden, hattâ işgali altında bulunan şimalî Çinden bile istifade edemez. Esasen Çinliler boykot yapmak, işi reddetmek, kendi kabuklarına çekilip mukavemet göstermek gibi işlerde, hattâ gazetelerin pekaz bahsettikleri faal mukavemette, yani çetecilikte çok usta kimselerdir.

İtalya Habeşistanı ele geçirebildi. Fakat, Fransanın 1914 de Fası yaptığı gibi en az bir kuvvetle muhafazaya muvafak olamadı.

Bugün Habeşistan İtalyaya beş para temin etmediği halde, ona büyük bir masraf kapısı açmış bulunuyor. (1938 senesi zarfında İtalyanın bütün Şarkî Afrika müstemlekelerinden ithalâtı 135 milyondur, İtalyadan ihracatı ise 1.815 milyondur) Diğer taraftan, Trablusgarp ta öyle. İtalyaya 53 milyon ithalâta mukabil Trablusgarbe İtalyadan 519 milyon ihracat).

Hülâsa, İtalya kendi imparatorluğu ile kendini mahvediyor. Arnavutluğun işgali de ona hiçbir refah temin edecek değildir.

Diğer taraftan, İtalya tekrar İspanya meselesi ile uğraşmıya mecbur olacaktır. Zira, Roma istesin istemesin, İspanyadaki İtalyan kuvvetleri bugünlerde memleketlerine gönderilecektir. Bu askerlerin İtalyaya getirdikleri de ancak bir zaferdir ki, bunun da en büyük payını İspanyollar almışlardır. Yalnız bir de ittifak temin etmiş bulunuyorlar. Fakat bu ittifakın da önümüzdeki senelerde ne netice vereceğini göreceğiz.

Almanların vaziyeti

Almanların vaziyetine gelince; onların teşebbüsleri - Mein Kampfa müracaat - Memeli, Danzigi Koridoru, Çekoslovakyayı ilhak ederek fakat bilhassa Almanya etrafında küçük veya ikinci derece devletlerden müteşekkil bir çember teşkil ederek bir Alman imparatorluğu kurmaktı. Bu küçük devletler Alman gümrük sistemine dahil olacaklar ve Almanyanın hâkimiyetini Rusya hudutlarına, Karadeniz kıyılarına kadar götüreceklerdi.

Esasen Almanya bütün İtalyayı Balkan yarımadasını nufuzu altına alacağını, ve hiç bir şeyin durdura mıyacağı şarka doğru bir yürüyüşle Rusyayı diğerlerinden ayıracağını zannediyordu. Hedefi yalnız Ukranya buğdayları değil, aynı zamanda, daha arkadaki büyük Asya petrol sahasının en şimal menbaı olan Bakû idi. Zira, bugün, eski dünyanın büyük petrol merkezi Hazar denizi, Karadeniz, Akdeniz ve Basra körfezi arasında bulunan sahadır ki buralara ya İngiltere hâkimdir, ya Sovyetler Birliğinin ve Fransanın kontrolü altında bulunmaktadır, fakat Almanya ile İtalya buralara yer leşmeyi çok isterler.

Mihver yapacağını yaptı

Bu senenin martına kadar mihver her işte muvaffak oldu, hattâ Arnavutluğun işgaline kadar denebilir. Ondan sonra da her şey iflâs etti. Fakat, acaba sebepler ne, bunu izah etmek lâzım.

Evvelâ, Fransız - İngiliz maniası var. İngiltere hakikaten müthiş bir şekilde silâhlanıyor. 1939 maysında dört devletin son derece asrî sistemdeki tayyare mevcudu hakkında şu muhtemel rakamlar veriliyor:

İngilterede 3000 kadar, Fransada 1500, İtalyada 1500, Almanyada 7-8 bin.Fakat şu var ki İngiliz tayyarecileri Almanlar, Fransız tayyarecileri de İtalyanlara üstündür. Bundan başka, Almanyanın bundan daha iyi tayyareci yetiştirmesine imkân yok gibi görülüyor.Hakikaten, bugün hava ordusunda çalışanlar, - Hiç olmazsa pilotlar - mümtaz bir zümre teşkil etmektedir. Almanya, nüfusu 84 milyon olmasına rağmen, hava ordusuna İngiltere ile Fransanın bulabileceği mikdarın iki misli kadar bir tayyareci temin edemez.

Almanyanın o kadar çok hudutları var ki aara ve deniz ordusuna büyük bir kuvvet sarfediyor. Diğer taraftan, 84 milyonluk nüfusunun yalnız 7 milyonu Çektir, diğer mil-

Devamı 13 üncüde

Not

Belediyeden açıkta kalacak memurlar

Yazan: M. DALKILIÇ

BELEDİYE kadrolarında kısmen iktısat ve kısmen de muhasebe müdürlükleri teşekküllerine ait memurlar arasında bir tensikat görülüyor.

Manisa mebusu Refik İnce bütçe müzakereleri sırasında Meclisteki demişti ki:

"Milli ve hayati maksatları elde edebilmiş olmak için memur unsuruna diğer devletlerden daha çok muhtacız.

Çünkü münevver zümremizi ekseriyet itibariyle memurlar teşkil eder. Ve çünki mukaddes emanetlerimiz bunların ellerinde bulunmaktadır. Bunların hukukuna taallûk eden meselelerde âdilâne hareketi tanzim etmek zamanı artık gelmiştir.

Bu işin hallini tacil etmek Saydam hükûmetinin kat'i ve muvaffakıyetli icraatından birisi olacaktır.,,

Belediyede kadro fazlalığı görülebilir ve bu yüzden birkaç memur açıkta kalabilir. Fakat bir taraftan da bu vazifeleri meslek edinmişlerin yeni bir iş tutmaları imkânları muhakeme edilince görülecektir ki her açıkta bırakılacak memur, büyük bir maişet buhranına sokulmuş olacaktır.

Daima söylemiştik, devlet bir küldür. İhtisas mesleklerinden ve yani hukuk, mühendislik, doktorluk gibi işlerden gayrisinde memurlar arasında gösterecekleri ehliyet, liyakat ve enerji itibarile daima bir becayiş yapılabilir.

Belediye iktısat idaresindeki memur, ticaret vekâletinde de tavzif olunabilir ve nihayet ziraatte de, iktısatta da iş alabilir. Belediye kadrosunun geniş olması ve bir tensikatı icab ettirmesi karşısında hükûmet kadrosunun da yeni memur veya münhallere tayine mecbur bulunduğu memurlara ihtiyacı inkâr edilemez.

Âdilâne icraat bu gibi memurları herhangi bir saik altında olursa olsun hariçten hiç kimse münhallere alınmamak ve tercihan bu memurlar alınmak suretile tecelli edebilir.

Bir memur daima bilir ki, işi ve vazifesi herhangi bir sebeble lâğvedilirse edilsin aç kalmıyacaktır, perişan olmıyacaktır. Eline sıkıştırılmış bir miktar tazminatla kapı dışarı edilemiyecektir. En kısa zaman içinde münhal bulunan memuriyete derecesine, liyakatine, kıymetine göre geçirilecektir.

Memura daima ihtiyacımız vardır. Ve filhakika daima memur masrafı, teşkilât masrafı artar ve bu gayet tabiidir. Devlet işleri ilerledikçe o nispette teşkilât da ilerler ve artar.

Elimizde tecrübeli, hakkı müktesebi memurlar bulunurken, yenilerini aramağa ne lüzum vardır ve doğru mudur?

Evvelâ onlar ve sonra kâfi gelmediği takdirde hariçten müracaatlar is'af olunur.

Belediyedeki tensikat karşısında da böyle bir emniyet ve müeyyedenin açıkta kalmak betbahtlığına uğrıyacak memurlara bağışlanmasını büyüklerimizden bekliyoruz.

Düşündüğüm gibi:

İstanbulun medenî bir şehir olmasını istiyoruz

Medenî bir adam, evinde bulaşık yıkadığı zaman bu suyu pencereden sokağa dökmez, çamaşır yıkadığı zaman evin pencerelerine balkonlarına asıp kurutmak bahanesiyle onu bütün sokaktan gelip geçenlere teşhir etmez, Evi sokak üstünde ise yatağını pencerelere asmaz, sofra örtüsünü ve halılarını pencereden silkerek konuyu komşuyu taciz etmez. Saat on ikiden sonra gürültü etmez. Kendi menfaati veya keyfi için kimseyi taciz etmez ve kimsenin keyfi ve menfaati için kendisinin taciz edildiğini istemez. Evi sokak üstünde ise yataı rahatsız etmez ve kimsenin de kendisini hususî hayatında rahatsız etmesine müsaade etmez.

Medenî bir şehir, sakinlerinin bu söylediğim şartlara riayetsizlik gösterdiği, hattâ zorla riayet ettiği bir şehir değil, medenî bir şehir ismine lâyık olan şehir, bütün sakinlerinin, bu şartlara farkına varmadan, güçlük çekmeden nefes alır gibi tabiî olarak riayet ettiği bir şehirdir.

Büyük fedakârlıklarla imar edilmeğe ve modernleştirilmeğe başlanılan İstanbul şehrinin tam mânasiyle medenî bir şehir manzarası alması lâzımgelirse, İstanbul halkının artık bütün bu uygunsuz itiyatları terketmesi lâzımdır.

Halbuki bir şehri çirkin gösterecek bütün kusurlar İstanbulda mevcuttur. İstanbulun en yeni bir mahallesi olan Taksimde, talimhanedeki modern apartmanların balkonlarında o binaların içinde oturan insanların en mahrem çamaşırlarının kurutulduğunu görüyoruz. Şehrimizde apartımanlarda oturanlar, balkonlarından aşağı halılarını silkmekte, berber ve aşçı dükkânları kirli sularını kapıları önüne dökmekte mahzur görmüyorlar.

Bu hareketlerin topuna birden vereceğimiz isim lâübalililiktir ve lâübalilik iptidailiğin bir işaretidir.

Şehrimizin modern bir şehir olmasını bağıra bağıra istediğimiz devirlerde şehirlinin de bu kötü itiyatlarından vazgeçmesini temenni etmemek elimizden gelmiyor.

Suat DERVİŞ

Diploma tevzii

Ankara yüksek ziraat enstitüsünün ziraat, veteriner ve orman fakültelerinin bilâyeti tecsüsünden beri mezunlarına diploma verilmemişti. Şimdiye kadar ihzar edilmiyen bu diplomalar nihayet hazırlatılmış olduğundan Ankarada bulunan mezunlara merasimle diplomaları verilecektir. Diğer yurdun muhtelif yerlerinde bulunan mezunlara da diplomaları gönderilecektir.

Geçen kuyruklu yıldız

ADINA adetâ bir hava tahtelbahiri gibi 1936 D ismi takılan Hassel kuyruklu yıldızı da arza değecek değmiyecek derken, geldi geçti. Bu kuyruklu yıldızcağızın dünyamıza başını bile çevirmeden, el bile sürmeden geçip gittiğine bakılırsa, aşkolsun, siyasetten anlıyormuş demek!...

* * *

Halk tipi radyolar

BİLMEM merak buyrulmuyor mu: Şu gazetelerde birkaç senedenberi halk tipi radyolar diye bir havadis tefrika olunuşuna?!.. Bu halk tipi radyoların evsafı şöyle olacak, böyle olacak diye her gün kulaklarımız ihtizaz ettiriliyor.

Nihayet şu halk radyosunun tipi anlaşılıyor: Çenesi yorulmaz bir tip!..

Maamafih bu halk tipi radyolarının kat'i tipi de taayyün eder gibi görünüyor ve şu anlaşılıyor ki halk tipi radyo demek halk gibi radyo sahibi olamamak veyahut avucunu yalamak suretile dünyayı dinlemek demektir!..

Herhalde bu yakınlarda bu iki tipten biri mutlaka takarrür edecek gibi görünüyor, tasa buyrulmamalı.

Rasgele

Bizdeki izdivaç yıldönümleri

KALAY dedik de.. Okudunuz mu acaba: Japonyada her izdivaç dönüm yılının bir adı varmış. Birinci yıldönümü merasimine pamuk düğünü, ikinci yıldönümüne kâğıt düğünü, üçüncü yıldönümüne meşin düğünü, beşinciye yün, onuncuya kalay düğünü, 25 inci yıldönümüne gümüş düğünü diyorlarmış.

Şu Japonlar doğrusu büsbütün başka çeşit bir millet. Çünkü bizde iş bu kadar şatafatlı değil.

Bizde birinci yıldan sonraki bütün yıllar kalay düğünü!...

* * *

Gırla giden imar plânları

NE buyrulur: Belediyeye son günlerde imar ve ıslahat plânları sunanların sayısı çoğalmış. Hele bunların içinde bir aded zat sunduğu 11 maddelik bir projede varidatın artması için de otobüs ve tramvaylara bir mikdar zam yapılmasını, bu keşifte bulunduğundan dolayı da hasılatın yüzde onunun kendisine verilmesini istemiş!.. Şık değil mi?..

Sanki herif hakikaten Avrupadan getirilmiş ecnebi mütehassıs!...

Ey ihmal!.

ŞU işe bakın: Feriköyünde zavallı bir adamcağız la 6 kişilik çoluk çocuğu geceden kalaysız bir tencerede bırakılan pilâvı kemali afiyetle yemişler ve altısı birden zehirlenmiş. Ayni günde Eyübde de bir kadıncağız iki çocuğuyla kalaysız tencerede pişmiş yemekten zehirlenmişler.

Şimdi hiç hiçine bunca kişinin zehirlenmesine sebeb olan bu ihtiyatsızlığı iyice kalaylamak gerekmez mi?

* * *

Olabilir a ..

DÜN gene bir otobüs bir kadına çarpmış, kadıncağızı altından çıkarmışlar. Son zamanlarda kadınlar daha çok vesaltinakliye kazasına uğramaya başladılar.

Baksana, Pariste otobüslere aynalar konulduğu için otobüslere karşı, tramvaylar ve yeraltı şimendiferlerine kıyas kabul etmiyecek derecede fevkalâde bir rağbet oluyormuş. Sebebi: kadınlar bu aynalarda yüzlerinin tuvaletlerini tazeliyorlarmış...

Acaba, diyoruz, bizim otobüslerin de aynalar altlarına konulmuş olmasın?..

M.

— Bütün bir sene zarfında kaynanam ancak on gün bizde kalır.

— Kimbilir buna ne kadar üzülürsünüz.

— Yok canım, on beş gün çabuk geçer.

Adliyede terfi ve tayin listesi yüksek tasdikten çıkatı

Ankara, 26 (Hususî) — Adliye Vekâletinin Hâkim ve müddeiumumiler hakkında hazırlamış olduğu, nakil ve tayin kararnamesi yüksek tasdike iktiran etmiştir.

90 LİRAYA TERFİ EDENLER

Adliye baş müettişlerinden Bedri Türker, Ankara asliye hukuk hâkimi Vehbi Gündüz, Afyon hukuk hakimliğine İzmir icra hâkimi Hakkı, Kütahya hukuk hâkimliğine İstanbuldan Salâhattin Tuğlacı, Zonguldak reisi Ekrem Kavur, İstanbul ağır ceza reisi Refik Umay, Bursa ceza hâkimi Güngren, İzmir ticaret reisi Galip Kınoğlu, İstanbul ticaret reisi Faiz Yörükoğlu, Üsküdar hukuk hâkimi İrfan Gürkan, Trabzon hukuk hâkimliğine Kütahya hukuk hâkimi Mehmet Özbilen, hukuk hâkimi Hilmi Kışlaoğlu, Ankara hâkimliğine Ankara icra hâkimi Talât Doktor, İstanbul asliye hukuk reisi Fethi Cemil Tüzey, Uşak hâkimi Mustafa Derviş, Balıkesir asliye ceza hâkimi Sakip Kınoğlu, Kastamonu reisi Nuri Tokses, asliye baş müfettişliğine Arif Ethem Sandıkçıoğlu, Balıkesir hukuk hâkimi Arif Güvenç, Kayseri reisi Sait Ada, Bilecik hâkimi Suzi Güryüz, Çorum reisi Afif Akan, Çanakkale ceza hâkimi Yümnü Altınel, Aydın reisi Mithat Bibioğlu, İstanbul asliye hukuk reisi Suphi Kolun ve İrfan Bilgin, Antalya hukuk reisi Rauf Kural, Eskişehir reisi Ethem Ertem, Adana hukuk hâkimi Senih Aslan, İzmir ceza hâkimi İsmail Kemal, Çanakkale reisi Cemalettin Tüzmen, Zonguldak müddeiumumisi Hakkı Özkan, İstanbul müddeiumumisi Hikmet Onat, Aydın müddeiumnumisi Reşit Maykut, Afyon müddeiumumisi Tevfik Erbiç, İstanbul müddeiumumisi Kemalettin.

Maaşı 90 liraya çıkarılarak terfi eden İstanbul Müddeiumumisi Hikmet Onat

80 LİRAYA TERFİ EDENLER

Ceza ve tevkif evleri umum müdür muavini Rifat Alabay Ankara hâkimliğine, İstanbul asliye ceza reisi Fazıl İstanbul asliye hukuk reisliğine, Ankara asliye hukuk hâkimi Celâl Arslanoğlu.

70 LİRAYA TERFİ EDENLER

Ankara ağır ceza azası Hayrullah Mardin ceza hâkimliğine, İzmir icra hâkimi Nimet Hamdi, Ankara icra muavini Kemal Şarman Keskin hukuk hâkimliğine, Sungurlu hukuk hâkimi Derviş Tüzel, temyiz mahkemesi raportörü Mustafa Tekiner, Bilecik hâkimi Abdülhalil, İstanbul sulh hâkimi Hayrettin Pek Çanakkale müddeiumumiliğine, Edremit ceza hâkimi Tahsin, Kars reisi Sabri, Afyon hukuk hâkimi Metin Tire hukuk hâkimliğine, Ilgın hâkimi müştak Bingöl, Van âzası Tahsin Batmaz, Çatalca hukuk hâkimi Şevket, Bolu hukuk hâkimi Asım Sivrihisar hâkimliğine, adliye müfettişlerinden Rifat Güllü, Kocaeli ceza hâkimi Celâlettin, Şavşat hâkimi Necmettin, İstanbul sorgu hâkimi Fahrettin Gören Diyarbakır ceza hâkimliğine, Söke hukuk hâkimi Ali Ural, Gelibolu hukuk hâkimi Hamdi Önel, başmüddeiumumî muavini Burhanettin Urfa müddeiumumiliğine, İsparta müddeiumumisi Basri Arkan, Tokat müddeiumisi Ali Özeren, Bandırma müddeiumumisi Şefik Maraş müddeiumumiliğine, Muğla hâkimi Kadri Turan.

55 LİRAYA TERFİ EDENLER

Gaziantep sulh hâkimliğine aynı yer âzası Namık Hacı Hanefioğlu, İnegöl hukuk hâkimliğine Kayseri âzası Hasan Yalçın, Geyve ceza hâkimi Ziya Görgün, Kemalpaşa hâkimliğine Konya âzası Osman Yeten, Denizli sulh hâkimi Hilmi Güler, Ankara sulh hâkimi Lûtfi, İstanbul sulh hâkimliğine âzadan Münib Bayraktar, Malatya sulh hâkimliğine Kütahya âzası Kâni Ertuğ, Safranbolu hâkimi İlhami Törel, Van asliye ceza hâkimliğine Van âzası Ahmet Besim Özbek, Yenişehir ceza hâkimi Niyazi Akay, Diyarbakır sulh hâkimliğine âzadan Şefik Turhan, İstanbul sulh hâkimi Nurettin Sürer, İzmir sorgu hâkimi Sıtkı Yusufoğlu, Hafik hâkimliğine Amasya âzası Numan Atalık, Çeşme hâkimi Sami Akayer, Gaziantep müddeiumumisi Asım Erkan, Rize müddeiumumisi Salih Tümay, Bitlis müddeiumumisi Nuri Tekin, Van hâkimliğine Van mahkeme reisi Mesut Öveçoğlu, Konya sulh hâkimliğine Adana sulh hâkimi Fevzi Genç, Hendek hukuk hâkimliğine Tercan hâkimi Faik Özdemir, Ankara müddeiumumisi başmuavinliğine Ankara sulh hâkimi Hüseyin Şahbazlı.

45 LİRAYA TERFİ EDENLER

Cihanbeyli hâkimliğine İznik hâkimi Süleyman Sürük, Korkudili hâkimliğine Kole âza muavini Fahrettin Öztepe, İzmir sulh hâkimi Ferruh Adalı, Uzunköprü hukuk hâkimi Necmettin Özenli, Ankara sulh hâkimi Haydar Soysal, Ankara sulh hâkimi Hamdi Öter, Ergani Osmaniye hâkimi Feyzi Ertokoğlu, Manisa âzası Ziya Gökalp, Kırşehir ceza hâkimi Fauf Demircioğlu, Hopa hâkimi Şevket Altındağ, İzmir âzası Feyzullah Uslu, Terme hâkimi Nazif Koter, Tokat âzası Arif Hikmet, Osmancık hâkimi İbrahim Dikbaş.

Bandırma müddeiumumiliğine Van müddeiumumisi Cemal Bilgin, başmüddeiumumî muavini Ali Febük, İstanbul müddeiumumî muavini Hakkı, Ankara müddeiumumî muavini Nevzat Tüzümkan, Taşköprü ceza hâkimliğine Karadeniz Ereğlisi müddeiumumisi Naci Tüzen, Bursa sulh hâkimliğine Şarköy müddeiumumisi Cemil Uysal, Kars müddeiumumiliğine Samsun müddeiumumisi Ferit Tüzel, Keskin müddeiumumisi Mehmet Üstüner, Tunceli müddeiumumisi Veysi Sezan, Kilis müddeiumumisi Sabit Göney, Foça müddeiumumisi İhsan İdil, Yalova müddeiumumisi Attilâ Yurdakul.

Ankara icra muavin hâkimliğine Balşkesir âzası Vehbi Tetik, Samsun müddeiumumî muavinliğine Çanakkale müddeiumumisi Ziya, Aydın âzalığına Çiçekdağ hâkimi Tahir, Adana sulh hâkimliğine Konya sulh hâkimi Sadi Çelik, İzmir icra muavin hâkimliğine Şile hukuk hâkimi Mehmet Kabakçıoğlu, Ankara asliye hukuk hâkimliğine Ankara asliye mahkemesi âzası Tahir, Ankara asliye hukuk hâkimliğine Ankara asliye âzasından Şerif Dikbaş, Ankara ağır ceza âzalığına Ankara hâkimi Lebib Altıok, Ankara sulh hâkimliğine Ankara asliye âzası Cemal Poyrazoğlu, Ankara sulh hâkimliğine Kırşehir sulh hâkimi Salim..

40 liraya terfi edenler:

Kayseri azalığına Özdemir, Rize azalığına Erzincan aza muavini Süleyman, Elâzığ azası Şevket Durtürk Gümüşhane sulh hâkimliğine, bu yer aza muavini Osman, İznik sulh hâkimliğine İstanbul icra memuru Ekrem, Söğüt hukuk hâkimi Ali Rıza, Manisa sulh hâkimi İbrahim Gün gör, Beypazarı hukuk hâkimi Nazmi, Kızılcahamam hâkimi Abdullah Öner, Adana icra muavini Sıtkı Akyazan, İzmir sulh hâkimi Ziya Yalçınkaya, Adıyaman hukuk hâkimi Hamdi Araç ceza hâkimi Hilmi Günalp, sorgu hâkimliğine Remzi, Bulancık sulh hâkimi Ali Atay, Şirvan sulh hâkimi Tacettin Akı, Konya sorgu hâkimi Nail Bilen, Ankara sulh hâkimi Osman Selçuk, Diyarbakır azalığına Malatya sulh hâkimi Kemal Koynak, Şarkışla hâkimi Rifat Çiğdem, Samsun icra memuru Şinasittin Altan, Muş sorgu hâkimi Mürşit İlker, Gölpazar sulh hâkimi Nevzat Kıvılcımer, Gebze müddeiumumisi Ratıp Seliçer, Aydın müddeiumumî muavini Ravi Akay, Gürün müddeiumumî muavini Fazlı Onat, Gaziantep azalığına Karaisalı müddeiumumisi Turgut, Konya müddeiumumî muavini Ahmet Oruçoğlu, Ankara müddeiumumî muavini Avni Onat, Kütahya azalığına İsparta müddeiumumî muavini Çetin Ardalı, Kırklareli müddeiumumî muavini Cevdet Özkan, Boyabât müddeiumumisi Kadri Özil, Afyon müddeiumumî muavinliğine Hayrabolu müddeiumumisi Hamdi Dinçer, Ankara müddeiumumî muavini Zihni Betil, Gemlik müddeiumumisi Nevzat Nuri, Sivrihisar müddeiumumisi Yılmaz Ertekin, Yusufeli müddeiumumisi Şakir Otçu, İstanbul müddeiumumî muavini Refik, Ordu müddeiumumî muavini Kâmil Boran, Manisa müddeiumumî muavini Memduh Palamir, Pınarbaşı müddeiumumisi Yalçın Dağlar, Balya müddeiumumisi Naci Belli, Darende müddeiumumisi Fahri Kurban, Kağızman müddeiumumisi Hakkı Alaca, Ayancık müddeiumumisi Abdülhamit Akçay, Ordu müddeiumumisi Ziya Yakut, Ankara Müddeiumumî muavini Mehmet Ali, Fethiye müddeiumumisi Rüştü Özalp, Diyarbakır müddeiumumî muavini Sıdık Güney, Sandıklı müddeiumumisi Kemal Akgölge, Milâs müddeiumumisi Mitat Seven, Kırkağaç müddeiumumisi Ömer Üncü, Vakfıkebir müddeiumumisi İhsan Bindir, Kütahya sulh hakimliğine Taşköprü ceza hâkimi Nedim Uzkan, Balıkesir azalığına Na'li müddeiumumî muavini, Malatya azalığına Kırşehir eski müddeiumumî muavini İsmail Nayman, Nevşehir azalığına Kine müddeiumumisi Abdülkadir, İstanbul sulh hâkimliğine Gerede müddeiumumisi Şevket Teoman, İstanbul sorgu hâkimliğine Bursa müddeiumumisi Zühtü Aydınlı, İstanbul ağır ceza azalığına Kars müddeiumumisi Süreyya Şayan, Karaman hukuk hâkimliğine Bergama müddeiumumî muavini Cevdet Karaağaç, Ankara ticaret mahkemesi azalığına Kâmil Gürçay, Ankara müddeiumumî muavinliğine sulh hâkimi Halit, Akyol müddeiumumi muavinliğne sulh hâkimi Suat Börekçi, İstanbul müddeiumumî muavinliğine Çatalca müddeiumumisi Kemalettin Kemal.

Kararnamede bundan sonra otuz lira asli maaşa terfi edenlerin isimleri vardır.

Ingiliz Valde Kraliçesinin geçirdiği kaza

Kraliçe Meri, devrilen otomobilden kurtarıldıktan sonra epi bir müddet doktor bulamadı

(Baştarafı 1 incide)

yor. Büyük ve kapalı bir kupa olan otomobil, şehre yaklaşırken, birdenbire, yolun bir dönemecinde bir kamyonla çarpışıyor.

Bu çarpışma neticesinde, kamyon çok büyük ve yüklü olduğu için, kraliçenin otomobili şiddetli bir sarsıntı ile devriliyor ve kapaklanıyor. Kraliçe ile, maiyet kadınlarından Leydi Konstans ve yanında bulunan Lord Hamilton, yolun kenarındaki derin bir hendeğe yuvarlanan otomobilin içinde kalıyorlar.

Onların çığlığını ve çarpışmanın gürültüsünü civardaki bir binada çalışan bir boyacı duyuyor. Hemen koşuyor. Otomobilin çukura yuvarlanmış olduğunu görerek, çalışırken kullandığı merdiveni de götürüyor ve merdivenle aşağı inerek, otomobilde yaralı yatanları çıkarmaya çalışıyor.

O sırada civardan geçen Biri kadın, biri erkek iki kişi daha geliyor. Bunlar Çekoslovakyadan İngiltereye iltica etmiş iki Südetli Çektir.

Bu üç kişi, otomobildekilerden birinin kraliçe Meri olduğunu derhal tanıyorlar ve hemen onu kurtarmaya çalışıyorlar. Kraliçenin yarası esasen pek ağır değildir ve kolundan tutup kaldırınca yerinden kalkabiliyor.

Kraliçenin, ayağa kalkar kalkmaz ilk sorduğu şey şu oluyor:

— Yaralanan var mı?

Ondan sonra, koluna girenlerin yardımı ile 15 metre kadar uzaktaki bir eve götürülüyor.

Bu ev, bir doktor evidir. Fakat, doktor birkaç gün evvel ölmüştür ve şimdi evde yalnız doktorun oğlu bulunmaktadır. Mister Fred Revel ismindeki bu adam derhal kraliçeyi uzun bir kanapeye yatırıyor. Kraliçe, yarasının sancıları arasında arkasına yaslanırken:

— Bir çay olsa da içsem, diyor.

Kraliçenin yardımına koşmuş olanlardan Çekoslovakyalı kadın, ev sahibinin gösterdiği çaydanlığı alıyor, kraliçeye çay hazırlıyor. Mister Revel de derhal civardaki mümkün olan her yere telefon ederek doktor çağırıyor. Fakat, aksilik, hiçbir yerde doktor bulamıyorlar.

Kraliçe:

— Doktora lüzum yok, diyor. Bir az dinleneyim, kendime gelirim.

Ev sahibi ona bir aspirin veriyor.

Kraliçe sırtından ıstırab çekmektedir. Leydi Konstansın bir parmağı kırılmış, Lord da hafif bir yara ile kurtulmuştur.

Nihayet hâdise saraya haber veriliyor ve oradan sıhhî imdatla bir otomobil gönderiyorlar. Kraliçe ile diğer iki yaralı sarayın hastanesine naklediliyor.

Kral Corc ile kraliçe Elizabet, valide kraliçenin başından bir otomobil kazası geçtiğini Kanadada, trende giderken radyodan haber alıyorlar. Londra radyosu, günün haberlerini okumaya başlarken evvelâ şu haberi veriyor:

"Kraliçe Meri Londrada bir otomobil kazasında yaralanmıştır.,,

Biraz sonra tren bir istasyonda duruyor. Orada krala, bizzat annesinden gelen bir telsiz telgrafı veriyorlar. Kraliçe Meri bunda, bir otomobil kazası geçirdiğini, yaralandığını, fakat korkulacak bir şey olmadığını bildiriyor.

Son haberlere göre, kraliçenin sıhhati iyidir ve yakında yataktan kalkacaktır. Fakat 72 inci yaş günü hastanede geçmiştir.

Berlin - Istanbul - Halep hava seferlerine başlanıyor

Berlin — İstanbul — Halep hava seferlerine 1 hazirandan itibaren başlanacaktır. Bu yeni hava hattı, Luftanza ismindeki Alman şirketi tarafından tesis edilmektedir. Şirket, bu hatta Devlet havayollarımızın tayyare ve pilotlarından da istifade için hükûmetimizle anlaşmıştır. Bu anlaşmaya göre, hergün Berlinden kalkacak bir tayyare, Yeşilköye inecek ve yarım saat sonra, pilotlarımızın idaresinde bulunan Devlet havayolları tayyaresi, Berlinden gelen yolcuları Halebe götürmek üzere alacak ve hareket edecektir.

Luftanza şirketinin tayyarelerinde olduğu gibi, Havayolları tayyarelerinde de, yolcuların kara ile telefon mükâlemelerini temin için icap eden tesisatın yapılmasına başlanmıştır. Bu tertibatla, istiyen yolcu, tayyarede yolculuğuna devam ederken telefon şebekesi bulu şehirlerden herhangi birindeki diği bir numarayı bulabilerek konuşacaktır. Mükâleme, radyo telefonla havadan karaya naklec cektir.

Berlin - İstanbul - Halep hav lunun temmuz içinde Kâbile k uzatılması da kararlaşmış bu maktadır.

Türkkuşu kampı

Her sene İnönünde kurulmakt lan Türkkuşu kampı bu sene 1 muzdan itibaren Yeşilköyde k lacaktır.

Tenezzüh uçuşları

Eskiden olduğu gibi şehrim hava tenezzüh uçuşları yapılm na karar verilmiştir.

Pazar günü nereye gideceksiniz?

Büyükdere BEYAZ-PARK Açıldı

CAZ ve EĞLENCELER

Dikkat: 10 haziran itibaren meşhur caz kralı GREGO 10 kişilik arkadaşlarından mürekkep STRİNG - SWIN cazını BEYAZ PARK'ta Fransızyıldızı EVA MAYIN iştir kile takdim edecektir.

Bugün SARAY sinemas
Lüks balkon 30, parter 25, ikinci balkon 20 ve localar 200 Kr
1 - Kontes Valevska
GRETA GARBO ve CHARLLES BOYER
tarafından Fransızca sözlü büyük ve muhteşem filim
2 - Otomobilli Aşıklar
Senenin en şen ve fazla muzikli opereti.

Bugün İPEK Sinemasında UCUZ YAZ fiatlarile
1 - Borneo Vahşi Ormanlarında
Harikulâde heyecanlı ve görülmemiş bir film
2 - Şikago Yanıyor
TAYRON POWER — ALICE FAY
Ankarada Gençlik Bayramı Türkçe sözlü
Fiatler: 20-25-30 kuruş

MELEK Sineması
Tenzilâtlı fiatlarla yaz mevsimine başladı
Hususî 30 - Balkon ve Birinci 25 - İkinci 20 kuruştur
Programda mevsimin en büyük muvaffakıyeti
BÜYÜK VALS
İlâveten: Büyük bir Gangster filmi (Fransızca sözlü)
Taksi Haydutları
Daima iki büyük film birden

Sakarya sinemasının
Tenzilâtlı fiyatları şudur: Balkon ve Birinci mevki 15, Hususî 25 kuruştur. Programda
Deniz ve Kadın
DOROTHY LAMOUR ve GEORGE RAFT
Kadın Katili
ANN HARDİNG ve BASIL RATBORN
tarafından

Rumelihisarı
NECİP BEY BAĞI ve Hayvanat Bahçesi
Açılmıştır
Mükemmel buzlu bira, ve müskirat ehvendir.
Konsumasyon 15 Krş.

İnanılmıyacak şey, fakat hakikat.
LALE
Bu hafta iki Superp roduksiy Film birden gösteriyor.
939 Altın Arayan Kızlar
DİCK POVELL - JEANN BLONDEL
Son Döğüş
BETTİE DAVİES - EDVAR G. ROBİNSON
Fransızca sözlü
Bugün LALE sinemasın
Bugün 1 ve 2,30 da tenzilâ halk matineleri

Denizyolları kooperatifinde

(Baştarafı 1 incide)

Bu toplantı çok gürültülü ve münakaşalı olmuş, 1937 senesinde 41 bin lira kâr eden kooperatifin 1938 de 11 bin küsür lira zarar etmesinin bazı yolsuzluklar ve idaresizliklerden ileri geldiği anlaşılarak idare heyetine şiddetli hücumlar yapılmıştır.

Toplantıda İktısat Vekâleti tarafından Baki komiser olarak bulunmuştur.

İlk olarak kâtipliklere Cemal ve Abdullah, rey tasnif etmek için de Bahri ve Behiç seçilmişlerdir. Bundan sonra zarar sebepleri için tetkikler yapan beş kişilik heyetin raporu okunmuştur.

Raporda hülâsa olarak zarar sebepleri olarak şunlar gösterilmiştir:

1 — Kooperatif piyasadan aldığı malları mahdut kimse ve müesseselerden almış ve böylece fiyatlarda aldanmıştır.

2 — Baz ımallardan lüzumsuz olarak stok yapılmış ve böylelikle kooperatif sermayesinden mühim bir kısmı muattal bırakılmıştır.

3 — 1937 senesinde işletilen Kocataş su ve gazoz fabrikasından o sene mühim miktarda zarara uğranıldığı halde 938 yılında da iyi tetkikat yapılmadan bu fabrika ile olan mukavele temdit edilmiş ve bu yüzden 20 bin liraya yakın zarar edilmesine sebep olunmuştur.

4 — Birçok kimselere istihkaklarından fazla kredi açılmış ve bunların vazifelerinden ayrılmaları veya kadro harici kalmaları ile bu paraların tahsili tehlikeye girmiştir.

5 — Muhasebe teşkilâtı baştanbaşa bozuktur. Yevmiye defterlerine yalnız borçlu ve alacakların hesapları yazılmış, fakat hesapların mahiyeti hakkında hiç bir izahat verilmemiştir.

Defteri kebir bütün teamüller hilâfına kurşun kelmle tutulmuştur. Defter üzerinde birçok silintilere rastlanmış ve bu yüzden tetkikler yapılması da zor olmuştur.

Ortak hesapları çok karışık bir şekilde defterlere geçirilmiştir. Kayıtlara müteallik evraklar dosyalara konmamış, ambar kayıtları tutulmamıştır. Hülâsa olarak kooperatifin fena idare edilmesi ve muhasebe işlerinin tamamen bozuk olması ve bu işlerde lâkaydane hareket edilmesi kooperatifin 50 bin liradan fazla bir zararına mal olmuştur. Bu da geçen senenin 41 bin küsür liralık kâr miktarının ortadan kalkması ve yerine 12 bin küsür liralık bir zararın meydana gelmesiyle sabit olmuştur.

(Beş kişilik heyet, idare heyetinin 11 bin küsür lira gösterdiği zararı 12 bin küsür lira olarak tesbit etmiştir.)

Muhasebe işlerinin esaslı surette ıslahı için kooperatifin teşekkülünden bugüne kadar olan bütün hesaplarının tetkiki ve yeniden bir muhasebe kurulması lâzımdır.

Bunlardan başka kooperatif kadrosu milyonlarca liralık bir müessese ye yakışacak derecede geniş tutulmuş ve yüksek maaşlı memurlar kullanılmıştır.

Gene bu arada binlerce liranın verildiği ve tahsis edildiği yerler belli değildir.

Kooperatif depo ve mağazasında birçok noksan mal bulunmuştur.

Bütün bunlara rağmen beş kişilik heyet raporunda iyi bir idare heyetinin vaziyeti kısa bir zamanda düzeltebileceğine ve alacağı tedbirlerle gelecek yıl içinde hesapların lehde kapanacağına kani olduğunu bildirmiştir.

Beş kişilik heyetin raporu bittikten sonra âzadan bir çok kimseler söz almışlar ve bilhassa, kooperatife binlerce lira zarar veren Kocataş su ve gazoz fabrikası mukavelesinin derhal bozulmasını istemişlerdir.

Bu arada büyük memurlara istedikleri kadar her cins mal verildiği halde küçük memurlara kooperatifte müşkülât çıkarıldığı ve zorla istemedikleri malı almağa icbar edildikleri ileri sürüldü. Bu arada bir aza:

"Kooperatifi idare edenler ya liyakatsizdir; yahut liyakatli iseler hüsnüniyet sahibi değildirler." dedi.

Bu sözler üzerine kooperatif müdüründen gerek rapor, gerekse azaların ithamları hakkında izahat istendi. Fakat bazı kimseler:

"Müdür, umum heyete karşı mesul değildir. Mesul olan ancak idare meclisidir. Müdür de yalnız idare meclisine hesap verir.. diyerek bu talebi reddettiler.

Bu sırada bazı âzalar müra - kiplere hücum ettiler ve:

"Her ay 150 lira alan müra - k i p l e r a c a b a b u yolsuzluk ve idaresizlikleri görüp de bir kere olsun, neden meclisi idareye rapor vermediler" diye sordular.

Müzakereler gittikçe hararetleniyordu. Bu anlarda bir teklif verildi, teklifte 938 senesi içinde vazife gören iki idare meclisi âzalarının yolsuzluk ve idaresizlikten suçlu oldukları, bu yüzden de ibra edilmemeleri lâzım geldiği ileri sürülüyor, yeni seçilecek meclisi idarenin iki eski idare meclisi hakkında tahkikat yaparak suçlu görülen meclis âzaları hakkında takibat yapılması isteniyordu. Bu teklif birçok münakaşalardan sonra kabul edildi. Bazı âzalar iki meclisi idarenin ibrası için teklifte ileri sürülen bir sene müddetin çok olduğunu söylediler. Bu müddet içinde vazifelerinden herhangi bir suretle ayrılacak ve belki de dışarı gidecek suçlular hakkında takibatın güçleşeceği ileri sürüldü.

Kooperatifteki yolsuzluk ve idaresizlikten suçlu olan meclisi idarelerden biri Denizbank kurulmadan evvel eski Denizyolları namına teşekkül eden ve Denizyolları umum müdürü Sadettin Serim, Emin, Muammer, Cemil, Zekeriya ve Sırrıdan, diğeri de Denizbank kurulur kurulmaz istifa eden birincinin yerine seçilen Denizbank meclisi idaresi yani Hamdi Emin Çap, Hâmit Saracoğlu, Fuat Musa, Ulvi ve İbrahimden mürekkep olan heyetti.

Bu isimleri havi listeler okunurken birinci mecliste adı bulunan eski Denizyolları işletme şefi Zekeriya:

"— Ben ancak bir ay kadar mecliste bulundum. Sonra yerime Sırrı geçti." dedi.

Denizbank müfettişlerinden Hâmit:

"— Fakat belki de yolsuzluk ve idaresizlik bu bir ayda olmuştur,, cevabını verdi.

Bunun üzerine Zekeriya sinirlendi. Birdenbire ayağa kalkarak:

"— Asap üzerine tesir edecek sözler sarfediliyor. Bunlara reislik makamının da müsaadesine teessüf ederim." dedi.

Bu söz üzerine reis, Zekeriyaya; müfettiş Hâmidin sözlerini yanlış anlamış olduğunu bildirerek kendisini riyaset makamına yaptığı ithamdan dolayı tarziye vermeğe davet etti.

Zekeriya da:

"— Sözlerimi mademki bu manada anladınız. O halde affedersiniz." diyerek tarziyede bulundu.

Bundan sonra birçok hararetli münakaşalar daha yapıldı, kooperatifin 938 bilânçosu beş kişilik heyetin çıkardığı esas üzerinden tasdik edildi, son olarak meclisi idare intihabına geçildi.

İntihapta ibra edilmedikleri için eski meclisi idare âzalarından hiç birisinin seçilmesi kabul edilmedi.

Neticede yeni meclisi idareye Sadi, Süreyya Gürsu, Baha, Sait, Fethi, Abdullah ve müra - kipliklere de: Cemal Kalafatoğlu ile Mecdi seçildiler.

TELGRAF-TELEFON-RADYO

Akdenizde ve Karadenizde muhakkak liman lâzım

Mecliste Nafıa ve Iktisat bütçeleri kabul edildi

Ankara, 26 (A.A.) — Büyük Millet Meclisi bugün Şemsettin Günaltay'ın başkanlığında birbirini müteakip yaptığı iki toplantıda 1939 yılı bütçesinin müzakeresine devam etmiştir.

İlk celsede Nafıa Vekâleti teşkilât kanunu ve bütçesi müzakere edilmiş hatiplerin mütalealarına ve bu mütalealara karşılık olarak Nafıa Vekili General Ali Fuat Cebesoyun verdiği cevap ve Vekâlet mesaisinin umumî hatlarını tebarüz ettiren izahatını müteakip bütçe tasvip olunmuştur.

İktısat Vekâleti teşkilât kanunu ve bütçesi üzerindeki müzakerelerde de birçok hatipler söz alarak bilhassa sanayiimizi alâkadar eden noktalara temas etmişler ve bunlara dair bazı temennilerde bulunmuşlardır.

İktısat Vekili Hüsnü Çakır verdiği cevapta, mevzuu bahsolan noktalar etrafında Vekâletin takip ettiği hattı hareket ve alınması zarurî tedbirleri anlatmış ve bu izahat kâfi görülerek iktısat vekâleti teşkilât kanunu ve bütçesi kabul olunmuştur.

Büyük Millet Meclisi yarın da toplanarak bütçe müzakerelerine devam edecektir.

Ankara, 26 (Hususi) — Nafıa Vekâleti teşkilât kanun lâyihası müzakeresi sırasında Ziya Gevher Ankara imar müdürlüğünden şikâyet etti ve bu müdürlüğün lâğvedilerek vazife salâhiyetinin Nafıa Vekâletine devrolunmasını istedi ve bunun için bir de takrir verdi.

Bundan sonra söz alan Nafıa Vekili Ali Fuat Cebesoy bu işin bir kanun lâyihası ile halledileceğini ve bunun böyle bir takrirle hemen oluverişinin imkânı olmıyacağını söyledi.

Ziya Gevher tekrar kürsüye geldi, fikrinde ısrar etti:

"— Yalnız işin usul bakımından doğru olmadığını söylüyorlar, takririmi geri alıyorum, asıl mesele bu işin Nafıaya devrolunmasıdır, bugün olmazsa yarın olsun, elverir ki, olsun.

NAFIA VEKALETİ BÜTÇESİ

Nafıa Vekâleti bütçesinin müzakeresine başlandı. İlk sözü Abdurrahman Naci Demirağ aldı, bazı temennilerde bulundu, Nafianın yaptığı hizmetleri tebarüz ettirdi. Divrik demir madeninden bahsetti ve demir madeninin tren hattı ile sahile bağlanmasını talep etti ve asıl bundan sonra bu madenlerden azami istifade edebileceğimizi ilâve etti.

YOL SİYASETİMİZ HAKKINDA

— Yolsuzluk yüzünden büyük müşkülâta rastlıyoruz. Türkiyede 40 bin kilometre uzunluğunda olan yolun en büyük kısmı bozuk bir haldedir. Bunun için ben hesap ettim. 318 milyon lira ile 25 senede bunları kabili istimal bir hale sokabileceğiz. Gerek köylünün ve gerekse şehirlinin yolsuzluktan dolayı girdiği zorluklar çok büyüktür. Milli kalkınmamız bu yolların inşasına bağlıdır, dedi.

Rasim Kaplan (Antalya) gerek Karadenizde ve gerek Akdenizde limansızlık yüzünden her yıl bir çok zayiatla karşılaştığımızı, Akdeniz ve Karadenizde muhakkak surette ve en yakın zamanda bir iltica limanının yapılmasının zaruri olduğunu söyledi. Antalya tren hattının inşasının ihmal edildiğini bildirerek, bu inşaatın bir an evvel ikmalini istedi.

MÜSEVİ TÜCCARLAR HAKKINDA BİR MÜNAKAŞA

Emin Sazak (Eskişehir):

— Sizi meyus edecek bir hâdiseden bahsedeceğim, diyerek Ulukışla — Kayseri yolunun müteahhidi olan bir ecnebi şirketin memleketimizdeki kötü icraatını anlattı. Bu şirketin ilerideberi aleyhimize çalıştığını, 100 kuruşluk bir işi 250 kuruşa yaptığını ve nihayet şirket aleyhine devletin bir dava açtığını, şirketi harekete getiren adamın bir Türk Yahudisi olduğunu söyliyerek:

— Memleketin ve milletin bu adamlara yaptığı en büyük yardımlara karşı, onlar daima memleket ve millet aleyhine çalışmaktadırlar.

"Biz, teşkilâtı esasiye kanunumuzda, parti programımızda onları bir Türk kadar himaye ettiğimiz halde, onlar daima bizim aleyhimize cephe alırlar,, dedi.

Bu sırada Refik İnce, yerinde oturduğu halde:

— Rica ederim, asıl söylemek istediğiniz şeyi söyleyin, bunların sırası değildir,, dedi.

Emin Sazak:

— Sırasıdır. Fakat size ne oluyor? Burada reis var. Siz ne karışıyorsunuz, diye cevap verdi ve sözlerine devam ederek, hükûmetten bu şirket hakkında alınan tedbirlerin bir an evvel mevkii icraya konulmasını istedi.

— Bizim yapacağımız arzuhal etmektir. İcraya hükûmet karışır, dedi.

Berç Türker (Afyon) Liman inşası siyasetine temas ederek

— Senelerdenberi Çatalağzında bir liman yapılacak. Fakat şurada mı, buradamı yapılsın diye bir türlü karar verilemiyor.

Refik İnce (Manisa) Emin Sazakın mütalaasına cevap vererek başkalarının haysiyet ve şerefine tarruzun burada doğru olmıyacağını, âciz ve davasını müdafaadan uzak bulunan kimseleri taarruzdan masun bırakmanın her saylavın vazifesi olduğunu söyliyerek:

— Her demokrat Türk Parlâmentosunun diğer parlâmentolara örnek olacak halini bir arkadaşın bu suretle ifsat etmesine tahammül edemem. (Umumi bir şey yok? sadaları.) Bu gibi şahıslara karşı kanunun sarih hükümleri vardır. Şunun bunun haysiyet ve şerefiyle oynamaya kimsenin hakkı yoktur, dedi.

İktısat Vekâleti teşkilâtı kanun lâyihası müzakere ve kabul edildikten sonra İktısat Vekâleti bütçesinin müzakeresine başlandı.

Halil Menteşin, teşviki sanayi kanunundan istifade eden fabrikaların hâsılat miktarı, ithalât ve ihracatımıza ait resmi rakamlara dayanan izahatta bulundu. Bu suretle Cumhuriyet devrinde büyük bir istihsal ve istihlâk kaynağı kurulduğunu, Sümerbankın sanayi erbabına kredi temini için faaliyete geçmesini istedi. Kredi menbaından mahrum olan birçok sanayi müesseselerinin başka yerlerden kredi temini için çok büyük müşkülâtla karşılaştıklarını ilâve etti.

"Nazilik zaif milletlerin istismarı prensibine dayanır

Bir Hint gazetesi Doktor Şaht'ın nutkuna cevap veriyor

Yeni Delhi, 26 (A.A.) — Gandinin oğlunun sıkı sıkıya alâkadar bulunduğu Times İndustan gazetesi, eski Alman iktısat nazırı ve Alman bankası reisi Doktor Şahtın Madras'da söylediği nutku şiddetle tenkit ederek diyor ki:

— Doktor Şaht Hindistana gelir gelmez uzun zamandır muhafaza ettiği sükûtu ihlâl eyledi ve Hindistana yalnız seyahat etmek için değil, bu memleketin imkânlarını tetkik etmek ve Hintlilerin Almanya ile teşrikimesai etmek isteyip istemediklerini öğrenmek için geldiğini söyledi.

Ancak Doktor Şaht, muhtemel bir harp takdirinde bizim vaziyetimizi de öğrenmek ve İngiliz boyunduruğundan kurtulmak için Almanyanın yardımını kabul edip etmiyeceğimizi anlamak arzusunu izhar etseydi hakikate daha ziyade yakınlaşmış olurdu.

"Nazi propagandasının Hindistanda yaptığı tesirler üzerinde Doktor Şaht hayallere kapılmasın,, diyen bu gazete Hitler iktidara gelelidenberi nazi hareket tarzına şiddetli bir lisanla hücum ettikten sonra şöyle yazıyor:

"Hurriyeti bizim bizzat kendi kuvvetlerimizle istihsal etmemiz lâzımdır. Çünkü Almanlar gibi şüpheli bir dostun yardımiyle istihsal olunacak hüriyet istihsal edildiğine değmez. Nazilik, zayıf milletlerin Almanya lehine olarak istismar edilmesi prensibine dayanır ve bizim milletimiz Britanya emperyalizminden kurtulmak istiyorsa, bu, Almanyaya kurban olmak için değildir.

Hitler

(Baştarafı 1 incide)

Bunu mevzuu bahseden Gazeta Handlova, rakamlar zikrederek Alman iddialarının tamamiyle yanlış olduğunu gösteriyor ve Polonyanın Almanyadan aldığı malların bir çoğunu pekâlâ kolayca başka memleketlerden de tedarik edebileceğini tebarüz ettiriyor.

Üçler ittifakı

Moskova, 26 (A.A.) — Sir William Seeds, dün Molotov tarafından kabul edilmiştir. İngiliz büyük elçisi, sanıldığına göre, Sovyet halk komiseri meclisi reisi ve hariciye komiserini İngiliz kabinesinin son kararlarından haberdar etmiştir.

Paris, 26 (A.A.) — İngiliz - Fransız - Sovyet anlaşması projesi, Parise bildirilmiştir.

İyi haber alan mahafilde söylendiğine göre, Londra ile Paris arasında herhangi bir güçlüğe tesadüf edilmeden bir anlaşmaya varılacaktır. Zira, mevzuubahs olan, ancak tahrir formüllerinin kati tespitidir.

Bütün Fransız gazetelerinin Londra hususî muhabirleri, İngiliz - Fransız - Sovyet anlaşmasının akdinin pek yakın olduğunu gösterir haberler vermektedir. Gazeteler, baş yazılarını da bu anlaşmaya tahsis etmekte, anlaşmadan memnuniyetlerini izhar eylemekte ve anlaşmanın büyük ehemmiyetini tebarüz ettirmektedir.

İngiliz, Fransız ve Sovyet mümessilleri arasında Cenevrede yapılan müzakereler neticesinde hazırlanan Üçler paktının metni üzerinde Londra ve Paris hükûmetleri mutabık kalmışlardır.

Bu metin Fransa ve İngiltere tarafından Sovyetlere teklif edilecektir. Hariciye nazırı Bone bugün saat 15 de Sovyet büyük elçisi Suriçi kabul ederek mezkûr metni tevdi eylemiştir. Diğer taraftan İngilterenin Moskova büyük elçisi Leeds de bunu Molotofa vermiştir.

Voroşilof Londraya gidiyor

Londra, 26 (A.A.) — Sovyetler birliği millî müdafaa komiseri ve Rus orduları başkumandanı mareşal Voroşilof eylülde yapılacak büyük İngiliz manevralarında bulunmak üzere Londraya davet olunmuştur.

Bu manevralarda diğer ecnebî askerî rüesa da hazır bulunacaktır.

Alman istihkâmlarını su bastı

Bugünkü posta ile gelen fransızca Paris-Soir gazetesinde okunduğuna göre Almanyanın Fransız hududunu su basmış, Alman askerleri meşhur Ziegfried istihkâmlarını terketmeğe mecbur kalmışlardır.

Bu sel, istihkâmların hatalı olarak yapılmış olduklarını meydana çıkarmıştır.

Renin suları her sene taşar. Çok derin yapılmak istenilen istihkâmların inşasında bu nokta düşünülememiştir. Fransız gazetelerine göre gene ayni hudut üzerinde bulunan Fransız istihkâmları yapılırken Fransız mühendis ve zabitleri Renin taşması ihtimalini gözönüne alarak Maginot'yu yapmışlar ve ayni hatayı işlememişlerdir.

Alsas tarafında bulunan insanlar büyük bir merak ve alâka ile Alman kıtalarının istihkâmları terkederek çekilişlerini seyretmişlerdir.

Bundan birkaç gün evvel Hitlerin dolaştığı bütün noktalar şimdi su altında ve terkedilmiş bir vaziyettedir.

Suların yakında çekileceği ümit edilmektedir.

Yeni vekiller

(Baştarafı 1 incide)

Bu hususi Riyaseticumhur tezkeresi Meclisin bugünkü içtimamda okunmuş ve başvekâletçe yeni vekillere vazifeleri tebliğ edilmiştir.

Tahminler

Yazıldığına göre, Parti Genel Başkan vekilliğine Dr. Refik Saydam veya Abdülhalik Rendanın seçilmeleri muhtemeldir. Bu takdirde yani Refik Saydamın Parti Başkan Vekilliğine getirilmesi halinde Fethi Okyarın Başvekil olacağı zannedilmektedir. Eğer Parti Başkan Vekili Abdülhalik Renda olursa o zaman Dr. Refik Saydamın Meclis Reisliğine seçilmesi muhtemeldir.

Mecliste 21 kişiden mürekkeb olarak teşkil edilecek müstakil grup reis vekilliğine de Ali Rana Tarhanın getirileceği söylenmektedir. Adliye vekilliğinden istifa eden Tevfik Fikret Sılaym Partide ehemmiyetli bir vazife alacağı ileri sürülmektedir.

KADINLAR İÇİN

Evde yapılan bonbonlar

Fondanlar — 250 gram toz şeker alınız, içersine bir çay kaşığı tereyağı ve üç, dört kaşık portakal suyu ilâve ediniz. Bunu bir kaşıkla ezerek ve icabına göre biraz şeker, yahut biraz portakal suyu ilâve ederek koyu bir hamur haline getiriniz. Sonra bu hamuru temiz bir tahta üzerine dökünüz. Küçük birer yuvarlak şekline koyunuz ve her yuvarlağın üzerine birer badem, yahut yarmışar ceviz sokunuz. Serin bir yerde birkaç saat bırakırsanız kurur ve çok güzel bir fondan olur.

İsterseniz portakal suyu yerine gayet kesif kahve de kullanabilirsiniz.

Naneli Bonbonlar — Bir yumurtanın beyazını almız ve iyice çarpınız. İçersine üç damla nane esansı ve bununla koyu bir hamur yapabilecek kadar toz şeker ilâve ediniz (150 - 200 gram) bu hamuru avucunuz da yuvarlayarak küçük yuvarlaklar haline getiriniz. Yuvarlakları yağlanmış bir tabak içersine koyarak üzerlerini bir bıçakla bastırınız.. Yeni on kuruşluklar kadar geniş ve ince olurlarsa çok güzel olur, birkaç saat serin bir yerde kuruttuktan sonra çok güzel bir bonbon elde edersiniz.

Erikli bonbon — On beş tane kadar tatlı ve küçük erik alınız, beş dakika kaynar suda haşlaymız. Çekirdeklerini çıkarınız. Erikler bir tarafta beklesin. Bu sırada siz, küçük parçalar halinde kesilmiş bir kaşık dolusu limon kabuğu, 20 gram ceviz yahut fındık, 20 gram kuru üzüm alınız, bunları bir kıyma makinesinden geçiriniz. Sonra birkaç damla portakal suyu ilâve ederek bir hamur haline getiriniz. Bu hamuru eriklerin içersine doldurunuz. Sonra içleri dolu erikelri pudra şekeri içersinde yuvarlaymız.

Hurmalı bonbon — Hurmanın çekirdeklerini çıkarınız. İçersine ufak parçalar halinde dökülmüş ceviz doldurunuz. Pudra şekeri içersinde yuvarlayınız. Gayet kolay bir şekilde misafirlerinize ikram edebilecek bir bonbon hazırlamış olursunuz.

* Beyaz porselen musluk tekneneyi toz halinde klorür de Kalsiyom (kireç kaymağı) ile iyice oğmalı ve bütün gece içerisinde bırakmalıdır. Ertesi günü, tekneyi yıkarsanız bütün lekeler kaybolur.

Salatalıkların muhafazası ve yeşilliğini kaybetmemesi için limon damlatılmış su içerisine koymak kâfidir.

Amerika'nın meşhur radyo komedi yıldızları olan Fibber Mogee ile "Molly,, iki senelik bir ayrılıktan sonra tekrar beraber çalışmaya başlamışlardır.

TERZİ
Azize Aşar
Yazlık son modelleri gelmiştir. 184 Galatasaray lisesi karşısı. Kat: 2.

Askerlik

Almanların genişleme plânı nelere istinad ediyor?

Orta Avrupa siyasetinin menşei - 112 milyonluk bir Almanya plânı - İleri sürülen "İktısadî tekâmül,, bahanesi - İmperator Vilhelm zamanında hazırlanan plânlar.

La Tribune des Nations'dan:

Alman siyasetindeki Mitteleuropa (Orta Avrupa) fikri, belki Alman tarihi ile beraber başlar. Fakat kat'î şeklini imparator Vilhelm devrinde almıştır.

Bu fikir, 1848 de Alman siyasetinde arka plânı işgal ediyordu. O devir tarihde, yetmiş sene sonraki gibi, biribirine rakip ırkların çarpıştığı bir devirdir. Fakat bu çarpışan ihtiraslar, talepler yeni bir Avrupaya temel olmak imkânını daha o zaman kaybetmişlerdi ve bunun üzerine Almanların Mitteleuropa siyasetleri de otuz sene kadar ortadan kayboldu ki, 1860 la 1890 arasındaki devlet adamı olan Bismark "Çok şey kucaklamak isteyen iyi kucaklıyamaz,, diyen atalar sözünü unutmamış ve bütün hayatınca "küçük Almanya,, fikrine taraftar kalmıştır. Bismark:

"Viyanayı Berlinin bir tabii olarak idareyi düşünemiyoruz, demişti. Avusturya eyaletlerini alarak bir Slav milleti ile bar katolik muhalif yuvasını Almanyaya dahil etmek büyük bir hata olur.,,

Bunlar, kendisinden sonra gelenlerin de üzerinde düşünmeleri icap eden doğru sözlerdir.

Fakat Bismarkın yerine Vilhelm geçti ve tam 1890 tarihinden itibaren Alman Birliği fikri kuvvet bulmaya başladı.

Bu fikre taraftar olanlar kendi lehinde delilleri yalnız Kont Gobinean'nın eserlerinde değil, tarihlerin yazdıklarında da buldular. Gobinean'nın eserleri Fransada hemen hemen hiç bilinmezken Alman mütefekkirleri arasında büyük bir rağbet görmeye başlamıştı. Tarihcilerden de bilhassa Treitschke, her ne kadar kendisi sakson ise de, adeta bir Prusya peygamberi kesilmiş ve "siyaset,, ismindeki eserinde orta Avrupanın birleşmesi neticesini doğuracak olan "mukaddes harbi,, bu milletin (Almanların) açacağını ve bunun Almanlar için "kaderin emrettiği vazife,, olduğunu yazmıştır.

Hedef nereleri?

Mitteleuropa siyaseti taraftarları o zamanlar hangi memleketleri hedef edinmişlerdir? Evvelâ Almanya ile hududu bulunan ve nüfusu Cermen ırkından olan veya böyle sayılan memleketler: Fransız Loreni, Holanda, Baltık memleketleri ve daha o zaman bile, sadık ve parlak bir müttefik olmasına rağmen, Avusturya.

1890 da "Avusturyanın parçalanması,, gibi çiy bir serlevha altında bir broşür neşredilmiştir. Bu eserde Almanyanın, o devirde müttefiki bulunan bu memleket üzerindeki talepleri gayet açık bir lisanla yazılmıştı ve Morovyanın Prusyaya, Bohemyanın Saksonyaya, Tirol'ün de Bavyeraya ilhakı isteniyordu. Avusturyanın geri kalan kısmı da iki parçaya ayrılacaktı. Kara eyaletleri, ki bunlar da yeni bir Alman devleti teşkil edecekti; bir de Tiryeste İstriya ve Dalmaçyadan ibaret deniz eyaletleri ki bunlar da "Kustenland,, (sahil memleketleri ismi ile bütün Alman devletleri birliğine ait bri imparatorluk arazisi ve Almanyanın Adirya - tiği deniz üssü olacaktı.

Beş sene sonra (1895 de) diğer bir Alman müellifi Thormaun da Ottonların Almanyası gibi, İsviçreyi, Belçikayı ve Holandayı içine alan bir Alman milletleri federasyonu kurulmasını ileri sürmüştü. Bu konfederasyona Baltık devletleri, Lehistan ve Romanya da gümrük birliği anlaşması ile dahil bulunacaklardı.

On dokuzuncu asrın son senelerinde istikbal için yapılan bu plânlar arasında bir plân daha vardı. Adını Futurus (istikbal) gibi bir iğreti isim altında gizleyen bir müellifin eseri olan bu plânda Almanyanın büyümesi için ilk şartın Fransa ile ittifak olacağı ileri sürülmektedir. Bu plâna göre Katalonya ve Piemont Fransaya verilecek; bu suretle küçülen İspanya ve İtalya ile Fransa bir ittifak yapacak ve bu ittifakla İspanya ile İtalya adeta Fransanın himayesi altına girmiş olacaklar; böylece garbi Avrupaya hâkim olacak olan Fransa, Almanyayı yalnız Orta Avrupayı değil, aynı zamanda Balkanları bile almakta serbest bırakacaktır.

Almanlara fikir veren bir Fransız

Yukarda zikredilen eserlerin belki ehemmiyeti sadece, Alman müellifleri arasında imparatorluk fikrinin ne kadar yayılmış olduğunu göstermesindedir. Esasen bunları yazanlar plânlarını hiçbir sağlam temele istinat ettirmiyorlar.

Fakat bugün birçok Alman müellifleri bu temelleri kurmaya çalışıyorlar ve bu maksatla kimisi on dokuzuncu asrın son rubunda ortaya çıkan ırkçılık nazariyelerine dayanıyor, kimisi sözde iktısadî zaruretleri ileri sürüyorlar.

İmparator Vilhelmin saltanatı esnasında ırkçılık akidesinin aldığı ilk şekil Alman birliği fikridir.

Alman birliği fikrinin bir Fransız muharririnin: Kont Gobineau (Gobino) nun eserlerinden alındığı malûmdur. Bu Bordeauxun Fransızların şimal ırklarının üstünlüğünü ilân eden bir peygamber kesilmesi tuhaf değil mi?

Gobineau 1854 de neşredilen meşhur "insan ırklarının müsavi olmayışı,, isimli eserinde, eski devirlerde olduğu gibi son devirlerde ve bugün de insanların maddî ve manevî varlıklarını "büyük sarışın Dolihoke Foller,, e ve yalnız onlara borçlu olduklarını isbat eder veya isbat ettiğine kanidir.

Fransız diplomatı ile birkaç kere buluşup konuşmuş olan Vagnerin, damadı Houston Stavart Chamberlein'in ve ikisinin de ahbabı olan profesör Schemann ın sayesinde Gabineaunun fikirleri Alman tefekkür âleminde büyük bir taraftar kazandı.

Gobineau Cemiyetinin müessisi olan Schemann 1898 de "insan ırklarının biribirine müsavi olmayışı,, nın almanca tercümesini neşretti ve kitap büyük bir rağbetle karşılandı.

O tarihten itibaren Alman muharrirleri bu kitaptan birtakım ahkâm çıkardılar, tezi isbat için türlü türlü deliller bulmaya çalıştılar ki, bunların ekserisi Gobineau'nun yanlış anlattıklarını gösterir. Kitaptan başka çıkardıkları neticeler bazan, Gobineau'nun bizzat reddedeceği şeylerdir.dir.

İktisadî zarureti bahanesi

Alman iktısatçılarının dediğine göre, on dokuzuncu asrın sonunda, vakıaları gözden geçiren herkes yeni bir temayül görecektir ki bu, devletleri iktısadî ve siyasî birlikler vücuda getirmek için biribirine yaklaştıran temayüldür.

Bu suretle teşekkül eden "insan toplulukları ve iktısadî gruplar,, "milletlerarası ve dünya devletleri,, vücude getirmektedir ve bu birleşmenin esası kendi toprakları ve toprak altlarında bulunan bitmez tükenmez kaynakları işleterek kendi kendileri ne yetmek imkânını temin etmektir.

Bu tezi ileri süren Alman iktısatçılarına göre, yirminci asrın başında bu şekilde üç devlet teşekkül etmiş veya etmektedir: Britanya imparatorluğu, Asyanın yarısına (şimalî ve orta Asyaya) hâkim olmak üzere bulunan Rus devleti ve bütün yeni dünyayı nüfuzu altına alan Amerikan devleti.

Yakında da, Japonyanın hâkimiyeti altında, bütün cenubî Asyayı içine alan diğer bir grup teşekkül edecektir.

Devlet üstü, hattâ millet üstü teşekküller vücuda getiren tekâmül içinde, müstemleke imparatorluğu kurmayan veya hâkimiyetleri altına başka memleketleri almayan Avrupa devletleri için çok büyük bir tehlike vardır.

Bu tekâmüle seyirci kalırlarsa "peyk devlet,, haline girerler ve ortadan kaybolmaya mahkûm durlar.

Bu vaziyet karşısında Almanyanın ne yapması icap edecektir? Onun için bir tek çare vardır, o da Almanyayı, teşekkül eden veya etmekte olan Britanya İmparatorluğu, Rus devleti ve ya Amerika gibi siyasî ve iktısadî bir grupun merkezi haline getirmektir. Bu Alman devleti diğer Avrupa memleketlerini veya müstemleke topraklarını etrafın da toplayabilecek bir kuvvette olacaktır.

O zaman, Almanyanın vazifesi Orta Avrupayı kurmak oluyor. Zira, Cermen İmparatorunun düşündüğü gibi, Almanya demek Orta Avrupa demektir. Onun için Almanyanın evvelâ etrafındaki memleketleri ilhak etmesi lâzımdır.

Almanyanın bu hedefini etraflıca ilk ileri süren, bugün unutulmuş, fakat umumî harp esnasında meşhur bir sima olan Friedrich Naumann'dır. Muharririn "Mitteleuropa,, ismindeki eseri 1915 de neşredilmiştir. Fakat Neumann bunu kitapçıya 1914 de vermitşi. Bu, eserin umumî harpten evvel yazılmış olduğunu göstermek için işaret edilmesi lâzımgelen bir noktadır.

Almanyanın yirminci asır başında beslediği imparatorluk ihtiraslarının umumî bir terkibi olan bu eserde plâna esas olarak Avusturya - Almanya birliği alınmıştır. Fakat bu öyle bir Avusturya - Almanyadır ki içine Alman Avusturya ile beraber eski Avusturya - Macaristanın Bohemyası, Macaristanı, Lehistanı, Hırvatistanı, Bosnası ve Herseği de dahildir. Bu yeni Alman devleti 1.200.000 kilometre murabbalık bir yer kaplıyacak ve 112 miloyn nüfusu olacaktır.

Naumann bunun bile az olduğunu söylüyor ve Almanyanın kendisine ham madde ve pazar bulmak için Belçikayı, Holandayı, Danimarkayı ve Baltık memleketlerini de hâkimiyeti altına alması lâzımgeldiğini ileri sürüyor.

Bu suretle Mitteleuropa plânı aşağı yukarı Arndt'ın bahsettiği Büyük Almanya ile bir oluyor. Onun gibi bu da Akdenizin mavi kıyılarından "Martıların uçuştuğu Belt sahillerine,, kadar uzanıyor.

Her şeyden evvel bir iktısatçı olan Naumann, şüphesiz, Mitteleuropa plâniyle geniş bir gümrük birliği düşünüyordu. Fakat gümrük birliği daima siyasî birlik olmuştu: İlk Alman Zolvereini buna bir misaldir.

Diğer taraftan, bu suretle teşekül eden federasyonda Almanya hâkim bir mevki alacaktır. Teşkilâtı yapmak, buna mukabil de idare etmek hakkı onun olacaktır. Hattâ Almanya Mitteleuropa müstakbel müttefiklerinin arzularına karşı gelerek bile teşkil edebilecektir.

O memleketlerin birliğe girmeyi istiklâllerini, Avusturyalı, Lehli Danimarkalı vasıflarını kaybedip - yeni devletin tebaası olarak - "Orta Avrupalı,, olmayı kabul edip etmedikleri mevzubahs olamaz. Çünkü, Naumanna göre, "mesele küçük memleketleri memnun edecek şeyi bulmak değil, tabiatın temerküz kanununa uymaktır ve buna küçük devletler ister istemez boyun eğeceklerdir.,,

Yani Almanlar onları zorla saadete kavuşturacaklar!

Orta Avrupa birliği peygamberlerinden biri, J. Reiner de Orta Avrupa bir kere teşekkül etti mi, tam vatandaşlık hakkını yalnız Cermen ırkından olanlar alacaklar, ötekiler ise tebaa olacaktır.

Alman birliği ihtirasları, ırk nazariyeleri, iktısadî zaruret ve ya bahaneler... İşte Orta Avrupa fikrini ileri sürdüren unsurlar bunlardır. — Leon Abensour.

Kireçli yemekler

Kışın tahin helvası yapan ustaalr, malları terazide ağır bassın diye, içerisine kireç karıştırarak bize "kâgir helva,, sattıkları vakit çok canımız sıkılır. Fakat doğrusunu isterseniz, helva yapanların bu marifeti göstermelerinde bize biraz iyilik te vardır. Vakıa kendileri bu işi ancak fazla kâr temin etmek üzere ve hile olarak görürler. Bununla beraber kireç vücudumuza, hayatımıza lüzumlu bir maddedir. Bunu biz tahin helvasından başka yeyeceklerimiz içinde farkında olmıyarak buluruz. Şayet bulamazsak, helvacılar da bizim gibi işin farkında olmıyarak o eksiği tamamlamış olurlar.

Gerçi onların helvaya kattıkları kireç bize lüzumlu olan miktardan kat kat fazladır. Ancak bir çok şeylerde olduğu gibi, bu işde de kirecin fazlası göz çıkarmaz, olsa olsa biraz inkıbaz yapar. Fakat biz kendimize lüzumlu olan miktarı da bulmuş oluruz.

En yeni hesaplara göre, orta derecede cüsseli, meselâ 70 kilo gelen bir insana, günde bir gram kireç lâzımdır. En azı yarım gramdır. Yiyeceklerimizin terkibinde bu kadarını bulamayınca vücudumuzun işi güçleşir.. Bayanlara gebeliklerinde ve anne olup ta çocuklarını emzirdikleri vakit bir gram da yetişmez, daha fazlası lâzımdır. Çünkü annesinin karnındaki çocuk günde 0.6 gram (yani yarım gramdan biraz da fazla) kireç çeker. Çocuk doğup meme emmeğe başlayınca da südünün bir litresinde 0,36 gramdan 0,45 grama kadar kireç bulunmak lâzımdır.

Vücudumuza lüzumlu olan kireci bulmak için tahin helvasının mevsimi artı kgeçmiş olduğundan, kireci şimdi nerelerden bulabileceğimizi bilmek hiç te fena olmaz. Zaten vücudun kirece ihtiyacı ilkbaharda başlayarak bu mevsimde biraz da artar..

Bereket versin ki içtiğimiz suların bir çoğu bize epeyce kireç getirirler. Halbuki biz kireçli suların da bu iyiliğini bilmiyerek onları beğenmemeğe kalkarız.

Sulardan sonra bize en çok kireç getiren süttür. İlkbahar da vücudun kireç ihtiyacı arttığına göre, halkın baharda süt içmeğe daha ziyade rağbet göstermesindeki hikmeti bu suretle anlamış oluruz. Madenler, vitaminler gibi sıcakta kaybolmadığı için sütten yapılan her türlü yeyeceklerde de kireç bulabiliriz. Sade süt içmeği sevmezseniz, ister muhallebi ister yoğurt yersiniz.. Peynir yemeği severseniz onların katılarında kireci daha çok bulursunuz.. Hele sütle yumurta karıştırılarak yapılan kıremalara merakınız varsa daha iyi, çünkü yumurtanın sarısı da epeyce kireç getirir.

İnsan yalnız süt ve sütlü yemeklerle geçinmez. Fakat lüzumlu olan kireci baklada, kur fasulyede, nohutta, bademle cevizde ve fındıkta da bulur. Pirinçte de hatırı sayılacak derecede bulunduğundan nohutlu pilâv bu bakımdan âlâ bir yemek olur.

Yaz sebzelerinden, köklerin hepsinde, bezelyede, salatada ve morulda, enginarda, kış sebzelerinden karnebaharda, mercimekte, kuru fasulyede, her vakit yediklerimizden turplarda, bir de iştah açar kokusunu duymağa başladığımız hiyarda epeyce kireç bulunur. Zeytin içinde de bulunduğu için sofrada onu eksik etmemek iyi olur.

Yemişlerin arasında kireç getiren azdır. Portakal ve mandarine çekilince ancak limon kalır, o da yemiş niyetine yenilmez..

Balık yemeği severseniz hepsinde az çok kireç bulursunuz.. Fakat etlerde azdır. Tereyağ sütten çıkarılmakla beraber onda kalan kireç pek az olur. Ekmekte de az..

Çikolâtada kireç bulunduğu için çocukların onu çok sevmeleri bu cihetten haklıdır: Çünkü kirece en ziyade çocukların ihtiyacı vardır: Kemiklerinin büyümesi ve düzgün olması için... Bundan dolayı sütlü kakao çocuklara iyi bir gıda olur. İçerisine bir de yumurta katarsanız daha iyi..

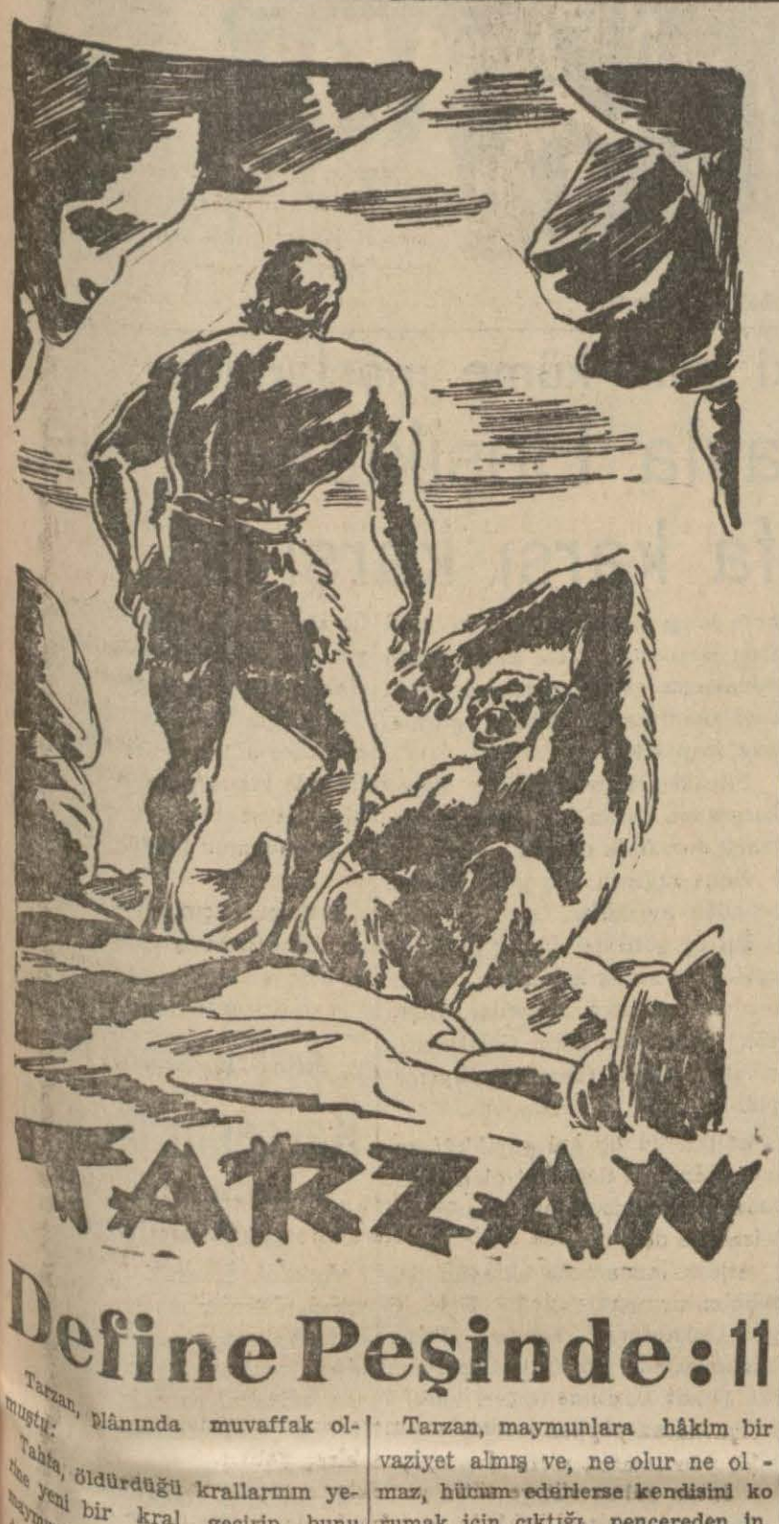

Define Peşinde: 11

Tarzan, plânında muvaffak olmuştu:

Tahta, öldürdüğü krallarının yerine yeni bir kral geçirip bunu maymunlara gösterince, onları birdenbire sakinleştirmiş, hattâ mem nun etmişti.

Define mağarasındaki maymunlar, başlarına yeni kral olarak getirilen Kaya Güllenin önüne koştular ve adetâ selâm verir gibi bir vaziyette durarak bir müddet öylece kaldılar. Memnun oldukları yüzlerindeki gülümsemeden belliydi.

Tarzan partiyi kazanmıştı:

Mağaradaki defineyi ancak bu suretle ele geçirebilecekti. Çünkü, ne maymunların eski kralı sağ oldukça, ne de maymunların başına yeni bir kral geçirmedikçe defineyi ele etmenin imkânı yoktu.

Şimdiyse, kendisine, macerasının başından o ana kadar çok yakın arkadaşlık göstermiş, büyük bir fedakârlık ve yardımda bulunmuş olan Orangotanı maymunların başına hükümdar yapmıştı. Mağara sahibleri olan bu goriller, Kaya Gülleyi de kendileri gibi bir maymun olarak görüyorlardı. Fakat bilmiyorlardı ki bu maymun insana çok yakın bir hayvandır ve Tarzanla beraber çalışıyordu.

Tarzan kendi kendine:

"Maymunlar benim sözümü dinlemezler ama, Kayagüllenin sözünü dinlerler, diye düşünüyordu. Bel de onu eski kralları zannediyorlar.

"Bu sadık Orangotang ise benim bir sözümden dışarı çıkmaz. O halde, ben, Kayagülle vasıtasile maymunlara hâkim olabilirim ve istediğimi yaptırabilirim!,,

Hakikaten Tarzanın bu plânı çok iyi hükemmeldi ve düşündüğü gibi de çok iyi netice verdi.

Maymunlar şimdi onun emrinde idiler. Fakat, aralarında bir tek maymun vardı ki, hepsi yeni kralının önüne gelip selâm verdikleri halde o uzakta duruyor ve sonra bir hade bakıyordu.

Tarzan evvelâ buna ehemmiyet vermedi. Belki biraz dik başlı bir hayvandır, o da hepsinin arasında ya gelir diye düşünüyordu.

Fakat az kalsın bu hayvan onu

Tarzan, maymunlara hâkim bir vaziyet almış ve, ne olur ne olmaz, hücum edilerse kendisini korumak için çıktığı pencereden inmemekte artık bir sebeb göremiyordu. Çünkü, yeni krallarının ahbabı olduğunu hisseden maymunlar artık ona düşmanca değil, bilâkis dostça bakıyorlardı.

Diğer taraftan, bu kendilerine bir düşman olsaydı, evvelâ krallarının onu öldürmek için emir vermesi lâzımdı. Halbuki Kayagülle maymunlara diğer köşeye çekilmeleri için işaret vermişti.

İşte, Tarzan pencerenin içinden tam indiği sırada, bir kenarda somurtmuş duran o maymun birdenbire üzerine atıldı.

Tarzan, tam kapının ağzında bulunuyordu. Maymun da adetâ pusu kurmuş gibi, onu orada enselemek istemişti. Maksadı, sürükleyip, kapıdan dışarı, yani uçurumdan aşağı atmaktı.

Maymunun bu teşebbüsü üzerine mağaranın içi biribirine geçti. Maymunlardan bazıları, biraz evvel Tarzana karşı duydukları düşmanca hissi tekrar hatırlıyarak, o maymun gibi, onun üzerine atılmayı düşündüler. Fakat, Kaya Güllenin bir işareti üzerine, hepsi olduğu yerde kaldı.

Kaya Gülle, onları Tarzana karşı hareketten menettikten sonra derhal bulunduğu yüksek yerden indi ve koşa koşa, Tarzanın yardımına gitti.

(Arkası var)

Şen Sözler

HEDİYE

Yolda acele acele gidiyordu. Yolda karşısına amcası çıktı, sordu:

— Nereye böyle oğlum?

— Sorma, amca. Çok acele işim var.

— Ne var?

— Postahaneye şikâyete gidiyorum.

— Neden şikâyet edeceksin?

— Yarın benim yaş günüm. Daha hâlâ senin hediyeni getirmediler.

Vaktile kemancı olan adam odunu nasıl keser?

Oyun ve eğlence:
Tavşanlar

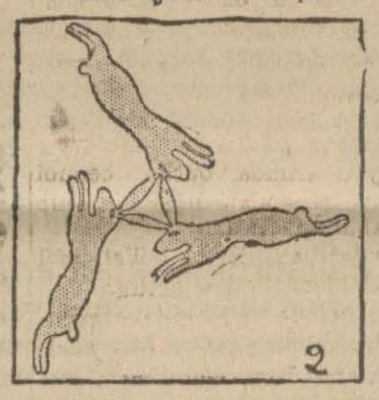

Geçen hafta size şöyle bir meseleden vermiştik.

Üç tavşana üç kulağı, herbirinde ikişer kulak bulunmak üzere nasıl taksim edebilirsiniz?

Buraya bastığımız resimde bu meselenin halli görülüyor. Bakın: O üç kulak, tavşanlara ne şekilde taksim edilmiş! Bu suretle her tavşanın ikişer kualğı var gibi görünüyor.

İşte, mesele bunu bulmaktaydı! Eğer siz de böyle yaptınızsa zekânız kuvvetliymiş demek!

BİLMECE

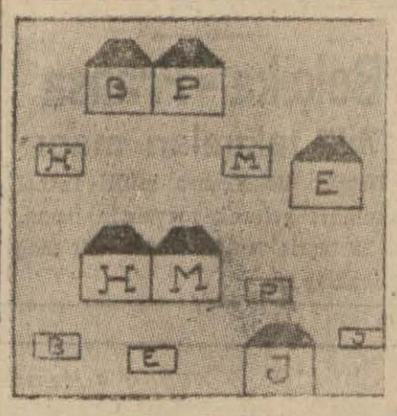

Şu resimde altı ev ve sahiplerini teşkil eden altı şahıs birer mustatil halinde gösterilmektedir. Evlerin ve şahısların üstünde isimlerinin baş harfleri yazılıdır. Acaba bu kimseler hiç biribirlerinin yolunu kesmeden ve resmi çerçeveleyen hududu aşmadan evlerine gidebilecekler mi? Ve nasıl?

Birinciye: Bir kol saati.

İkinciye: Yarım kilo şekerleme.

Üçüncüye: Bir albüm.

HABER
ÇOCUK SAYFASI
Bilmece kuponu
27 MAYIS — 1939

Ne garip şeyler!

*** Okla balık avı.** — Balık neyle tutulur? Ya oltayla, ya ağla değil mi? Bir de balina gibi balıkları tutmak için zıpkın kullanılır.

Fakat hiç okla, yayla balık avlandığını gördünüz mü? Görmediniz se görün işte! Dünyada böylesi de varmış!

Yayla sivri oklar atarak balık tutma âdeti Hind denizlerindeki adaların yerlileri arasında görülüyor. Bunlar öyle nişancı insanlar ki, balığı suyun içinde görür görmez yaylarını gerip oklarını atıyorlar ve ekseriya büyük bir isabetle, suyun içinden geçen balığı vuruyorlar!

*** Tek gözlü otomobil!** — Şu tek fenerli otomobile bakın! İnsana ne tuhaf geliyor, değil mi? Çünkü insanların, hayvanların çift gözlü olmalarına gözümüz o kadar alışmış ki, tek olunca tuhafımıza gidiyor, her hayvan çift boynuzlu olduğu halde gergedanın tek boynuzlu oluşu da tuhaf geldiği gibi.

Fakat, otomobiller neye tek fenerli olmasın? Maksat arabanın önünü aydınlatmak değil mi? O halde, otomobilin ön kısmına bir tek, fakat çok kuvvetli bir lâmba koyuruz. Işıklar iki tarafa dağılır ve önümüzü iyi aydınlatır.

Şimdi Amerikada böyle bir otomobil yapmayı düşünüyorlar. Bu tek gözlü otomobille piyasaya çıktığı zaman tabii evvelâ göz yadırgar ama, sonra alışırız ve bu sefer çift fenerli otomobiller tuhaf gelmeye başlar!

*** Gölde ve nehirlerde hortum.** — Coğrafyada hortum denilen hâdiseyi bilirsiniz: sıcak, soğuk dalgalarından havada bir takım boşluklar hâsıl olur. Bu boşluk suyun üzerindeyse, suyu yukarı doğru çeker ve havaya bir hortum halinde yükselen su, sonra başka bir tarafa dökülür.

Hortumlara ekseriya büyük denizlerde, yani Okyanuslarda tesadüf edilir. Fakat, daha küçük denizlerde, göllerde, hattâ nehirlerde bile olduğu vardır.

Hortum esnasında, suların havaya yükseldiği noktada gemi falan varsa, onlar da havaya doğru uçar. Onun için hortum, engin denizlerde yolculuk edenlerin en korktukları bir felâkttir.

*** Kızamık artıyor.** — Kızamık her çocuğun tutulduğu bir hastalıktır ve kızamık çıkarmamış kimselere hemen hemen hiç rasgelinmez.

Fakat, son senelerde, yapılan istatistiklerde garib bir şey göze çarpıyor:

Dünyada bütün hastalıklar gittikçe daha iyi tedavi edilir bir vaziyete girmektedir. Bu suretle, muhtelif hastalıklara tutulanların sayısı gün geçtikçe azalıyor.

Bu, her hastalık için böyle. Yalnız bir müstesnası var. O da kızamık.

Son senelerdeki istatistiklere göre, kızamığa tutulan çocuklar her yıl biraz daha fazlalaşmaktadır...

*** Beyaz doğan karalar.** — Tibetliler kara insanlardır. Fakat bilir misiniz? Onların karalıkları doğuşlarında değildir.

Hakikaten, bir Tibetlinin çocuğu bizim gibi, beyaz doğar. Fakat seneler geçtikçe karardığını, nihayet adetâ çingeneler gibi, zenciler gibi siyah kesildiğini görürsünüz.

Neden? Çünkü bu kararma tam manasile bir iş tutmadır:

Tibetliler yüksek yaylâlarda yaşıyan insanlardır. Bilirsiniz, yaylâlarda orman bulunmaz. Onun için oralarda yaşıyanlar odun yerine başka şeyler yakmağa mecburdurlar. Tibetliler de ateş olarak, hep, kuru hayvan pislikleri (mayıs) ile otu karıştırırlar, onu yakarlar. Bunun çok fena bir dumanı vardır. İşte, bu duman arasında yaşadıkları için Tibetlilerin gözleri, iş bağlar. Bu iş elbiselerinden geçerek vücutlarına da işler ve, dünyaya beyaz insan olarak geldikleri halde sonradan bir zenciye benzerler...

— Bu treni bana üç gün evvel almıştı. Ne çabuk da bıktı anlamıyorum ki!

Bakalım ne çıkacak?

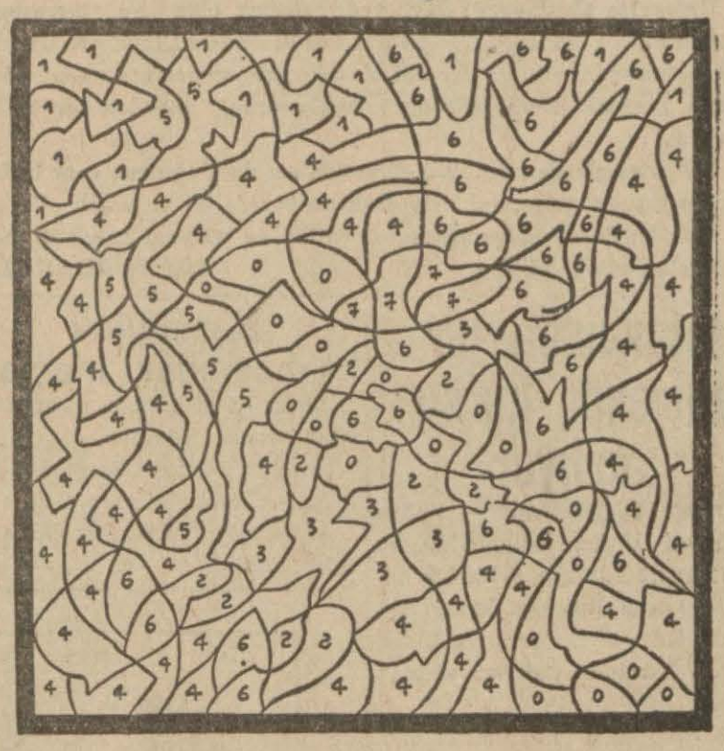

Bu karmakarışık çizgi ve rakamlar arasında ne saklı olduğunu öğrenmek istiyorsanız hemen boyalı kalemlerinizi veya sulu boya takımınızı alın ve çizgiler arasındaki yerleri, içindeki rakamlara göre şu şekilde boyayın:

0 — Beyaz; 1 — Mavi; 2 — kırmızı; 3 — Sarı; 4 — Yeşil; 5 — Kurşunî; 6 — Kahve rengi, 7 — siyah.

YAZISIZ HİKÂYE

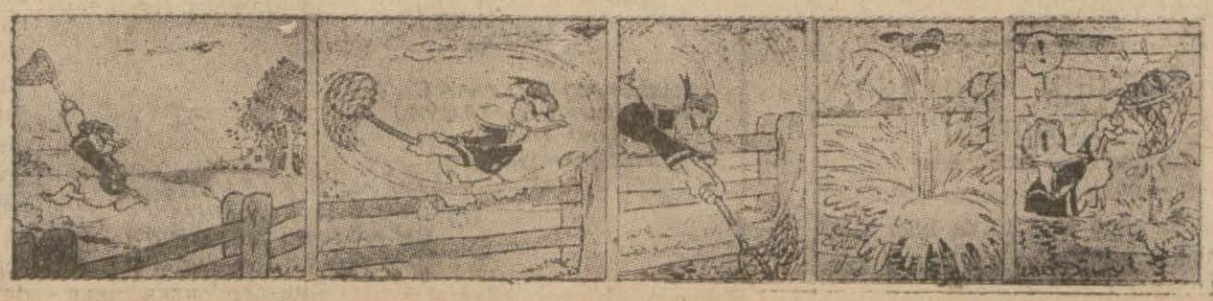

Bugün Taksim stadında millî küme maçında karşı karşıya sıkı bir imtihan geçirecek olan Vefa ve Fenerbahçe takımları...

Benim görüşüme göre

Disiplin hürriyeti takyid eden bir vasıta değildir

Beden Terbiyesi Genel Direktörlüğü sporcuların sahalarımıza giriş ve çıkışını tanzim eden bir talimatname hazırladı. Bu talimatnameye göre şimdiye kadar müsabakaya başlarken keyfi olarak yapılan ve müsabakalardan sonra hiç yapılmıyan merasim bir programa sokuluyor, sporcuların maçtan evvel ve maçtan sonra muntazam bir halde merasim yapmaları mecburiyet haline getiriliyor.

Fena itiyatlardan biri de yapılan her yeniliği itirazla karşılamaktır. Bu cümleden olarak bazı arkadaşlar, bu talimatnamenin tatbik kabiliyeti olmadığını ve bu kadar sıkı disiplinin amatör sporcuların kaldıramıyacağı bir yük olduğunu iddia etmektedirler. Işin en garibi aynı arkadaşların musabakalarda vukua gelen çirkin hâdiselerden, spor terbiyemizin kemale gelmek şöyle dursun günden güne sukut ettiğinden acı acı şikâyet etmeleridir.

Arkadaşlar; herşeyden evvel şunu bilmemiz lâzım gelir ki disiplin, spor terbiyemizin kemale gelmesi için bir esas olduğu gibi hiçbir zaman hürriyeti takyit eden br vasıta değildir. Amatör sporcu demek bütün kayıtlardan âzade, nizam dinlemiyen sporcu demek değildir. Sporcu, bilhassa amatör sporcu her şeyden evvel muhitine hürmet etmesini bilen ve muhitinden sevgi toplayan centilmen bir sporcudur. Bu hürmet ve centilmenlik icabı olarak da gerek maçdan evvel ve gerekse maçdan sonra musabakaya gelen kütleyi selâmlaması icap eder. Bu merasimi herkesin keyfi istediği bir şekilde yapmaması için Genel Direktörlük bir program hazırlamıştır. Bu merasimi bütün sporcularımızın bir vazife olarak kabul edeceklerine şüphe etmiyorum. Bu vazifenin bir usul ve nizam tahtında yapılmasının amatör sporcu ruhuna vurulmuş demir bir zincir olacağını da kabul etmiyorum.

Bazı defa yuhalarla sahalarımızdan çıkan sporcularımızı görmek bizleri müteellim ediyor, maçları müteakip iki kardeş sporcunun biribirine yumruk sallamasını çirkin buluyor ve yapılan bu çirkin hareketleri sporcu terbiyesine, Türkün yüksek terbiyesine yakıştırmıyarak bir çare arıyorduk. Bugün elimize verilen bu talimatname, musabaka esasında gerilmişbir asabın müsabakayı müteakip herşeyi unutarak ve amatör sporcu terbiyesinin galibiyet kadar mağlûbiyeti de kabul etmesi lâzım geldiğini idrak etmesini ve ayni terbiye icabından olarak halkı ve kardeş sporcuyu selâmı emreden bir talimatnamedir.

Bidayette alışılmadığı için, yadırganacak olan bu merasim; hakemlerimizin ciddiyetle ve ısrarla tatbik ettikleri takdirde ileride takdirle karşılanacak bir teamül olacağı gibi sporcularımızda ötedenberi görmek istediğimiz spor terbiyesinin gözüken bir delili olacaktır.

Son zamanlarda sukutunu görmekle acı duyduğumuz spor terbiyemizin kemale gelmesini istiyorsak bu vadide ilk ve esaslı bir adım olan bu hareketi benimseyerek tatbik ve bu yeni hareketi hazırlayanları takdir edelim.

Adil YURDAKUL

Bugünkü maç

Fenerbahçe - Vefa karşılaşması

...gün, Taksim stadında Fenerbahçe Vefa ile karşılaşıyor. Bu sene, cumartesi günü yapılan millî küme maçlarının en enteresanı bu maç olacaktır diyebiliriz. Çünkü Fenerlilerin, Fazıl ve kaleci Hüsameddine verilen boykottan sonra nasıl bir kadro ile sahaya çıkacakları hakikaten merak edilecek bir şeydir.

Ankaradan iki mağlûbiyetle dönen Vefalıların millî kümenin başta gelen derecelerinden birini elde etmesi artık gayri mümkündür. Fakat, ilk karşılaşmalarında 1-0 yenilen Vefalıların, bu defa zayıf bir vaziyette yakaladıkları Feneri yenmek için uğraşacakları tabiîdir. Çünkü ellerinde, bu arzularını kuvvetlendirecek avantajları vardır. Bu itibarla, müşkül vaziyette bulunan bir klüble, zayıf yakaladığı için muhakkak bir galebe temin etmek istiyen bir tarafın karşılaşmaları pek enteresan olacaktır.

Hakem İzzet Muhiddinin idaresinde cereyan edecek bu maçta Fenerbahçenin çıkaracağı kadroyu lâyıkiyle öğrenememiş olduğumuz için galibi mağlûbdan tefrik edebilmek deveye hendek atlatmaktan pek müşküldür.

S. Ö.

Istanbul atletizm bayramı yarın yapılıyor

Beden Terbiyesi İstanbul bölgesi atletizm ajanlığından:

28—5—939 pazar günü Bebekte Robert Kolej sahasında beden terbiyesi genel direktörlüğünün himayesinde saat 14,30 da başlıyacak olan İstanbul atletizm bayramının onuncucu yıldönümü müsabakalarına bütün atletizmi sevenler davetlidirler.

Beden terbiyesi İstanbul bölgesi atletizm ajanlığından:

4—6—939 pazar günü Fenerbahçe stadında yapılacak olan üçüncü ve dördüncü katagori (Gül kupası) müsabakalarına gireceklerin kaydı 2—6—939 cuma günü akşamı kapanacaktır.

Bu vakte kadar isimlerini atletizm ajanlığına bildirmemiş olanlar msabakalara giremiyecekler ve bu hususta hiç bir hak iddiasında bulunamıyacaklardır.

Bu seneki millî küme maçlarında

Galatasarayla Beşiktaş ilk ve son defa karşı karşıya...

Pazar günü, Taksim stadında Galatasaray - Beşiktaş millî kümede bu sene yapacakları ilk ve son maç için karşı karşıya geliyorlar.

Fenerbahçeyi yendikten sonra, kuvvetli rakiplerinden birini atlatmış olan Galatasarayın bu maçı kazanmak için oynayacağı tabiî - dir. Çünkü sarı - kırmızı takım, önündeki bütün maçlarını kazanmak suretiyle bu seneki millî küme şampiyonluğuna yükselebilecektir.

Geçen hafta Galatasarayın Fenere karşı çıkardığı, evvelki haftada Beşiktaşın Vefa karşısındaki oyunlarını gözden geçirsek, neticeyi Galatasaray lehine görmemiz icap eder.

Filvaki Galatasaraylılar Fener karşısında üstün bir oyun tutturmağa muvafak oldular.

Buna rağmen üç gol yiyerek sahadan ayrıldılar.

Bu üç golü de Fener hücumcuları hiç zorda kalmadan, didinmeden, rahatça yaptılar. Bunu göz önünde tutarak Galatasaray müdafaası için (zayıftır) diyemeyiz.

Çünkü bu üç gol yapıldığı zaman, bir beki de sakat olan Galatasaray müdafaası hiç te sıkışmış vaziyette değildi.

Ancak müdafaada aksayan pek mühim bir nokta vardı: Kale.. O gün Galatasaray kalecisi, Fener hücumlarında pek (misafirperver) idi. Fakat Beşiktaş forları karşısında bu misafirperverliğin yarısı bile o maçtakinden daha tehlikeli vaziyetler ihdas edebilir.

Beşiktaş karşısında oynayacak Galatsaray takımının aksama ihtimali bulunan tarafı yalnız burasıdır. Bundan başka Faruğun da sakat olduğu için oynamıyacağını duyduk. Maamafih, takımda oynamadığı zamandanberi muntazaman idmanlarını yamkata olan Lûtfi, takım müdafaasında Galatasarayın hiçbir şey kaybetmemesini temin edecektir.

Sarı kırmızılılar için üzerinde durulacak başka nokta mevcut değildir.

Siyah beyazlılara gelince:

Vefa karşısındaki vasattan aşağı oyunlarının yegâne sebebi haf hattının istikrarsız oyunudur. O maçta haf hattı muhacim hattını ileride tek başına bırakmıştı. Sonra takımda Fevzi, Nâzım, Eşref de yoktular. Hakkı ve Şerefin gayretiyle sürüklenen akınlarda Hayati - Rıdvan cenahı hiç bir iş görememişti. .

Beşiktaş, şüphesiz ki Galatasaray karşısında en kuvvetli kadrosiyle yer alacaktır. Maç Şeref stadında oynanırsa, saha ve şu son zamanlarda pek mühim rol oynayan (seyirci) avantajına da malik olan Beşiktaşlıların kazanma şansları ancak Galatasaray kalecisinin oyununa bağlıdır. Sonradan maçın Taksimde oynanacağını haber aldık. Şu halde Beşiktaş lehinde bir saha avantajı görmeyiz.

Bu avantaj bilâkis Galatasarayın lehinedir.

Galatasaraylıların da akınlarda mütemadiyen cenah değiştirmeleri ve Fener maçında oldukça

(Devamı 13 üncüdü)

Güreş Türkiye birincilikleri bugün başlıyor

Türkiye grekoromen güreş birincilikleri bugün Ankarada başlıyacaktır. İki gün devam edecek müsabakalara muhtelif mmtakalar iştirak etmiştir.

—o—

Meşhur Nürminin çalıştırdığı atletler

Eski ve maruf atlet Nürmi, Finlandiya olimpiyadına hazırlanan mukavemet koşucularından meşhur Moeki, Pekuri, Salminen ve Lihteneni bizzat çalıştırmaktadır.

—o—

400 metrede İtalya rekoru kırıldı

Pek yakında yapılacak olan İtalya - Fransa millî atletizm maçına bir hazırlık olmak üzere Triyeste ve Milânoda antrenman yapan İtalyan atletleri fevkalâde dereceler almışlardır. Bunlardan Lanzi 400 metre sürat koşusunda İtalya rekorunu yarım saniye farkla kırmıştır. Yeni derece 47. 7-10 dur.

Eski rekor yine Lanziye ait olmak üzere 48,2-10 du.

—o—

Belçika - Fransa Millî takımları maçı

Belçika ile Fransa millî futbol takımları gelecek mevsimin başında 12 teşrinisanide Pariste bir maç yapacaklardır.

Ankara haberleri:

Karagümrük stadı Vefa klübüne devredilecek

Ankara, (Hususî) — Millî ... me deplâsman maçları münasebetiyle Ankaraya gelen Vefa takımı aldığı neticelere rağmen futbolu dan anlayanlar nezdinde iyi bir intiba- hasıl etmiştir.

Bu meyanda hâmi reisleri Kemal, klübünün hâlâ bir stad sahibi olmadığını, öğrenmekle çok müteessir olduğunu ifade etmiş ve yakın bir zaman içinde yapacağı teşebbüslerle Karagümrük stadının Vefaya devredilmesini temin edeceğine söz vermiştir.

Beden Terbiyesi Genel Direktörü de bu takımın, biraz daha disiplin ve fedakârlıklarla güzel neticeler alabileceğine kani bulunduğunu söylemiştir.

*

HABER: Diğer taraftan öğrendiğimize göre dün akşam yine idarecileri saha sahiplerinden bir kaçını bölge reisi Fethi Başaran getirmişler ve bütün hissedarlar 1 haziran perşembe günü mümessil başkanının riyasetinde toplanarak stadı Vefaya devretmek üzere tasfiyeye girişilmesine karar vermiştir.

Mütevazi, fakat özlü bir gayretle millî kümeye kadar yükselen Vefa klübüne yapılacak yardım cidden yerindedir.

Kıymetli bölge başkanı, Başaranı bu hayırlı işle candan ve yakından alâkadar olduğunu duymakla bir kere daha memnun olduk.

—o—

Fenerin Ankara seyahati

Ankara, (Hususi) — Sarı ... vertliler millî kümede deplâsman maçlarını oynamak üzere 12 haziranda Ankarada bulunacaklardır.

Halbuki ayni tarihlerde yine ... nümleri münasebetiyle İngiliz ... kımiyle karşılaşacak olan Fenerbahçelilerin bu mühim maçlarını leri göz önünde tutulup, İngiliz takımının Ankarada da oynaması temin edilmesi için Anadolu millî küme maçları 24 ve 25 haziran tarihlerine tehir edilmiştir.

Bir çok meraklılar İngiliz amatör muhtelitine 8 oyuncu verdiği bu takımı seyretmek için İstanbula gitmeğe hazırlanmaktadır.

Istanbulda bir antrenör kursu açılıyor

Ankara, 26 (Hususî) — Beden Terbiyesi Umum müdürlüğü bu sene İstanbulda altı aylık bir antrenör kursu açmaya karar vermiştir. Kurs leylî olacak ve Kuleli Ankerî lisesinde tedrisat yapılacaktır.

26 Haziranda başlanacak olan kursa amelî jimnastik veya muayyen atletizm numaralarında muvafak olanlardan 50 kişi alınacaktır

Kursa orta tahsilini bitirmiş ve askerliğini yapmış olanlar imtihanla girebileceklerdir. Altı ay tahsilden sonra A. derecesinde muvaffak olanlara 80, C. derecesinde muvaffak olanlara 70 lira ücret verilecektir.

—o—

Topkapı klübünün kongresi

Topkapı Spor klübünden:

Senelik âdî kongremiz 28-5-939 pazar günü saat 10 da klüb salonunda yapılacağından kayıtlı üyelerimizin teşrifleri rica olunur.

Barutgücü sahasındaki maçlar

Barutgücü sahasında yarın yapılacak maçlar şunlardır:

Harbiye Yılmaz - Barutgücü B. takımları arasında saat 14 te.

A. takımları da saat 16 da karşılaşacaklardır.

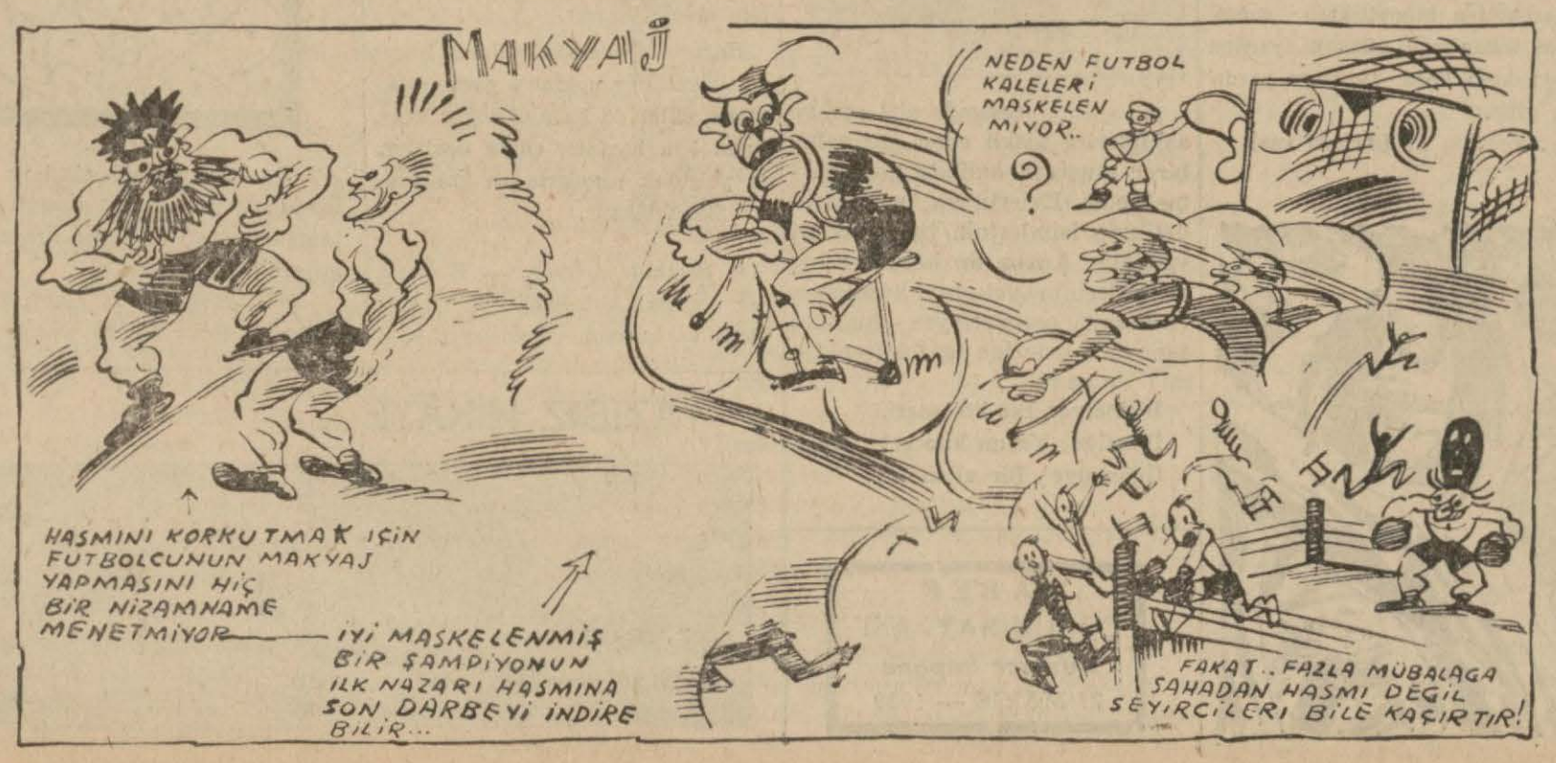

Kız mektepleri arasında atletizm müsabakaları

Kız mektepleri arasında bir müddettenberi yapılmakta olan atletizm müsabakaları, bazı sebebler dolayısile düne kadar tehir edilmişti.. Bu müsabakalar nihayet dün Şeref stadında finale kalan İstanbul kız lisesi, Erenköy, lisesi ve kız muallim mektepleri arasında yapılmıştır. Karşılaşmalar bilhassa baştan sona kadar çok heyecanlı cereyan etmiştir.

İstanbul kız lisesinden Ulviye bütün müsabakalarda kız arkadaşları arasında temayüz etmiştir. Bu genç kız çalıştırıldığ ıtakdirde ciddden iyi bir atlet olmağa namzettir.

Bundan başka gene İstanbul kız lisesi takımında, başta, Şehriyar, Selma, Reyhan ve Füruzan çok iyi bir koşu yapmışlardır.

Günün en iyi koşusunu hiç şüphesiz ki kız muallim mektebi atlet birer koşu yapmışlardır.

Bu takım gelecek seneler ıçın dıze çok şeyler vaadetmektedir.

Bütün koşularda ikinciliği alan Erenköy lisesi dün pek şanssızdı. Eğer tali biraz kendileri ne yardım etmiş olsaydı birinciliği almalarında bir mahzur yoktu.

Müsabakayı kaybetmelerinde bilhassa heyecana kapılmaları âmil olmuştur denilebilir.

Dün yapılan koşular düz ve manialı olmak üzere iki kategori üzerine yapılmış ve iki kategorinin birinciliğini de Çapa kız muallim mektebi almıştır. Teknik dereceler şunlardır:

DÜZ KOŞULAR:

1 — Muallim mektebi 3,38
2 — Erenkeöy,
3 — İstanbul kız lisesi

MANİAL IKOŞULAR:

1 — Kız muallim mektebi 4,32
2 — Erenköy lisesi
3 — İstanbul kız lisesi

Bu suretle kız muallim mektebi koşularda İstanbul 1938-39 senesi mektepler şampiyonu olmuştur. Kendilerini iyi bir şekilde çalıştıran Beden öğretmenlerini tebrik etmek lâzımdır.

Voleybol şâmpiyonlarının ziyafeti

Voleybolde, 938-939 senesi İstanbul kız mektepleri arasında şampiyonluğu alan İstanbul kız lisesi yakında mekteplerinde büyük bir çay verecekler ve bu münasebetle kazandıkları şampiyonluğu hep bir arada kutlulayacaklardır.

YAZAN :
Augustus Muir

Hayaletler Adası

(HABER'in sayfalık zabıta hikâyesi)

ÇEVİREN:
Muzaffer Esen

DOKTOR Rafael bana:

— Dosdoğru gideceğiz, dedi. Müfettiş Hanson bizi köy meyhanesinde bekliyor sanırım.

Doktorun gözleri daha kuvvetli idi. Arabayı Vaheştafinin köşesinde durdurur durdurmaz müfetiş Hanson bize doğru koştu.

Arabamızın kapısı açarak:

— Bonjur doktor, dedi.. Çağırır çağırmaz geldiğiniz için teşekkür ederim.

Doktor Rafael yere indi, meyhaneye doğru yürüdü. Ben de arabayı köşe başında bir kenara çektim, sonra önünde bir polisin nöbet beklediği arabalığa doğru ilerliyen efendimle müfettiş Hansona yaklaştım.

Nöbet bekliyen polis bize:

— Ceset, bu sabah buraya naklolundu, dedi.

Bu sözleri söyledikten sonra kapıyı açtı, müfettiş bize yol gösteriyordu. Koyu kahverengi bir sedye üzerine bir adam cesedi yatırılmıştı. Hanson cesedin üzerindeki çarşafı çekince 35 yaşlarında bir erkek çehresile karşılaştık. Ben iğrenerek başımı çevirdim. Halbuki doktor Rafael elinde pertavsız ölünün çenesindeki bir bereyi muayene ediyordu.

Sonra müfettiş, doktora, ensesindeki müthiş yarayı göstermek için cesedi çevirdi..

Polis müfettişi izahat veriyordu:

— Cesedi bir ocağın yanıbaşında bulmuşlar. Başı ocağın ıskara demirleri üzerindeymiş.. Köy doktoru ölümün, başın demire çarpmak suretiyle vukua geldiği kanaatinde.. Eğer bu fikir doğru ise iki ihtimal hatıra geliyor.. Ya katil tasarlayarak maktulü öldürmüştür, yahut anî bir hiddetle iterek düşürmüş ve ölümüne sebep olmuştur.

Doktor Rafael ceset üzerine eğilmişti.. Ölünün morarmış ellerini, elbisesini ve çamur içerisinde olan kunduralarını muayene etti. Muayenesini bitirince doğrulduu. .

Hanson, doktora sordu:

— Alelâde bir vak'a, değil mi?.

Doktor tasdik etti:

— Evet, alelâde bir vak'a ... Hattâ beni ne diye çağırdığınızı Anlayamadım.. Burada ne faydam dokunur, benim?.

Hanson, polis işitmesin diye, sesini alçalttı:

— Doktor, dedi.. Bu vak'a alelâde bile olsa bana çok garip göründü.. Sizi onun için çağırdım.

Doktor parmağiyle ölüyü göstererek:

— Kim bu adam? dedi.

— Bir hırsız, bir dolandırıcı, rezilin biri.. Fakat kadınlara kendini sevdirmesini biliyor her halde.. Çünkü çok güzel bir karısı var. Zaten şimdi seninle oraya gideceğiz.. Fakat bu ahlâksız herif üç senedir karısından ayrı yaşıyor.. Kadının ufak bir iradı da var. Onun için bu sersei arasıra, ayrı yaşamasına rağmen gelip kadından para istermiş.. Dün akşam da karısının evine gelmiş.. Ölüm bu evde olmuş.. Oraya kadar benimle gelir misiniz?.

— Peki, gidelim..

* * *

ARABAYA bindik, köyden çıktıktan yarım mil kadar sonra kırmızı kiremidli bir köy evinin önünden geçtik.. Evin yanı başında bir delikanlı kır bir atı arabaya koşuyordu. Müfettişin eli omuzuma dokunduğu için arabayı durdurdum, delikanlı da bizi görür görmez hayvanı bıraktı ve bize doğru yürüdü..

Müfettiş, gence selâm verdi:

— Bonjur, mösyö Lutrel, yarım saat sonra sizi burada bulabilir miyim?.

— Dörde doğru döneceğim efendim.. Köyümüzdeki cinayete dair yeni bir haber var mı?.

Müfettiş hayır makamında başını salladı. Araba oradan ayrıldıktan sonra doktora anlattı:

— Bu Lutrel çok sevimli bir adamdır.. Mister Oliviya Dreytonu yani maktulün karısını yıllarca zamandanberi tanır.. Her halde serserinin ölümüne çok üzülmemiştir, sanırım.. Yalnız kadın hakkında yeniden bazı dedikoduların meydan alacağından sıkılmış olsa gerektir. Herifin üç senedir ayrı yaşadığı karısının evinde ölmesi, bir çok ağızların açılmasına sebep olacaktır.

Müfettiş, sonra bana döndü.

— Lûtfen arabayı burada durdurur musunuz? Artık iniyoruz...

Arabayı yolda bıraktık.. Bir taş duvarın yıkılmış yerinden atlayarak iki tarafı karaağaçlarla çevrilmiş, dar bir yoldan yürüdük.

Hanson yürürken bize izahat veriyordu:

— Bu topraklar Hanri Vingatın ha!..

— Evet, vaktiyle öyle imiş.. Fakat müflis banker bu toprakları evlâdı maneviyesi olan Oliviyaya düğün hediyesi olarak vermiş. Onun için iflâsından sonra burası satılmadı. Yalnız iflâsı müteakip alacaklılar bu iflâsın hileli olduğunu ileri sürerek mahkemeye başvurdular.. Banker de kaçtı..

Rafael :

— Ben bu zatın bir dolandırıcı,

Kapı açıldı ve hemen kapandı

bir hilekâr olduğuna ihtimal vermem, dedi, bir defa kendisiyle bir ziyafette görüşmüştüm. Bende çok iyi bir adam tesiri bıraktı.

Müfettiş izahatına devam ediyordu:

— Lutrelin anlatıklarına bakılırsa Oliviya bankerin ölümünden sonra bu kuş uçmaz, kervan geçmez yerde bir mahpus hayatı yaşamağa başlamış...

Yürüye yürüye bir göl kenarına gelmitşik.. Gölün orta yerinde ufacık bir ada ,adanın üzerinde alçak, ufak bir ev vardı.

Müfettiş eliyle evi göstererek, yavaş yavaş konuştu:

— İşte bir senedir Oliviya, Blekmer adasında, yani bu küçük adada oturuyor.

Doktor sordu:

— Yapayalnız mı?.

— Hayır.. Beraberinde ikisi erkek olmak üzere üç hizmetçi var. İşin en garip tarafı bu sabah görüştüğüm bir kaç köylünün bana israrla bu adacıkta garip bazı vak'aların geçmekte olduğunu söylemiş olmalarıdır.

— Ne gibi garip şeyler?.

— Onu konuştuğum adamlar da bilmiyor, yalnız bana adanın tekin olmadığını, geceleri cinler ve hayaletler tarafından ziyaret edildiğini söylediler. Ve bir takım kocakarı masalları anlattılar.

Doktor dalgın dalgın düşünüyordu:

Oliviya Dreyton

Bir kaç adım yürüdükten sonra göl kenarında bir kazığa bağlı koca bir çanın yanında durduk .. Hanson çanı çaldı.. Adadaki evden derhal ihtiyar bir adamın çıktığını ve bir sandala atlayarak bizi almak üzere hareket ettiğini gördüm.

Müfettiş:

— Sandaldaki adam, emektar uşak Ben'dir. Biraz garip görünen bir adam olmasına rağmen hanımı kendisini çok seviyor ve emniyetli buluyor.

Dedi. Ben sahile yanaşınca elini kasketine götürerek bizi selâmladı ve asık suratla:

— Affedersiniz efendim ama, dedi, hanımım biraz rahatsızlandığı için şimdi yatıyor.

Müfettiş cevap verdi:

— Zararı yok Ben, biz hanımını rahatsız etmek niyetinde değiliz.. Bir defa daha salonu görecek ve cinayet yerini tetkik edeceğiz.

İhtiyar mırıldanarak sandalı sahile yanaştırdı. Biz de içeriye atladık. Yolda giderken bir aralık Rafael sordu:

— Burada suyun derinliği ne kadardır?.

Ben soğuk soğuk cevap verdi:

— İçerisine düşerseniz sizi boğacak kadar.. Bazı yerlerde yirmi metreyi buluyor, hattâ geçiyor bile.. Bazı yerlerde daha az derin ve kayalıktır..

Adaya geldik. Müfettiş karaya çıkarken ihtiyar uşağa emretti :

— Birazdan buraya bir polis memuru gelecek, beraberinde bir adam bulunacak.. Onları da alır ve gelirsin..

Sonra doktora döndü:

— Maktul buraya yalnız gelmemiş.. Beraberinde Gore isminde birisini getirmiş..

— Bu adamdan bir şeyler öğrenebildiniz mi?.

— Pekaz bir şey öğrendim.. Maktul uzak memleketlere gitmek niyetindeymiş, fakat yol parası olmadığı için karısından para istemeğe gelmiş,, para aldıktan sonra Gor ile beraber Amerikaya gideceklermiş..

Evin kapısında bizi bir kocakarı karşıladı:

— Hanım dinleniyor, geldiğinizi haber vereyim mi?.

— Hayır rahatsız olmasın..

Müfettiş daha cümlesini bitirmeden Oliviya kapıda göründü . Çok nazik bir sesle:

— Safa geldiniz, bay müfettiş, dedi.. Fakirhaneme bu kadar kısa bir zaman içerisinde iki defa şeref vereceğinizi ummazdım.

— Sizi tekrar rahatsız ettiğime çok müteessifim.. Müsaade ederseniz size doktor Rafaeli takdim edeyim.. Müteveffanın cesedini muayene için çağırtmıştım..

— Rica ederim içeriye teşrif buyurunuz.. Ölümün vukua geldiği odanın anahtarını sabahleyin almıştınız değil mi? .

* * *

MÜFETTİŞ cevap vermeden cebinden bir anahtar çıkardı. Soldaki kapıyı açtı .. Eski tarzda döşenmiş bir odaya girmiştik.. Bu odanın kapıya kadar geniş bir penceresi limonluğa açılıyordu. Limonluk ile bahçe arasında ise camlı bir kapı vardı.

Müfettiş bana kapıyı ve ocak ıskarasını gösterdi. Ve:

— İşte ölü burada bulundu, dedi..

Sonra ev sahibine bakarak ilâve etti:

— Doktora vak'ayı kısaca anlatacağım. .Şayet yanlış bir şey söylersem lûtfen tashih buyurunuz.

Kadın alnına düşen saçlarını düzeltti ve:

— Olur efendim! demekle iktifa etti.

— Maktul buraya dün gece saat ona doğru gelmiş.. Uşak Ben istemiye istemiye onu buraya getirmiş. Zira bu adamın madamdan sadece para çekmek için sık sık geldiğini biliyormuş..

Kaodın şiddetle tashih etti:

— Kocamın arasıra benden para aldığını kimseye söylemiş değilim..

— Dediğiniz gibi olsun madam. Fakat bu sözleri bana kocanızla beraber gelen Gore söyledi.. Gore maktulü yemek odasında bekliyordu.. Maktul, madamla bu salaonda konuşuyormuş.. Madam bir aralık yatak odasında bulunan kasadan para almak üzere dışarıya çıkmış, Doğru değil mi madam? .

Kadın, başı eğik:

— Evet, dedi..

Müfettiş devam etti:

— Madam yatak odasında iken salonda kocasının haykırdığını işitmiş.. Sonra daha başka gürültüler olmuş.. Salona koştuğu vakit kocasını yerde cansız bulmuş.

Müfettiş bu cümleleri söylerken, halıda donup kalmış kanları gösteriyordu..

— Madam ne yapacağını şaşırmış bir halde dışarı fırlamış, Gore hâlâ yemek odasında bekliyormuş. Uşak ve karısıda mutfakta imişler..

Doktor sordu:

— Yemek odası ile salon arasında ne kadar mesafe vardır?.

— Yemek odasından salona geçmek için bir koridorun başından öbür başına kadar yürümek lâzımdır.

— Bu geniş pencereden birisi girmiş olamaz mı?.

— Pencere kenarlarında dikkatle parmak izleri aradım. Bidayette Gorenin limonluktan geçerek salona girdiğini düşünmüştüm. Fakat bu faraziyeyi takviye edecek hiç bir iz bulamadım.

— Polis adada araştırma yaptı mı?.

— Karış, karış.. Fakat şüpheli hiç bir şeye rast gelmedik..

— Gölde başka sandal var mı?

— Hayır.. Adaya gelmek için bizim de baş vurduğumuz çareden başka vasıta yoktur. Ben son bir ay içinde maktul ile Goreden başka kimsenin adaya gelmediğini söylüyor.

Kadın:

— Evet, diyerek tasdik etti.

Müfettiş:

— Şimdi son bir ihtimal kalıyor, dedi. Katilin gölü yüzerek geçip adaya gelmiş olması... Dün gece böyle bir adam adaya gelmiş olabilir, ancak bu eve girmediği muhakkaktır.. Çünkü polis müdüriyetinin en mükemmel mütehassısları araştırma yaptılar. Hiç bir iz bulamadılar. Halbuki sudan çıkan bir adam muhakkak iz bırakır.. Tek bir su damlası bile aylardanberi yağmur yüzü görmiyen bu toprakların rengini değiştirecektir. Şimdi siz de etrafınıza bakarsanız haklı olduğumu göreceksiniz.

Pardesüsünü çıkarmış olan doktor limonluğa girdi. Limonluk tuğla döşeli idi. Bir müddet limonlukta kalan doktor, nihayet:

— Haklısınız azizim, diyerek tekrar içeri girdi. Bu sırada Oliviya misafirlerini hafif bir baş eğmesiyle selâmladıktan sonra salonda yalnız bırakarak çıkmıştı..

Müfettiş müteredditt bir tavırla:

— Şimdi ne yapacağız doktor? diye sordu.

Doktor:

— Demin bana köylüler bu adada bazı harikulâde vak'alar geçtiğini söylediklerini anlatmıştınız. Bu dedikodulardan istifade edemez miyiz?.

— Fakat köylülerin muayyen bir şey söyledikleri yok ki. Bir takım peri masalları anlatıyorlar..

— Onlar masal söylemiş olabilirler.. Fakat hiç aslı olmadan bu kadar çok dedikodu yapılmaz. Meselâ şöyle düşünemez miyiz: Bu evde ne olduğunu henüz bilmediğimiz vak'alar oluyor. Bu vak'aların meydana çıkması Oliviyanın herhangi bir suretle zararınadır.. Kocası, yani maktul her nasılsa, bu sırra muttali olmuştur. İkide bir buraya geliyor: "Ya bana para verirsin, yahut bildiklerimi herkese söylerim,, diye kadını tehdit ediyor.

— Evet, herif karısına şantaj yapıyordu, demek istiyorsunuz . Bu, bana da mümkün görünüyor.. Fakat bu mülâhazanın, katili bulmak için işe yarayacağını bilmiyorum..

Doktor, bu mütaleaya cevap vermedi. Salonu geçti.. Bir dolap önünde durdu ve dolabın kapısını açtı. Bu dolapta, bir dikiş kutusu, noter kâğıtları, mektupluk kâğıt, oyun kâğıtları vardı.

Rafael dolabı kapamak üzere iken ağzı cam kapaklı bir şişe gördü. Şişenin içerisinde yeşil bir toz vardı. Doktor, şişenin üzerindeki etiketi okurken:

— Tuhaf şey, bunu da kim kullanıyor? diye mırıldanıyordu. Şişeyi dolaba korken Oliviya içeri girdi:

— Ben, karşı sahilden çan çalındığını haber veriyor, dedi.

Müfettiş:

— İhtimalki beklediğim polisle Gore gelmiştir, cevabını verdi . Eğer bir itirazınız yoksa kendile

Ve, sandala atlıyarak bizi almak için hareket etti

rini yemek odasında kabul etmek isterim..

Yemek odasına gittik. Bu küçük odada ocağın üzerinde büyük bir fotoğraf asılıydı. Hanson bu fotograf üzerine nazarı dikkatimizi çekti:

— Bu, Hanri Vingat'ın portresidir.

Bu sırada doktor Rafael pencerenin yanına kadar gitmiş, hiç gürültü etmeden pencereyi açmış, dikkatle bakıyordu. Onun bu dikkatini gören müfettiş:

—Ne düşündüğünüzü anlıyorum, dedi. Fakat eğer Gore bu pencereden limonluğa geçmiş olsaydı pencerenin altındaki nebatlar üzerinde ayak izleri bulunacaktı, Halbuki hiçbir şey yok.

Bu sırada bir polisin refakatinde içeriye giren adam gözleri kızarmış, suratı pis, zayıf bir serseri idi. İçeriye girer girmez sızlanmağa, suçsuz olduğunu tekrara başladı. Maktulü yalnız iki aydanberi tanıdığını söylüyor, beraber Amerikaya gitmeğe karar verdiklerini, fakat paraları olmadığı için Drayton'ın karısından para istemek için buraya gelirken kendisini beraber aldığını, Drayton karısiyle konuşurken yemek odasından ayrılmadığını, birdenbire salondan gürültüler geldiğini, daha sonra Oliviyanın feryadını işittiğini söylüyordu.

Rafael, müfettişe:

— Bu adamı fazla tutmağa lüzum yok, bırakınız gitsin, dedi..

Ve Gore çıktıktan sonra da mesele hakkındaki şahsî fikrini bildirdi:

— Bana kalırsa Hanson, Blekmer adasını örten esrar perdesi hiçbir zaman açılamıyacaktır.

* * *

BİR buçuk saat sonra Londraya, efendimin evine dönmüştük. Doktor odasına girmiş, uzun uzun düşünceye dalmıştı. Kâtibi sıfatiyle izin vermeden yanından ayrılamıyacağım için ben de bekliyordum. Doktor birdenbire bana döndü:

— Şimdi, tekrar Blekmer adasına gitmek icap ediyor, dedi, haydi yola...

Yolda, yanımda oturan doktor hiç ses çıkarmadan kuvvetli bir cep fenerinin ışığı altında dizleri üzerine serdiği bir haritaya bakıyordu. Haritanın yardımile köyden ve yoldan uzak bir yerde durduk. Arabayı orada bırakarak göl kenarına geldik. Burada doktor saatine bakarak:

— Biraz erken gelmişiz, dedi, fakat zarar yok.. geç kalmaktansa erken gelmek daha iyidir.

Gölün kenarında sessiz, uzun dakikalar geçirdik. Bir saat sonra doktor birdenbire:

— Dikkat! dedi.

Gölden suya vuran kürek sesleri geliyordu. Derhal yere yattık. Beş dakika sonra sandal yanaştı, ihtiyar uşak Ben karaya çıktı. Ve köyün aksi istikametinde yürümeğe başladı.

Doktor, "haydi,, diyerek inanılmaz bir hızla beni sandala sürükledi ve derhal sahilden ayrıldık. Yolda:

— Şimdi dinle, dedi. Beni adaya bıraktıktan sahile döner, sandalı eski yerine bırakırsın. Sonra ihtiyar hizmetçinin arkasından gider, ona yetişmeğe çalışır, mümkün olursa nereye gittiğini ve ne yaptığını öğrenirsin.

Doktoru adaya bıraktıktan sonra bir dakika bile kaybetmeden sahile döndüm. Ve uşağın gittiği yoldan koşmağa başladım. İhtiyar Ben'e yetişeceğime pek ümidim yoktu. Fakat bir hayli koştuktan sonra önümde ayak sesleri işittim, yorgunluk ve heyecandan kalbim çarpa çarpa durdum.

Hanri Vingat

Karşıma büyük bir ev çıkmıştı. Ben bu evin yanıbaşındaki anbarın merdivenlerine çıkmış, kapıyı çalıyordu. Anbarda hafif bir ışık yandı, kapı açıldı ve hemen kapandı. Ben cüretkârane bir karar verdim. Her tehlikeyi göze alarak merdivenleri çıktım. Anbarın tahta kapısındaki bir yarığa gözlerimi dayayarak içerde olan bitenleri anlamağa çalıştım. İçerde bir adam vardı. Oliviyanın evinde gördüğümüz fotoğraftan bunun Hanri Vingat olduğunu derhal anlamıştım. Bir sene evvel yabancı memleketlerde olduğu söylenen bu adamı bir anbarda saklanmış görünce, derhal merdivenlerden indim ve bir ağaç altında durarak beklemeğe başladım.

Bir çocukluk arkadaşı

Biraz sonra anbardaki ışık tamamile söndü. Ben yanıbaşımdan geçti. Elinde ağır bir vailz vardı. Arkasından da yakasını kulaklarına kadar kaldırmış, kasketini gözlerine indirmiş bir adam yürüyordu. İki adam sandala bindiler. Sandal açılırken ihtiyar uşağın şu cümlesini işittim:

— Evet, efendim. Polisler yarın sabah erkenden tekrar gelebilirler. Onun için güneş doğmadan giderseniz çok iyi olur.

Göl kenarında dalgın dalgın düşünüyordum.. Bana saatler kadar uzun gelen bir beklemeden sonra gölde tekrar küre ksesi oldu.. Sandal kıyıya yanaştı, bu sefer de doktor sandaldan karaya çıktı; ve bana:

— Ben'in yanındaki adamı gördün mü? dedi.

(Devamı 14 üncüde)

ŞAKA

Hangisinde?

Kaza geçiren şoför kendine geldikten sonra sordu:

— Neredeyim?

Hastabakıcı cevap verdi:

— Altı numaradasınız!

— Hastanenin mi, hapishanenin mi?

— Utan biraz utan. Senin bir gün de harcadığım babam bana bir aylık harçlık diye verirdi.

— Bunda benim kabahatim ne? Kabahat sana az para veren büyük babamda imiş.

Dua

Ahçı kadın — Misafirler yemek hakkında bir şey söylediler mi?

Yeni hizmetçi kız — Hayır, söylemediler. Fakat yemeğin sonunda ellerini kaldırarak dua ettiklerini gördüm.

Dilsiz — *Bu tercüman olacak herhalde!*

Fransız fıkrası

Ziyaretçi — Pek âlâ, seni hapishane köşelerine düşüren sebeb nedir?

Mahpus — Rekabet.

Ziyaretçi — Ne rekabeti?

Mahpus — Hükûmetin yaptığı liraların aynini yapmağa kalkışmıştım.

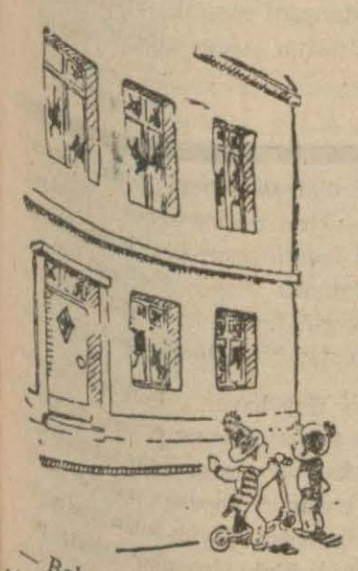

— Bak, Ahmede istediği tüfeği nihayet almışlar.

İngiliz fıkrası

Londrada bir adam pürtelâş bir karakola daldı ve haykırmağa başladı:

— Yetişin, imdad! Soygunculuk var!

Polisler sordular:

— Nerede? Bize yerini göster!

Adam elindeki gazeteyi işaret ile:

— Ne bileyim nerede olduğunu, dedi, burada okuduğum bir istatistiğe göre, bu memlekette her bir dakikada bir soygunculuk oluyormuş.

AŞIK FUTBOL MERAKLISI

— Sevgilim, senin için her fedakârlığı yapmağa hazırım.

— Pazar günü Fener - Beşiktaş maçına gitme de seninle Adaya bir gezinti yapalım.

— Canım sen de hep olmıyacak şeyler istersin.

Meslektaş tesanüdü

Yolcu, yol kesici hırsıza hitaben:

— Pek âlâ, dedi, her şeyimi aldın da cebimde niçin yirmi frank bırakıyorsun?

— Köşebaşında seni bekliyen bir daha var, onu kızdırmamak için. Zira sana saldırıp da eli tamamen boş çıkarsa ifrit kesilir.

Yumurta

Hokkabaz numaralarını bir türlü doğru yapamıyor, her teşebbüsünde rezil oluyordu.

Bir aralık seyircilere dönerek:

— Bir yumurtanız var mı, diye sordu. Bir numara göstereceğim.

Sıkıntıdan bunalan seyirciler bağırdı:

— Eğer bir yumurtamız olsaydı, şimdiye kadar çoktan suratına yemiş olurdun.

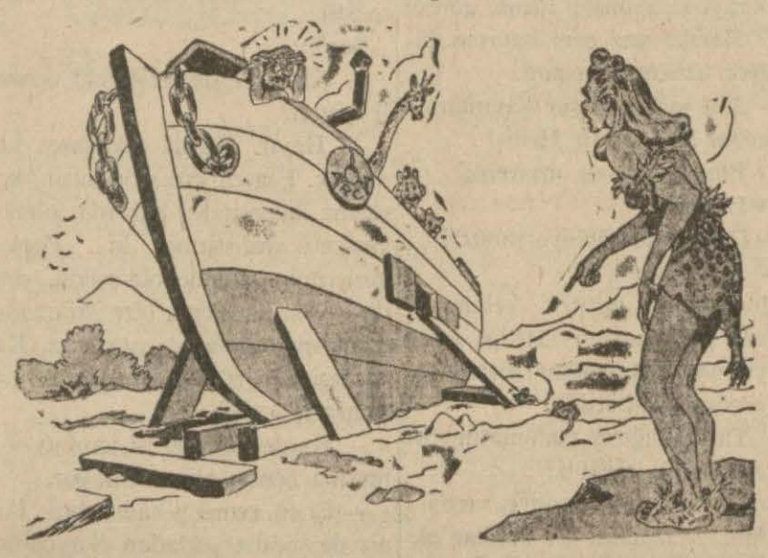

Hazreti Nuhun karısı — Eğer o iki fareyi de gemiye alırsan ben karada kalırım. — İngiliz karikatürü —

— Nişanlım ne zaman beni öpmeğe kalksa başımıza hep ayni hal gelir.

Orman insanları arasında: 14

YAZAN: L. Busch 35 Yılını vahşiler arasında geçirmiş bir Alman seyyahı

Hotantolar ölülerini kulübelerinin kapılarından değil, deldikleri divardan çıkarıyorlar

Afrikalıların yerlilerinin de tıpkı Avusturyalılara benzeyen ateş âyinlerinden b ir sahne

Dizlerini karnının üstüne yapışacak bir vaziyette büküyorlar. Kollarının dirseklerini de dizlerinin üzerine gelecek bir şekilde göğsüne çaprast bir vaziyette koyuyorlar ve böylece iplerle sıkı sıkı bağlıyorlar. Böyle bir hayvan gibi dört ayak bir vaziyete konulmuş olan ölüyü sonra da hayatında giydiği (Koros) denilen mantosuna sarıyorlar!

Hotantoların ölülerine yaptıkları bu muameleye hayret etmemek kabil değildir.

Bir defa hristiyanlarda ölülerin kollarını ayni şekilde çapraz bir vaziyette göğüsleri üzerine koymak âdetinin Hotantolarda oluşu şayanı hayrettir. Sonra da ölülerini, hayatındaki mantosuna sarmakla bir nevi kefene sarmış oluyorlar.

Fakat en garibi ölüyü böyle dört ayak bir halde bağlamalarıdır.

Halbuki bu garip âdete hayret etmemelidir. Zira Hotantoların itikadınca insanların hepsi hayvanlardan gelmedir. Geldikleri yere tekrar döndükleri zaman onu bir hayvan vaziyetine koymak gayet tabiidir!

Ölünün bu şekilde öbür dünyaya kolayca gidebilmesini kolaylaştıracakalrına inanıyorlar.

Hotantolardaki bu itikat da pek boşuna ve uydurulmuş bir şey değildir. Esası, tabiatteki bir müşahedeye istinat etmektedir.

Filhakika insan, anasının rahminden dünyaya gelirken de ayni vaziyette doğmaktadır. Hotantolar buna dikkat etmişler ve çocuğun anasının karnında, dünyaya bu vaziyette gelişini, insanların öbür dünyadan mutlaka bir hayvan olarak geldikleri hakkındaki itikatlarını teyit eder mahiyette görmüşlerdir. Hotantoların doğuş vaziyetini böylece izah ve idrâk etmeleri çok tabiî değil midir?..

Hotantolar ölülerini böylece anasının karnından gelirken olduğu gibi tekrar yerin karnına girerken de ayni vaziyete koyduktan sonra onu mezarlığa götürüyorlar.

Fakat burada da garip bir âdetleri daha var: Hotantolar ölülerini asla kulübelerinin kapılarından çıkarmıyorlar. Kulübenin duvarını delip oradan çıkarıyorlar!

Bunnu sebebini merak ettim, ölüyü klübenin kapısı dururken oradan çıkarmayıp da duvarı delip oradan çıkarmakta ne mana olabilirdi

Bir Honantonun bu âdetinin hikmeti hakkında bana verdiği cevap şu oldu:

Hiçbir insan sağken çıktığı yerden ölüyken çıkamaz! dedi. Zira ölünün ruhu kapısının önünde bekler.. Eğer cesedin gittiğini görürse çok kederlenir!.. Onun için kendi ruhuna göstermeden ölüyü kulübeden çıkarmak lâzımdır!

Ölü böyle ruhuna gösterilmeden kulübenin duvarından dışarıya çıkarıldıktan sonra kulübenin önünde toplanmış olan erkekler ve kadınlar iki kol olup ölüyü takibe başlarlar.

Bu kolun birini erkekler, birini kadınlar teşkil eder ve cenazenin arkasından:

— Bo-Bo!.. Bo-Bo!..

Diye bağırışıp ağlaşarak yürürler. Bu, Honanto dilinde (baba! babacığım!) manasınadır.

Honantolardaki âdet ölüyü ölmesinin akabinde defnetmektir. Onlar ölüyü hiç bekletmezler. Ruhunun kızıp kabileye fenalık edeceğinden korkarlar. Onun için hazırlık süratle yapılarak ölü hemen mezarlığa götürülür!.

Yani, Hotantolar, bazan ölü gibi görünüp de hakikatte ölmemiş olanları dahi diri diri gömmektedirler. esasen ölüyü hemen gömmek âdeti onlarda böyle vakalar oluşundan dolayı teessüs etmiştir. Her yerde olduğu gibi Honantolar arasında da bazı ölülerin dirildiği görülmüş olduğu için ölünün hortlamamasını temin maksadile acele gömmektedirler.

Nitekim mezarlıkta hiçbir merasim yapılmadan ölüyü hemen kazılmış bir çukura gömüyor ve toprakla örttükten sonra mezarın üstünü büyük bir tümsek meydana getirecek mikdarda taşlarla doldurup örtüyorlar!..

Böylece ölünün hortlamasına, yani nadiren görülmüş olduğu gibi tekrar kendine gelip dışarı çıkabilmesine mani oluyorlar. Bunu da böylece emniyet altına aldıktan sonra cemaat hemen köye dönüyorlar.

Köyde tekrar yüksek ölünün ismini çağırmaya başlıyorlar. Bu suretle ölünün ruhunu davet ediyorlar. İşte asıl mesele o vakıt başlıyor!..

Zira Honantolar için ruhlar meselesi dünyanın en mühim meselesidir.

Honantoların kabilelerinde bir ölüden ruhu ayrıldıktan sonra hem ölünün ruhunu, hem köyü, hem de ayrı ayrı bütün Honantoları pukuzlamak lâzımdır!.. Bunun için gayet garip merasim yapılır.

Evvelâ mezardan dönen cemaat, kadın ve erkek birer sıra olmak üzere ölünün kulübesini sarıp yere oturur ve ağlaşmağa, ah ve vah etmiye başlarlar. Bu ağlaşma saatlarca bitmez tükenmez. Bütün gün tâ geceyarısına kadar sürdüğü olur.

Bu figanların bitişini kabilenin en ihtiyar iki erkeğinin **bütün cemaati pokuzlaması takip eder.**

Pokuz şöyle olur:

(Devamı var)

Kızıl Gölge — HABER'İN RESİMLİ ZABITA ROMANI: 182

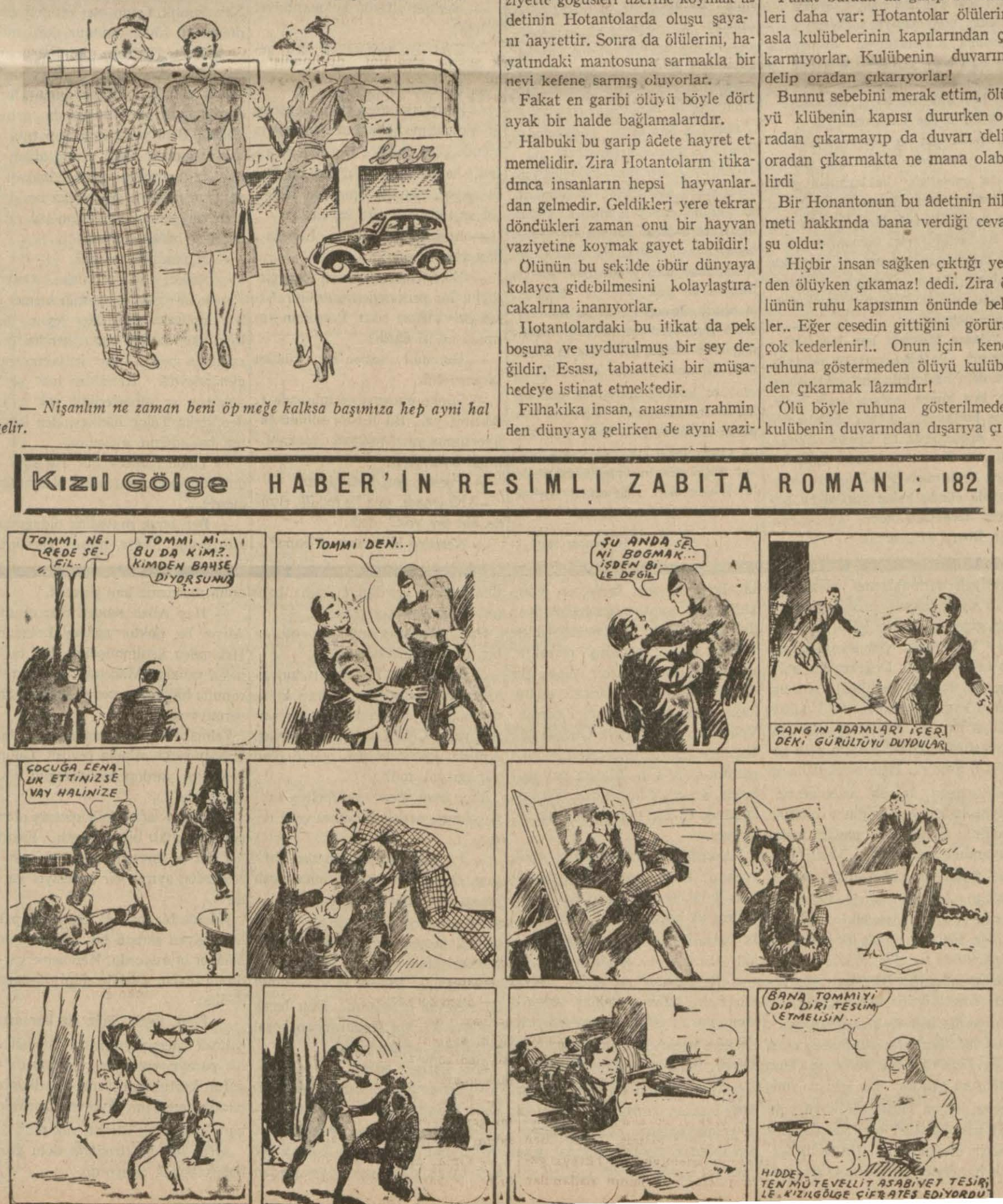

HABERİN TARİH ROMANI. 14 Yazan: Muzaffer Muhittin

Osman, elçilere haykırdı: Biz kılıcımıza güveniriz!

Gazan ne olursa olsun, Bizans imparatoru Paleologos tarafından Marya yoliyle kazanılmıştır. Artık onu yolundan çevirmek mümkün değildir ve illâ onu toprak haklar ve paklar.

Hünkâr Osman gülümsemiş ve başıyla tasdik etmişti.

— Mihal, sen Bursa tekfuru nezdinde umum tekfurlarm toplanıp bir müşaverede bulunduklarına dair bir şeyler duydun mu?

— Evet şevketlûm. Bu güne kadar gaflet içindeymişiz.

"Vâsi ve dehşetli olan akın tahribatımızın önünü almak için Bursa tekfurunun riyaseti altında bir heyeti ittifakiye teşkili ve Osmanlı mülküne tecavüz olunması tasmim edildiği havadisi (1)„ memleket hudutları içinde de şayi oldu. Halk yer yer harb için şevketlûmdan izin bekliyorlar.

— Şimdilik harb mahiyetinde görülmemek üzer iz'acata devam olunmasına taraftarım. Aksi halde Gazanın kin ve gayzını davet edip işlerimizi bozabiliriz.

Zaten ahiren bir elçi yoluyla aldığımız şifahî talimatta: "Bizans arazisine sarkıntılık etmememiz„ bildirildi.

Halbuki Tazali İznik önünde neticeyi almak üzeredir. Bunu dahi durdurmağa mecbur oldum.

— Gazandan korkuyor musun hünkârım?

— Asla Mihal!

Ve birdenbire koca hünkârın alnındaki damar yeşil oldu ve dudakları morardı. Azimkâr kararlarında hünkâr hep böyle olurdu.

— Korkmak Ertuğrul oğluna ve daha doğru tabirle Oğuz evlâtlarına yakışır mı Mihal?

— O halde!

— O halde harb mi edelim?

— İcab ederse.

— Elbette silâha sarılırız. Fakat şimdi buna lüzum var mı ya Mihal?

— Haklısın şevketlûm. Bu işi siyasetle ve el altmdan halletmek muvafık olacaktır, ama, çok bekletmemek için, tensib buyurursan Afroditiye işlerini tacil iradesini tebliğ edelim.

— Öyle yap, isabet olur.

Bizans hükümdarı Andrinikos Paleologos, bir elçi göndererek üç emareti beyi Osman handan da İlhanîâzama gönderilecek olan kız kardeşi Maryanm izam merasiminde bulunmasmı rica etmişti. Bu rica, Osmanı da, Mihalı da, bütün Türk aşiret beylerini ve kumandanlarını da sinirlendirmişti.

Bu davetle Paleologos, hemen hemen Osmanla alay etmiş oluyordu. Osman elçileri kovdu ve haykırdı:

— O mel'un hükümdarmıza söyleyiniz ki Türk hakanı Osman, bu hareketinin cezasını çok yakın bir zamanda verecektir.

Biz kızlarımıza, kadmlarımıza, kardeşlerimize dayanarak saltanat edenlerden değiliz. Biz kılıcmıza ve kuvvetimize ve her şeyin üstünde Allaha istinat ederek muvaffak oluruz.

Şimdiye kadar muzaffer olmadığm zaman ve tarih hatırlamıyorum. Bizanslılar üzerinde kılıçlarımızı biliyeceğimiz gün karibdir. O mel'una böylece tebliğ edin!

Bitinya rumları da bir taraftan harıl harıl hazırlık görüyorlar. Onlarca Osman hanım günden güne tezayüd eden satvet ve saltanatı en büyük tehlike teşkil ediyordu. Bu satveti parçalamak, önlemek lâzımdı ve illâ bu beylere rahat ve hayat hakkı yoktu.

Tarihin en sıkışık devirleri. 703 - 704 yıllarında Osman Han boğucu bir hava içinde saltanatmı korumak vazifesini omuzlamış bir haldeydi.

Bizans düşmandı, tekfurlar düşmandı, nihayet Mogolalr dahi düşmandı, Ve bunların arasında Osman ordulariyle bir avuç toprak üzerinde ilk azmini muhafaza etmiş ve bir an tereddüde düşerek bir tâbi igbi yaşamak zilletine razı olmamış, mütemadiyen askerini hazırlamış, mütemadiyen ordusunun ve halkmm yiyecek ihtiyaçlarını temin etmiş, anbarlar doldurmuş ve her ihtimale karşı uzun süre cek bir harbe hazırlanmıştı.

Osman için bu tehlike tekfurlardan gelemezdi. Nasıl olsa tekfurların evelallah haklarmdan gelebilirdiler, ama, Gazan Mahmut han ile boy ölçüşmek biraz güç olurdu.

Bu tarihi Tarihi Osmanî encümeni tarafından bitaraf bir tetkikle kaleme alman Osmanlı tarihinin birinci cildinin 601 inci sayfasmda şöyle okuyoruz.

"Gazan Mahmut han Mısır hükûmeti ile uğraşmayı iş edinmiş, Anadolu beylerinin suri inkiyatlarına razı olmuş, onları kendi hallerine bırakmıştı. Lâkin hükûmetin son zamanlarda bu siyasetini tebdil etti. Sebebi de Bizans imparatoru Andrinikos Paleologosun Anadoluda elinde kalan yerleri bu beylerin tecavüzlerinden kurtarmak için İlhana ilticası idi.

Tervici meram için hemşirelerini Mogol İlhanlarına peşkeş makamında tezviç etmeyi âdet edinmiş olan bu imparator, göstereceği himayeye karşı vaktiyle Helâgû ve Abaka hanlara vaadettiği hemşiresi Maryayı Gazan hana teklif eyledi. Gazan han bunun üzerine Bizans arazisine sarkıntılık etmemelerini Anadolu beylerine emretti.

Osman hanım ilânı istiklâlinden beri görülen faaliyeti harikulâdesine İznikten avdetinden sonra kesel arız oldu.

Bu gevşekliğin sebebini Osmanlı tarihleri bildirmiyorlarsa da buna evvelâ Gazan hanın salifüzzikr emir ve tenbihi, sonra halefi Olcayto sultan Mehmet Hüdabende hanın müstakil emaretler hakkında ittihaz edeceği siyasetin inkişafına intizar olduğu anlaşılıyor.„

Hammerde cild 1 sayfa 124 de şöyle yazıyor:

"Anadoludaki Bizans hükûmeti hududunun her tarafını Türklerin tazyik etmekte olduklarını gören imparator Andrinikos Paleologos Mogol hanlarının en kuvvetlisi olan Gazan Hanın muavenetini talep etmiş ve evvelce mumaileyh hanın eslâfından Hülâgû Abka hanlara mevud olan üvey hemşiresi Mariyi bu defa da kendisine vereceğini va adetmişti.

Andrinikosun teklifinden memnun olan Gazan mevcut on Türk hükûmetine memaliki imparatoriye tecavüzde bulunmamalarını tavsiye ettiği gibi Hüdabende dahi bu tavsiyeye daha ziyade bir kuvvet vermek için yeğeni kumandasile nısfı hemen Konya üzerine hareket etmekte olan kırk bin neferden mürekkeb bir kuvvetle muavenette bulunacağını bildirdi.„

Hammer bu tarih hâdisesinden dolayı en çok sinirlenen bir mü - verrihtir. Andrinikos Paleologosun hemşiresini bir Mogol hükümdarına takdim etmiş olmasını büyük bir zillet telâkki ederek bu tarih bahsini imparatorun aleyhine ve Osmanm lehine yazmıştır. Ve bu itibarla da pek bitaraf değildir. Maahaza Osman hanm bu münasebetle giriştiği hattı hareketi okuduğumuz zaman göreceğiz ki Hammer Osmanm burada gösterdiği şecaat ve kudreti zikretmek gibi bir harekette bulunmak suretile lehinde bulunmuştur. Yani methüsena etmiş değil, pek az yerde ihtiyar ettiği gibi bu vakada da Türkler lehine olan hâdiseleri aynen yazmaktan çekinmemiştir.

(Devamı var)

(1) Tarihi Osmani encümeni, Osmanlı tarihi cild 1 sayfa 600.

İĞNE CİNÂYETİ!..

ŞEVİREN: F. K.

— 6 —

Nakleden: F. K.

Hellis başile hayır işareti yaptı. Mongardın haline şaşıyordu. Maiyetindekilerle onun böyle şimdiki gibi senli benli olduğunu hiç görmemişti. Dudaklarına kadar gelen bir suali sormaktan kendini alamadı:

— Burada kimin evindesiniz?

— Kendi evimdeyim. Matmazel Verpen isimli bir kâtibe namına kiraladım. Vazifesi bana maske olmak.. Bunları iyice belleyin Hellis, ileride ne olacağımız bilinmez. Buradaki ismim M. Fransuvadır; şu gördüğünüz koltuktan ayrılamıyan sakin ve zavallı bir hasta.. Apartımanda hem kâtibe, hem hastabakıcı olan matmazel Verpenle beraber oturuyorum. Kontrat da onun namına..

— ihtiyatlı adamsınız. Fakat bu binada merakı tahrik edecek ne var ki burayı kiralamağa lüzum gördünüz? Harekâtınız beni hayrete düşürüyor azizim Mongard.

— Asıl şaşılacak şey kayınbiraderinizin harekâtıdır Hellis!

— Parson sizi ele mi verdi?

—Hayır.

— Doğru mu söylüyorsunuz??

— Anlamadım.

Mongord bu bir tek kelime ile ihtarda bulunmuştu. Hellis, onun maiyetinde bulunduğunu hatırlayarak sözünü tadil etti:

— Yani aldığınız malûmatın sıhhatinden emin misiniz?

— Parsona sekiz aydır iş vermiyordum. Maamafih bir mikdar para alıyordu. Kendisi mezun sayılıyordu.

— Nezaret altında bir mezuniyet galiba?

— Evet. Bu mezuniyeti nasıl geçiriyordu biliyor musunuz?

— Nereden bileyim?

— En iyi ajanımın yanında görmeği hiç istemediğim bazı adamlarla evinde görüşmekle... Bu evin etrafında hepimizin tanıdığımız bir Rus dolaşıyor. Siz de tanırsınız Hellis, sol kaşında bir yara izi vardır.

— Anladım, Kolonel... Londradan tanırız onu.

— Evet, Kolonel. Onun içeri girdiğini bu pencereden gördüm. Asansörle yukarı çıktı. Parsonun yanında ne işi vardı?

— Bununla hemen bir hüküm veremezsiniz.

— Şüphe etmeme de müsaade edersiniz ya... Bu Rusun rolünü biliyorsunuz ya: Malûmat mukabilinde para verir.

— Parson onu kovmuştur.

— Kovmadı, ona "şimdilik elimde bir şey yok.„ dedi.

— Nereden biliyorsunuz bunu?

— Parsona soracağını Kolonele ben öğrettim, onu ben göndermiştim.

— Hiçbir şeyden çekinmiyorsunuz.

— Hareketimi doğru bulmadınız mı yoksa? Gaye uğrunda her vasıta mubahtır. Biz memleketimize hizmet ediyoruz, fakat Parson öyle değil...

Mongard sustu. Hellis onun devam etmesini bekledi. İyice bilmediği bir bahis üzerinde konuşmıyacağından emin olduğu Mongardın ithamnamesine verecek cevap bulamıyor ve buna müteessif oluyordu. Parson onun samimî bir dostu, üstelik kız kardeşinin kocası idi. İngiliz hayatına o kadar iyi adapte olmuş olan Fransız kayınbiraderini çok severdi. Şimdi onun hayatında bir leke görmesi kendisini pek üzmüştü.

Sordu:

— Kızkardeşime malûmat vermeli miyim?

— Hayır. Sizinle arkadaşça konuştuk. Esasen kızkardeşinizin, kocasına ihanetinden haberdar olması vaziyeti değiştirmez ki... Parson gözlerimin önünde öldürüldü, şimdi asıl bu hâdisenin bize zararı olmamasını temine çalışmalıyız. Kız kardeşinizin işlediği bu cinayet başımıza iş açabilir.

— Kardeşimin bu işi yapmış olmasına benim aklım ermiyor.

— Ersin, ermesin hâdise bu... İkiniz de süratle ortadan kaybolun. Onu alıp götürün.

— Bunu nasıl yapar kardeşim... Ne çılgınlık. Onun ateş ettiğini gördüğünüzü söylüyordunuz değil mi?

— Evet. Dediğim gibi Parsonun dairesine çıkmıştım. Ondan kat'î izahat almak niyetindeydim. Dün akşam saat on sıralarında evine döndü. Beni yüksekten atıp tutarak oyalamak istedi. Tabiî aldanmadım. Aramızda geçen münakaşayı uzun uzadıya anlatmağa ne lüzum var? kısaca kendisine yol verdiğimizi haber verdim.

— Maksadınız neydi?

— Sadece yol vermek... Osten Parson'un vaktiyle yaptığı hizmetleri unutamazdım. Her şeyin bir sonu var; bize de, bizzat kendisi tarafından bozulan bir ittifakın son günündeydik. Kendisine her şeyi anlattım ve şüphelerimin çok eskiden, daha Tulon hâdisesinden itibaren başladığını söyledim.

— Tulon hâdisesi mi? Ha anladım, Parsonun muvaffak olamadığı mesele...

— Ben onun muvaffak olduğunu sanıyorum. Neyse, bunu geçelim. Size şimdi her şeyi söyleyememlis; yalnız şu iki tarihi biribiyaklaştırın: Tulon hâdisesi ve sonun hayatında dansöz Katalin'nın belirişi... Bu kadınlar çok tehlikelidirler. Kayınbiraderiniz bu dın için çok para harcıyordu.

Dün geceki hâdiseye gele Parsonun elindeki bütün evrakı na teslim etmesini istedim. B biraz müstehzi bir eda ile kendi de hiçbir evrak bulunmadığını s lemesine rağmen ısrar ettim. Ar yorsunuz tabiî.

— Haklısınız. Hattâ kendisi İngiltereye hiç gelmemesini de siye ettiniz sanırım.

— Omuz silkti ve elinde evrak madığını söyledi. Fakat ben gitmez evrakını sakladığı gizli re koşarak onların kendi aleyhi bir delil teşkil edecek mahiyette lanlarını imha edeceğini biliy dum. Bu sebeple dairesinden madım. Birden çok hiddetlenmiş ründüm, kapıya koştum ve çıkmadan kapıyı hızla vurdum. ra sessizce küçük salona geçtim karanlıkta bir koltuğun arkasaklanarak onu gözetledim.

Parson yazıhanesinin önünde turmuş, bitkin bir halde idi. Sarı kesilmişti. Gözleri deli gibi yor, yüzü asabî ihtilâçlarla sarsıyordu. İstikbalini pek karanlık rüyor olmalıydı. Fakat ben ne pabilirdim?

Böyle epey zaman geçmişti. den masasının bir gözünü çekiki elini içeri soktu. Ne yaptı kendi kendime sorarken elinde tabanca görünce anladım: Tabançasını doldurmuştu. Kendisini dürecekti.

Gayriihtiyarî ayağa kalktum. ki de müdahale edecektim. İşte bu sırada hâdise vukua geldi.

— Adelayid içeri girdi öyle

— Evet, çılgın gibi... O kadar ratle geldi ki içeri girdiğini görle elinin hareketini görmem hehemen bir anda oldu. Galiba şupıdan girdi.

Mongard arkasında, şöminsolundaki kapıyı işaretle devamti:

— Yemek odasına açılır.

— Söyliyeceğim. Biraz evvel diğim gibi kocasının pardesüsü şapkasını giymişti. Neden buna zum görmüş bilmem. Evvelâ içye bir delikanlı girdi sandım. sırtından görüyordum.

Mongard susarak ayağa kaHafızasını yoklar gibi idi:

(Devamı var)

HABER'in Edebî Romanı

— 59 —

— Maytabı kesiniz bakalım dedi. Buraya eğlenmeğe gelmedik... Tangoluğumuzu göstermeğe de gelmedik... Size soruyorum, içinizde kazaya uğrayan bir çocuğa kan verecek birisi var mı?.. Varsa kanına kaç para ister, çıksın ortaya pazarlık edelim.

Tahir helvasının son lezzetini simsiyah parmaklarını yalamaktan alan siyah sakallı, uzun saçlı serseri gülerek, kaşsızı işaret etti:

— Yine senin işine en iyi bu gelir bayan abla!.. Doğrusu bu asilzadenin kanına ben kefil olurum. Onun kanı İstanbulda değil, bütün dünya içinde bulunmayacak bir kıymettedir. Herif bir sıra yedi göbekten asildir... Hele biraz daha işi karıştırırsan büyük babalarının büyük babasının, ceddinin ceddinin ceddinin tâ Mısır Firavnlara kadar dayandığını görürsün... Nesli tükenmiş Arabistan küheylânıdır o... Asil kanından bir kendi kalmıştır. bir de İmralı adasındaki yazlık köşkünde ağabeyi bir de Bayrampaşa çöplüğünde bir dişi köpekten doğmuş mahdumu... Merhum paşa pederi sizlere ömür idam sehpasında can verdi... Bir de kusurcuğu yok muş ya!.. Hırsızlık yüzünden dokuz kişiyi öbür dünyaya yollamış. Onun babasına gelince, bir eşkiya imiş derler.. Gûya bütün bir köyü yaktığı için köylüler onu yakalayınca kazığa oturtmuşlar... Ha sahih küçük biraderini unuttum. O da, Sultanahmetteki eski konağını yıkıp kübik köşk yaptırmağa kalktı. Kendisi bugünlerde Sinoba nakledildi. Vekâlet emrine verilmiş olacaktır. Eh düşmez kalkmaz bir Allah.. Biz daha ne devirlere hükmetmiş adamların ne kılıklara girdiğini gördük. Vallahi bayan hemşire. Ondaki kan İngiltere hanedanında, Habeş imparatorunda, Çin, Maçun padişahında, âri ırkta bulunmaz.. Bu kanla günde en aşağı on milyon bit besleniyor.

Kahvedekiler kahkahalarla gülüyorlardı. Genç kadının başı dönüyor, kulakları uğulduyordu.

Yine ilk konuşan kısa bacaklı nezleli serseri oldu. Burnunu çeke çeke:

— Bayan abla!.. diyordu. Sen bu serserilere bakma, onlar insanla konuşmasını bilmezler, evvelâ sen bir kere bana söyle, kan satmak, ne demek, bunu anlamıyorum. Anlasam vallahi belki de razı olurum.. Ama insanın damarı açılmadan kanı çıkmayacağına, derisi delinmeden damarı açılmıyacağına göre, bana bu işin içinde en hafiften sustalı, jilet, en ağırdan da kama, hançer, bıçak var gibi geliyor.

Bu sırada arka sıralarda oturan bir adam hiddetle:

— Ulan itler... Zırvalayıp durmayınız. Bir kadın var. Gelmiş kanınızı almak istiyor. Demek bir yaralı var... Çabuk kan lâzım olmuş. İçinizde kan satmağa gönlü olan var mı yok mu?

Yine aynı serseri rutubetten tahriş olmuş, nezleli burnunu çeke çeke:

— İyi para verirse ben razı olurum, dedi. Razı olurum ama bıçak meselesi zihnimi kurcalıyor. Bir kere Ahırkapıda kasığıma bir sustalı yedim, ne zaman hatırlarsam burnumun direği sızlıyor. Kanımı nasıl alacaklar.. Evvelâ bu aksuatanın dalaveresini öğrenelim... Eğer bıçak daldırıp kanımı damarımdan boşal tacaklarsa benden paso!..

Söze karışan adam:

— Sersemliğin lüzumu yok dedi. Kafa şişirdiniz artık, hiç kan bıçakla alınır mı. İğne ile alacaklar. senin kolunla hastanın koluna bir âlet takacaklar, senin damarından onun damarına kan geçecek.

— Hay Allah senden razı olsun. Aferin be, doktor ağabey Lokman Hekimden üstünmüşsün... Bir tanesin vallahi.. Mademki bu işin raconunu biliyorsun neden kendin kan vermiyorsun?.

Zeliha, bulanık gören gözlerini bu izahatı veren adama çevirdi. Onun kendisine yardım edebileceğini hissediyordu.

Bu adam saçı sakalı uzamış olan perişan kılıklı bir adamdı. Fakat her hal ve tavrında onu öteki serserilerden ayıran bir hususiyet vardı.

Arkada bir masada, temiz bir pardesü giyen sarışın bir delikanlı ile beraber oturuyordu. Kendisine yardımın ondan gelebileceğini düşünen Zeliha:

— Evet, dedi. Niçin siz kanınızı satmak istemiyorsunuz?.. İstediğiniz parayı vereceğim... Yalnız çocuğun kurtulması lâzım. İstediğiniz parayı vereceğim diyorum. İçinizde para kazanmak isteyen yok mu?

Artık sesi hıçkırıklarla dolu gibi boğuk boğuk çıkıyordu.

Eroinman serseri, nezleli se

— Hey, doktor ağabey, bak tan hanım soruyor?.. İçinizde kazanmak isteyen yok mu, di

Küçük kahvenin en dibindek sasından bir kahkaha sesi yük

— Hey bayan... İşin mi yok nin yoksa afyonun erken mi pdı, kafana vurdu. Yoksa Bakır de zincirleri koparıp soluğu bu da mı aldın. Çocuk musun sen, rada bulunan insanlar içinde kazanmak isteyen bulunur mu ğer onlar para kazanmak istes diler... Eğer biz para kazanmateseydik. İki kötü birer baltaya olurduk. İçimizde öyleleri vardı bugün isteseler en parlak işleçerler... Nah, bak şurada mi miskin uyuklayan yok mu? Bitese filozofların şöhretini unutt

Yanında oturan adamın omuna vurdu. O iki kolunu masaya pamış hareketsiz duruyordu.

— Hey!.. Takma burun sana ruyorum. Ne dersin... Biz para zanmak isteseydik burada mı duk.

(Devamı var)

Son siyasî hafta fena geçmedi

(Baş tarafı 3 üncüde)

letlerden olanlar da başka.

İngilterenin, bilâkis, kara ordusu ları var ki kara ve deniz ordusuna mümtaz unsurlarını hava kuvvet . lerine verebilir.

İtalyaya gelince; onun bilhassa pa rası yok. Hattâ diyorlar ki bugün hava malzemelerinin büyük bir kısmını eski Çekoslovakyanın Skoda fabrikaları, yani Almanya temin ediyormuş.

İtalyan fabrikaları bugün, geçen sene ayni tarihtekinden daha az tay yare çıkarmaktadır.

Bunu bütün dünya biliyor.

Portekizin de aldığı vaziyet bundan dolayıdır. İngiltere ile ittifakını bozmamış olan Portekiz, Almanya ve İtalya ile sıkı bir dostluktan da çekinmitşir.

İspanyanın tuttuğu hattı hareketin de sebebi bu. Vakıa İspanya komünistlik aleyhdarı misakı imzalamıştır. Fakat ondan ilerisine gitmiyor ve bütün düşüncesi İtalyan askerlerini vapurlara bindirip memleketlerine göndermek.

İskandinavların Almanların teklif ettiği ademi tecavüz misakını kat'î surette reddetmeleri de Roma - Berlin mihverinin zayıflamasından dır. Hattâ Romanyanın vaziyeti de bundan ileri geliyor. Lehistandan daha zayıf olan Romanya kat'î bir şekilde mukavemet vaziyeti almıştır. Ve bir taraftan Almanya ile, şüphesiz çok tehlikeli bir ticaret anlaşması yaparken, bir taraftan da İngiltere ile bir diğer mukavele imzalayarak bunu hükümsüz bir hale düşürmüştür.

Yugoslavyanın da tuttuğu vaziye te sebep bu. Stoyadinoviç çekildikten sonra Alman istilâsı karşısında hiçbir şey söylememeyi tercih eden ve Romaya Prens Polü gönderen Yugoslavya, bununla beraber onlara karşı hiçbir katî taahhüde girmemiş görünüyor. — *La Tribune des Nations'dan*

Ankara atletleri Edirnede

Edirne, (Hususî) — İstanbulda üç şehir atletizm müsabakalarına iştirâk eden Ankaralı atletlerden Demirspora mensup 6 sporcu kaptanları Nurinin reisliği altında Edirneye gitmişlerdir.

Demirsporlu ve Edirneli atletler geçen hafta çok zevkle seyredilen müsabakalar yaptılar. Birincilikleri hep Ankaralılar kazandılar. Stadyomda epeyce kalabalık vardı.

Teknik neticeler şudur:

100 metre: birinci, Şevki (Ankara), ikinci İsmail (Edirne),

200 metre: birinci, Nuri (Ankara),

1500 metre: birinci, Adnan (Ankara); ikinci Cevdet (Edirne).

Yüksek atlama: birinci, Ömer (Ankara; ikinci İsmail (Edirne).

Cirit atma: birinci, Mustafa (Ankara), ikinci Bekir (Edirne).

3000 metre: birinci, Mustafa (Ankara), ikinci Hasan (Edirne)

Üç ve tek adım atlama: birinci Ömer (Ankara), ikinci, İsmail (Edirne).

400 metre: birinci, Nuri (Ankara), ikinci, Cemal (Edirne).

Balkan bayrak yarışı: birinci Demirspor takımı; ikinci, Edirne takımı.

Demirspor atletizm takımı burada çok iyi intıba bırakmış ve takdir edilmiştir.

Yeni çıktı

Kenan Hulûsi

Bahar hikâyeleri

(Kitabın içinde okuyacağınız hikâyeler)

Tarlaya çevrilen su — Kavaklıkoz hanında bir vaka — Tuhaf bir ölüm—Dörthanların kulaksızı — Milyarder Mak Kinleyin halıları — Gece kuşu — Bir bahsin sonu — Bir yudum su — Esmanın aşkı.

Yedek subayların yoklamaları

Beyoğlu Yerli Askerlik Şubesinden:

1 — Şubemizde kayıtlı yedek subay ve askerî memurların yıllık yoklamalarına 1 Haziran 939 da başlanacak ve 30 Haziran 939 günü bitmiş olacaktır. Her yedek subay nüfus hüviyet cüzdan ve bütün askerî vesikalariyle bizzat şubeye gelecek ve yoklamasını şahsen kendisi yaptıracaktır.

2 — Her ne sebepten olursa olsun şubeye gelmiyecek olanlar; yazı ile yapacakları müracaatlarını (taahhütlü mektup) 30 Haziran 939 gününe kadar şubeye ulaştırmış olmalıdırlar. Mektupla müracaat edecekler aşağıdaki hususatı şubeye bildireceklerdir.

A) M. M. Vekâletindeki sicil veya kayıt numarasiyle şubemizde kayıtlı olduğu defter sıra numarası, sınıf ve rütbesi.

B) Şimdiki ikametgâh ve memuriyet adresiyle bulunduğu memuriyet veya müstahdem olduğu müesseseden almakta olduğu maaş veya ücret miktarı.

C) Remiz kullanılmamak ve okunaklı yazılmak suretiyle adı; baba adı, soy adı.

D) Hangi yabancı dilleri bildiği ve bundaki tekellüm ve tercüme kudreti.

E) Topçu ve fen sınıfları subaylarının meslekleri dahilindeki ihtisasları,

F) Hekim, eczacı, dişçi ve veterinerlerin diploma ve ihtisas vesikaları numaraları.

G) Kimyagerlerin ihtisas şubeleriyle meşgul bulundukları branşlar.

J) Deniz subaylarının, sınıflarının hangi kısmında ihtisas sahibi bulundukları.

3 — Yoklamaların yazı ile de yaptırılabileceğine göre; yoklama müddetinin bitiminde mazeret göstermek ve hastalık raporu göndermek caiz değildir. Yoklamasını vaktında yaptırmıyanlar 1076 sayılı kanunun 10 uncu maddesine tâbi tutulacaklardır.

4 — Yoklama her gün mesai saatleri zarfında ve aşağıdaki sıraya göre yapılacaktır:

1 Haziran 939: 8 Haziran 939: Generaller; piyade, süvari, subayları.

9 Haziran 939: 13 Haziran 939: Topçu, istihkâm, hava, muhabere subayları.

14 Haziran 939: 16 Haziran 939: Nakliye, levazım, jandarma, demiryol, harp sanayi subayları.

17 Haziran 939: 20 Haziran 939: Deniz sınıfı subayları.

21 Haziran 939: 24 Haziran 939: Hekim, veteriner, eczacı, dişçi, kimyager subayları.

25 Haziran 939: 30 Haziran 939: Askerî hekimler, hesap ve muamele memurları, imam, muzika, tüfenkçi, makinist, marangoz ve sair askerî memurlar.

Galatasaray Beşiktaş

(Baştarafı 8 incide)

gibi mühim bir zaman bir tarafı ihmal etmemeleri lâzımdır.

For hattı aynen Fener karşısında takip ettiği taktiği tatbik etmelidir: Cemil daima hasım müdafaa arasında fırsatcı ve atılgan fakat daima sinirsiz...

Beşiktaş ise, her pozisyonda, müşkül bile olsa, Galatasaray kalesini şütle sık sık yoklamalıdır - lar. Güzel oynayan bir müdafaayı geçerek gol atmak hem müşkül, hem de yorucudur. Fakat güzel oynayan müdafaayı geçmeğe teşebbüs etmeden gol atmak imkânları da Beşiktaş için bu maçta mevcuttur.

Milli küme için ilk defa karşı karşıya gelen bu takımların oyununda, Galatasaray ferdî ve takım kuvveti itibarile ağır basar gözükmekte ise de, bunlara istinat ederek (neticeyi Galatasaray lehinde görüyoruz.) deyemeyiz . Netice ancak avantajını kullanmasını bilen ve sert cereyan edeceğini tahmin ettiğimiz maçta sinirliliğe kaprılmıyan tarafın lehine dönecektir. Maçın, Fenerbahçe - Galatasaray maçı gibi karşılıklı ve çok gollü bir oyun olmıyacağını tahmin ediyoruz.

Her iki takıma da futbol hudunu aşan bir sertliğe meydan vermeden oynamalarını ve bize güzel bir maç seyretirmelerini temenni ederiz.

Sacid ÖGET

HİKÂYE

Bir kompartimanda üç kişi

Çeviren : SUAT DERVİŞ

İki genç kadın yanyana kompartimanda oturuyorlardı. Biribirlerini burada tanımışlar, hemen ahbap olmuşlardı. Karşılarında, ikisi için de yabancı olan bir üçüncü yolcu vardı. Bu bir erkekti.. Dudaklarının ucunda garip bir gülümseme ile gazetesini okuyordu.

Kadınlardan birinin ismi Netta, diğerinin Letta idi..

Netta — Benim kocam da ayni fikirdedir.. Rica ederim, biraz şokola almaz mısınız?. Evet, kocam der ki, karı koca eğer her zaman sıhhatli kalmak isterlerse muhakkak içlerinden biri sene de bir kaç hafta yalnız olarak seyahate çıkmalı! Kocam çok haklı değil mi? Aman rica ederim bir portakal almaz mısınız?.

Letta — T e ş e k k ü r ederim, evet, demin de söyledim ya.. Benim kocam da bir izdivaçta, arada bir muvakkat zaman için ayrılış olursa o izdivaç daima yeni kalır der.. Rica ederim, bir şokola almaz mısınız? Bunlar çok güzel şokolalar!..

Netta — Teşekkür ederim. Fakat almıyayım.. Çünkü bugünlerde kalçalarım biraz fazla büyüdü.. Aman tren şapkanız ne kadar şık! Saçlarınız akajo rengine de pek yaraşıyor. Sağ şakağınıza doğru inen şu ufak bukle ne harikulâde!..

Letta — Ben de sizin dudaklarınızın boyasına bayılıyorum ... Ne güzel yapmışsınız.. Tıpkı bir kalb gibi.. Rujunuzun rengi de çehrenize pek yakışıyor.. Tam kiraz rengi. .Enfes bir şey! Rujunuz ne lezzettedir?.

Netta — Muz lezzetinde ....

Letta — Muz mu? Ah harikulâde. .Benimki de öyle.. Biliyor musunuz biz ayni tipte, ayni zevkte iki kadınız... Yalnız isimlerimizin baş harfleri değişik ve siz benden çok daha güzelsiniz.. Harikulâde güzel bir profiliniz var.

Netta — Aman rica ederim, ne söylüyorsunuz?. Şu bakır rengindeki saçlarınızın kızıltısı bende var mı?. Sonra bebekleri siyah halkalı o açık gözleriniz! Hele teniniz ve çehrenizin oval kesilişi!.

Letta — Öyle mi buluyorsunuz? Bakınız hele, ben de size bayılıyorum. Mademki biribirimizden böyle hazzettik. Biz dost olmalıyız. .

Netta — Vallahi siz benim ağzımdan sözümü aldınız.. İkimiz - de Beld'e gidiyoruz ya.. Orada yalnızız!. Muhakkak dost oluruz. Harikulâde bir şey olur!.

Letta — Hakikaten enfes bir fikir!.. Fakat rica ederim. Bir şokola alınız.. Oh rica ederim..

Netta — O halde siz de bir portakal alınız.. Sizi bulduğum için çok bahtiyarım.. Çok iyi anlaşacağız.. Hep dost olacağız!.

Letta — Şimdi ben söyleyecektim. Böyle seyahatlerde iki kadının beraber olması çok iyi; yoksa kadın yalnız olursa etrafını erkekler alır.. Ben hiç erkek arkadaşı sevmem.. Çünkü erkekler ne de olsa bir kadın arkadaşın yerini tutamazlar.. Hele bugünkü erkekler... Öyle kaba...

Netta — Öyle can sıkıcı şeylerdir ki.. Bir kere bir kadına hemen musallat olurlar. Kendilerini saklamasını bilmezler.. Ne derler, ne iş görürler, ne düşünürler, çabucak anlatırlar. Hele yanlarında bir kere evet dediniz mi bunun doğru olduğuna hemen inanırlar.

Letta — Erkekler de ne bir incelik, ne de bir zekâ vardır.

Netta — Onlarda yalnız bir mantık vardır. Fakat zekâ yoktur.

Letta — Bir erkek ne kadar yüksek görünürse, görünsün, muhakkak sonunda bir kadını hayal kırıklığına uğratır.

Bu dakikada tren bir tünele girdi.. Sustular. Karanlıkta rahat konuşulmaz. Çünkü muhatabınızın dudağında peyda olacak müstehzi bir gülümsemeyi, gözlerinin baskılarını görmediğiniz için sözünüzü nasıl dinlediğini anlayamazsınız..

Tünele girdikten pek kısa bir zaman sonra bir gazete hışırtısı oldu. Önce bir adam şiddetle yerinden kalkıp eğiliyor gibi bir ses sonra da bir öpücük sesi duyuldu. Ve kısa bir müddet geçince, bir ikinci öpücük sesi işitildi.

Tren tünelden çıktığı zaman gazeteli erkek, hâlâ gazetesini okuyordu. Netta gözleri kapalı bir kenarda duruyordu.

Seyahat insana uyku vermez mi? Lettaya gelince o başını arkaya doğru devirmiş lâmbaya bakıyordu. Yolculuk insanı öyle yorar ki!..

İki genç kadın artık biribirleriyle konuşmadılar.. Hattâ biribirlerine bakmıyorlardı.. Trenin sarsıntıları içinde susmuş gidiyorlardı.

Ve her ikisi de ayrı, ayrı şöyle düşünüyorlardı:

Netta — İnsan ilk rast geldiği bir insana hemen emniyet göstermemeli. .Çok yanlış hareket etmiş olur. Esasen Letta ismi pek bayağı... Onun ne olduğu isminden belli! Hem de nasıl konuşuyor ?.. Her şeye "aman ne enfes!.. Aman ne güzel!.,, demek... O ne biçim ifade!.. Bir de erkekleri çekiştiriyordu. Ağır başlılık taslıyordu.

Fakat daha ilk tünelde hiç tanımadığı bir erkeğe kendi kendisini öptürdü. .Hem de iki defa üst üste... Sesli, sesli. .Sonra da haline bakınız hele!.. Bir parça bile hiddetlenmemiş.. Bilâkis ne memnun görünüyor! Saçının buklesi bozulmuş.. Şapkası bir tarafa kaymış, düzeltmeği bile düşünmüyor.

Hele şu terbiyesiz herife de pek kızıyorum.. Demindenberi bana bakıyordu. Bana bayıldığını, içeri girer girmez anladım.. Fakat erkek değil mi?. Tıyneti bu!.. Yapacak tabiî. .Bana da böyle bir şey yapmağa cesaret edemezdi ya!...

(Lûtfen sayfayı çeviriniz)

PLANŞ 6 IV

partement ou de chambre
25. İ: the room thermometer
25. A: das Zimmerthermometer (Thermometer)

B **Fototerapi**
F: La photothérapie; İ: Artificial Sun Treatment; A: die Lichtbehandlung

Radyoterapi
F: la radiothérapie İ: Artificial insolation, Ray Therapy. Erythema Therapy. A: Strahlentherapie, künstliche Höhensonne

Syn'i güneş
F: le soleil artificiel; İ: Artificial Sun
A: Künstliche Höhensonne

Ultraviyole şualar
F: les rayons ultra - violets; İ: the ultra - violet (ray) A: die Ultra - violetstrahlen

1. **ÜLTRAVİYOLE ŞUALI LÂMBA**
1. F: la lampe à rayons ultra-violets
1. İ: the ultra-violet (ray) lamp
1. A: die Bestrahlungslampe (Bir kuartz lâmbası, F: une lampe de quartz; İ: a quartz lamp; A: eine Quarzlampe

2. **MUHAFAZA GÖZLÜĞÜ**
2. F: les lunettes *f.* protectrices
2. İ: the goggles (the protective spectacles)
2. A: die Schutzbrille (Strahlenbrille)

3. **VÜCUDUN YUKARI KISMI [sırt] ŞUALARA MARUZDUR**
3. F: la partie supérieure du corps (le dos) est exposée aux rayons
3. İ: the upper part of the body (back) is being irradiated
3. A: der Oberkörper (Rücken) wird bestrahlt

40

PLANŞ 6

TEDAVİ Plânş 6

A **Müdavat**
F: les soins médicaux; İ: Sick - Nursing; A: Krankenpflege

Hasta odası
F: La chambre de malade; İ: The Sick-Room; A: das Krankenzimmer

1. **LÂSTİK ŞIRINGA** (Lavman şırıngası, lavman yapmak için)
1. F: la poire à injection (la poire à lavement) (pour donner des lavements)
1. İ: the rubber syringe (the enema syringe for giving an enema)
1. A: der Gummiballon (die Klistierspritze zum Verabreichen eines Einlaufs, Klistiers)

2. **MERHEM [kabı] HOKKASI**
2. F: le pot de pommade
2. İ: the box of ointment
2. A: die Salbenbüchse

3. **İLÂÇ ŞİŞESİ**
3. F: le [flacon de] médicament *m.*
3. İ: the medicine bottle
3. A: die Arzneiflasche (Medizinflasche) (İlâç F: le remède; İ: the medicine; A: die Arznei)

4. **BUYYOT (sıcak su kabı)**
4. F: la bouillotte (le cruchon d'eau chaude, la bassinoire)
4. İ: the hot water bottle (the metal hot water bottle)
4. A: die Wärmflasche (Metallwärmflasche)

5. **KOMPRİME TÜBÜ**
5. F: le tube contenant des comprimés
5. İ: the tube with the tablets
5. A: das Röhrchen mit den

37

Hayaletler adası

(Baş tarafı 10 uncuda)

— Evet Henri Vingat değil mi?

— Ta kendisi. Neredeydi?

— Orman içersinde büyükçe bir evin yanıbaşındaki samanlık gibi bir yerde.

Doktor:

— Bir gece için orada saklanmış olacak, diye mırıldandı.

Doktor beni sandala aldı. Tekrar adaya döndük.. Sandalı sahile bağladık ve ağaçlı küçük bir tepeciğin arkasında saklandık.

Doktor:

— Burada çok beklemiyeceğiz, dedi, şu ışıklı pencereye bak. Burası Ben'in odasıdır. Eğer yanılmıyorsam bu ışık söner sönmez fevkalâde hâdiselerle karşılaşacağız.

Bir çeyrek saat sonra ışık söndü. Etrafta derin bir sessizlik var. Doktor birdenbire sordu:

— Bir ses işitiyor musun?

— Hayır.

Fakat hayır kelimesi daha ağzım da iken garip bir ses kulağıma çarptı. Derhal sahile indik.. Suda karanlık bir cisim adaya yaklaşıyordu. Bu cisim doğrudan doğruya gelmiyor, birçok dönemeçler yapıyordu. Cisim sahile epeyce yaklaşınca bunun bir adam olduğunu gördük, fakat bu adam yüzmüyor, yürüyordu. Sahile gelir gelmez bacaklarından bir şey çıkardı, sahile attı, silkindi ve eve doğru koştu.

Doktorla beraber herifin çıktığı yere kadar gittik. Sahilde kayalar üzerinde kalçalara kadar uzun iki kauçuk çizme yatıyordu. Doktor bana gölü göstererek:

— Ada ile sahil arasında suyun biraz altında tabiî kayalardan ibaret bir yol var, dedi. Bunu dün gelirken sezer gibi olmuştum, uşağa gölün derinliğini bunun için sormuştum. İnsan ayağına bu kalçaya kadar çıkan lâstik çizmeleri geçirdimi ıslanmadan adaya gidebiliyor. Dreyton'u öldüren adam da bu yoldan gelmiştir.

* * *

DOKTOR bana daha fazla izahat vermeden evin yolunu tuttu. Limonluğun kapısı ve salonun penceresi açıktı. Salonda Olivriya, Hanri Vigat, ve bir gün evvel gelirken yolda gördüğünüz köylü Jak Lütrel oturmuşlardı.

Doktorun tereddütsüz adımlarla, görüleceğinden korkmadan salona doğru yürüdüğünü görünce şaşırdım. Hele pencereden salona atladığını Hanri Vigatın haykırarak yerinden fırladığını görünce hayretim bir kat daha arttı.

Doktor çok sakin bir sesle:

— Ansızın geldiğim için affınızı rica ederim, diyordu. Burada çok kalacak değilim.

Hanri Vigat:

— Siz her halde polise mensup birisi olacaksınız, dedi. Fakat benim sağ olduğumu nasıl tahmin ettiniz?

— Yemek odasında bir şişe Hiliger Kompmd buldum. Doktor olduğum için bu ilâcın sıtma tedavisinde kullanıldığını bilirim. Sizin de sıtma çektiğiniz, hattâ sıtma yüzünden öldüğünüz şayi olmuştu. Bu ilâçtan sizin yaşadığınız neticesini çıkardım.

— Burada niçin saklandığımı biliyor musunuz?

— Tahmin ediyorum. İşlerinizi düzeltmek ve borçlarınızı ödemek için Fransaya dönmeniz lâzımgeldi. Fakat isminizi temizlemeden evvel ortaya çıkmak istemiyorsunuz.

Sonra Jak Lütrele dönerek:

— Size gelince efendim, sizin de söyliyeceklerinizi evvelden biliyorum. Siz de Olivyanm eski bir arkadaşısınız.

— Evet, çocukluk arkadaşıyım. Beraber büyüdük ve iki kardeş gibi yaşadık. Sevgimizin bir kardeş sevgisi derecesini aşmadığına onunla evlenmemiş olmam delildir.

— Müsaade ediniz de ben bitireyim. Bu son günlerde çocukluk arkadaşımızla Hanriyi bu ıssız yerde yalnız bırakmamak için sık sık bu adaya geliyordunuz. Son gelişinizde kötü bir tesadüf yüzünden Oliviyanm kocasiyle karşılaştınız. O, sizi görünce kıskandı. Aranızda kavga çıktı. Dreytonu ittiniz, sırtüstü düştü ve başı demire çarptı. Değil mi?

— Evet, tamamiyle böyle oldu. Yalnız sözlerinize bir şey ilâve etmek isterim. Kanunun elinden kaçıp kurtulmak niyetinde değilim. Ancak, hapise girmeden evvel kırk sekiz saate muhtacım. Bu müddet zarfında beraber yaşadığım ihtiyar annemi sefaletten ve ümitsizlikten kurtarmak için yapılacak bazı işlerim var. Bana bir gün daha müsaade edemez misiniz? Öbür gün adaletin emrine itaat ederim.

— Bu gece buraya niçin geldiniz?

— Çocukluk arkadaşıma veda etmek ve adalete teslim olmağa karar verdiğimi söylemek için.

Bu sırada Olivya söze karıştı:

— Doktor bu lûtfu Jakdan esirgemeyiniz. Size yemin ederim ki o namuslu bir adamdır.

Rafael Olivyanm elinden tuttu ve çok müşfik bir sesle:

— Bugün bu meseleye dair fikrimi müfettiş Hansona söylemiştim. Blekmer adasının esrarı çözülmüyecek, madam, benden emin olabilirsiniz.

Bu sözleri söyledikten sonra genç kadının elini hürmetle öptü. Yine pencereden atlayarak yanıma geldi. Ve bir kelime söylemeden sahile doğru yürümeğe başladı.

Fakat uslu duramaz mıydı?. Sanki beni bu kadar beğendiği halde ona sarılmadan duramaz mıydı! . İşte duramadı... Erkek değil mi!. Şu kadın da ama antika şeymiş !..

Letta — Bugün artık her rast gelen Beld'e gidiyor. İnsan hiç bir yerde emin değil.. Esasen Netta isminde bir meymenet yok .. Bayağılık isminden belli. . Hele söylediği sözler.. Yalnız, mahalle karısı dedikoduları, mânasız saçma sapan şeyler.. Hele ikide bir de "harikulâde! Harikulâde!.,, deyişi pek sinirime dokunuyordu ya! Birde erkeklerin aleyhinde söylenip durdu. Meğer gazete okuyan adamın nazarı dikkatini celbetmek içinmiş.. Muradına erdi.. Karanlık olur olmaz.. Hemen herife kendini öptürdü... Herif öpmemiştir ya!.. Muhakkak o adamın boynuna atıldı. Çünkü adam böyle bir terbiyesiz olsaydı bana sarılırdı. Çünkü kompartimana girer girmez bana nasıl hayran olduğunu gördüm. Adam tam karşımda oturduğu halde şimdi bana bakmağa cesaret edemiyor. Çünkü Netta kirpikleri arasından bizi gözetliyor.. Artık gülünç bir şey.. Bize bakacağına kendi dudaklarının boyasını düzeltse, dudağında boya kalmamış, utanmıyor! Adamla sesli, sesli hem de iki defa üsttüste öpüştü! .

Dudaklarının ucunda müstehzî bir tebessüm olan gazeteli adam fevkalâde memnundu. Çünkü iki geveze kadın susmuş, o da rahat rahat gazetesini okuyordu.

O iki kadını biribirinden soğutmak, düşman etmek için tren tünele girer girmez.. Mahsus bir takım gürültüler yapmış, sonra da, kendi elini dudaklarına götürerek sesli, sesli iki kere öpmüştü.

— Almancadan—

27-5-1939 Cumartesi

18.15 Türk müziği (Fasıl heyeti). 19 Konuşma (Dış politika hâdiseelri). 19.15 Türk müziği: 1 — Şehnaz puselik peşrevi. 2 — Dedenin şehnaz puselik-bestesi: (Bir devlet için) 3 — Cavide Hayrinin şehnaz puselik bestesi: (Ateş gibi bir). 4 — Leminin şehnaz puselik bestesi: (Narı fırkat). 5 — Sedat Öztoprak şehnaz puselik bestesi: (Cuşedüp göz yaşı). 6 — Keman taksimi. 7 — Şehnaz puseliz şarkı: (Yandım deminden). 8 — Deniz oğlunun şehnaz puselik şarkı: (Yolun bulmam). 9 — Dedenin şehnaz şarkı: (Bir dilberdir). 10 — Sedat Öztoprağın şehnaz puselik saz semaisi. 20 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri. 20.15 Temsil (Mahmut dağlara düştü. Yazan: Kemal Tözem). 21.15 Esham, tahvilât, kambiyo - nukut ve ziraat borsası (fiyat). 21.25 Neşeli plâklar - R. 21.30 Müzik (Küçük orkestra - Şef: Necip Aşkın): 1 — Naundrof - Arzu - vals. 2 — Lincke - Yeşil vadilerde bir randevu. 3 — Micheli - Memleket hasreti - Serenat. 4 — Leuschner - Mazurka - Fantezi. 5 — Künneke - Dans süitinden "Blues". 22 Haftalık posta kutusu (Ecnebi dillerle). 22.30 Müzik (Kabare müzi ği - Pl.). 23 Son ajans haberleri ve yarınki program. 23.15 - 24 Müzik (Canzband - Pl.).

Pazar 29-5-939

12,30 Program, 12,35 Müzik (Küçük Orkestra — Şef: Necip Aşkın), 1 — J. Strauss Neşeli vals Operetinden — Buseler valsi, 2 — Lindemann — Volğa — Potpuri, 13.00 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri. 13.15 Müzik (Küçük Orkestra — Şef: Necip Aşkın), 3 — Niemann — Çarliston — Dans. 4 — J. Strauss — Ilk bahar sesleri vals, 5 — Paduk — Paraphrase, 6 — Tschaikovski — Romans, 13.50 — 14.30 Türk müziği: 1 — Nihavent peşrevi, 2 — İsmail Hakkının Nihavent bestesi: (Feryad ile yad..), 3 — Rahminin Nihavent şarkı: (Saçlarına bağlamalı) 4 — Nihavent şarkı: (Söyle nedir..) 5 — Artakinin Nihavent şarkı: (Koklasam saçlarını), 6 — Hacı Arifin şarkı: (Şarap iç gülfeminde) 7 — Saz eserleri. 17.30 Program: 17.35 Müzik (Pazar çayı — Pl.) 18.15 Çocuk saati 18.45 Müzik (Pazar çayı — Pl.) devam. 19,15 Türk müziği (Fasıl heyeti) 20.00 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri. 20.15: Türk müziği: 1 — Hicazkâr Peşrevi, 2 — İsmail Hakkı — Hicazkâr ağır semai şarkı: (Benim servi.) 3 — Udi Cemil — Hicazkâr ağır şarkı (Lâyık mı sana) 4 — Uvriğin — şarkı (Mest'm bu gece), 5 — Hicazkâr türkü (Akşam olur), 6 — Hicazkâr türkü: (İzmirin içinde.) 7 — Hicazkâr saz semaisi 8 — Bedriyenin Hicazkâr şarkı: (Müteziç aşkımla) 9 — Nobarın Hicaz şarkı: (Ağlamış gülmüş) 10 — Mustafa Nafizin hicaz şarkı: (Göğsünde açılmış). 21 Neşeli plâklar — R. 21.10: Müzik (Feyha Talay — Violonsel.). 14 yaşında genç violonselistin kardeşlerine konseri!. Piyanoda — Dr. Markovitz, 1 — Sen Seans — Kuğu kuşu, 2 — Brahms — Ninni, 3 — C. Cui — Orientale, 4 — Popper — Mezruka, 21.25 Müzik (Riyaseti Cumhur bandosu — Şef: İhsan Künçer) 1 — Louis Ganna — Marş 2 — F. Von Elon — Çiçek dergisi (Fantezi) 3 — Beethoven — Koriolan Uvertürü 4 — Debusssy — Küçük Süit, a) Vapurda, b) Resmi geçit, c) Manuetto, ç) Bale, 5 — Adolflotter — Hint tabiları. No. 1 22 Anadolu Ajansı (Spor servisi). 22.10: Müzik (Cazband) Pl. 22.45. 23 Son ajans haberleri ve yarınki program.

Yabancı radyolardan seçilmiş parçalar

Program Türkiye saati üzerinde öğleden sonraki saat olarak verilmiştir.

Operalar ve senfoni konserleri:

6 Monte Ceneri: Opera parçaları
9.30 Eiffel Kulesi: "Hoffmann Masalları (Offenbach)
10 Roma grubu: Beethoven konseri: Coriolanus uverturü; Re konçertosu; 3 üncü senfoni (Eroika)
10 Torino grubu: "Uçan Hollandalı" (Vagner)

Oda musikisi ve konserler.

6.45 Kolonya: Piyano konseri.
6.50 Paris PTT: Keman, piyano.
8 Eiffel kulesi: Keman ve piyano ile sonata (Honegger)
8 Lille: Şarkı, flüt.
8.10 Königsberg (Heilsberg) :Şarkı piyano.
9.30 Sottens: Debussy konseri.
10.30 Estokholm: Piyano, keman.

Hafif musiki ve operetler:

6.40 Budapeşte: Çigan orkestrası
8 Leipzig: Hafif musiki.
8.15 Varşova: Halk orkestrası.
9 Prağ: „ „
9.15 Münih: Varyete konseri.
9.30 Paris (PTT): Nefesli çalgılar konseri.
10.25 Varşova: halk orkestrası
11.15 Bükreş: Hafif musiki
11.15 Londra (N.) Orkestra, Sobrano.
11.30 Viyana: Hafif musiki
12 Budapeşte: Opera orkestrası
1Stuttgart: Hafif orkestra.

Dans musikisi:

9.15 Bükreş, Prankfurt, Stuttgart;
10.50 Beromünster; 1.15 İstokholm;
12 Radio Paris, Londra (N.), Londra (R.); 12.15 Roma Gr.; Varşova.

Ajans, konferans ve konuşmalar:

9.15 Londra (R.) "Bir bayan'ın portresi.,,
9.30 Lille: Jerome K. Jerome'nin bir piyesi.
9.30 Napoli Gr.: 'Vals saati,,
10 Strasburg: Almanca bir piyes
12 Paris (PTT): (Lucretia'nın kaçırılması.

İngilizce havadis:

1,16, 8,18 Roma 1; 9,15, 11,15 Konlonya; 9,15, 12,20 Hamburg; 12,10 Bükreş; 12,50 Budapeşte,

ANKARA TİYATROSU
San'atkârları Yedikule Pınar sinema bahçesinde (Profesör Emin Atabay) birlikte pek yakında temsillere başlıyor.

ERTUĞRUL SADİ TEK Şehzadebaşı (TURAN) Tiyatrosunda bu gece Okuyucu (BURHAN) ve arkadaşları. Ayrıca (DÜN, BUGÜN YARIN). Yeni eser 3 perde Okuyucu Aysel

Daktilo aranıyor

Bir müessese için eski ve yeni yazıyı iyice bilen ve telefon santralını da idare edecek bir daktiloya ihtiyaç vardır. Yirmi lira ücret verilecektir. İstanbul posta kutusu (46) adresine mektupla müracaat.

PLANŞ 6 II

Tabletten

6. HAB KUTUSU
6. F: la boîte contenant des pilules
6. İ: the box with the pills
6. A: die Schachtel mit den Pillen

7. MASA
7. F: la table
7. İ: the table
7. A: der Tisch

8. ARKALIKSIZ İSKEMLE
8. F: le tabouret
8. İ: the stool
8. A: der Hocker (Schemel)

9. SU [legeni] KÜVETİ
9. F: la cuvette à eau
9. İ: the bassin of water
9. A: die Wasserschüssel

10. KOMPRES YAPMAK İÇİN ISLATILMIŞ BEZ
10. F: le linge humide (mouillé) pour faire une compresse
10. İ: the damp (wet) cloth (for a compress)
10. A: das feuchte (nasse) Tuch (zu einem Umschlag)

11. TÜKRÜK HOKKASI
11. F: le crachoire
11. İ: the spittoon
11. A: der Spucknapf

12. GECE MASASI (komodin)
12. F: la table de nuit
12. İ: the commode (the bed-side table)
12. A: das Nachtschränkchen

13. ÇINGIRAKLI [münebbihli] SAAT
13. F: le réveil (le réveille-matin)
13. İ: the alarm clock
13. A: die Weckeuhr (der Wecker)

14. ZİL DÜĞMESİ
14. F: le bouton de la sonnerie (la sonnerie, la sonnette)
14. İ: the bell-button (the button, the push - button, the bell)
14. A: der Klingelknopf (der Knopf, die Klingel)

15. LEVHA VEYA RESİM
15. F: le tableau ou la gravure
15. İ: the picture on the wall
15. A: das Wandbild

16. HASTA

PLANŞ 6 III

16. F: le malade (le patient)
16. İ: the patient
16. A: der Kranke (Patient)

17. YÜN BATTANİYE
17. F: la couverture de laine
17. İ: the blanket
17. A: die Wolldecke

18. NEMLİ VEYA YAŞ BEZ
18. F: le linge humide ou humecté
18. İ: the (damp) pack-sheet
18. A: das (feuchte)Einschlagtuch (der Umschlag)
(Yaş kompres F: la compresse mouillée; İ: the (damp) pack - sheet; A: das (feuchte) Einschlag - tuch (der Umschlag)

19. HASTA BAKICI (hemşire)
19. F: la garde-malade (l'infirmière *f.*)
19. İ: the sick - nurse
19. A: die Pflegerin

20. AYAK [yatak] HALISI
20. F: la descente de lit
20. İ: the bedside rug
20. A: der Bettvorleger

21. YATAK, KARYOLA (hasta yatağı)
21. F: le lit (le lit de malade)
21. İ: the bed (the bedstead)
21. A: das Bett (die Bettstelle)
(Demir karyola F: le lit de fer; İ: the iron bed; A: das eiserne Bett

22. YATAK LÂZIMLIĞI
22. F: le bassin de lit
22. İ: the bed-pan;
22. A: die Bettschüssel (das Stech-, Steckbecken)

23. BİDE, ÖRDEK
a Tenkiye kabı ve lâstik borusu
23. F: le bidet
a l'irrigateur *m.* avec son tuyau en caoutchouc
23. İ: the bidet
a the irrigator (the douche) with tube
23. A: das Bidet
a der İrrigator mit Schlauch

24. LÂZIMLIK SANDALYESİ
24. F: la chaise percée
24. İ: the night-stool
24. A: der Nachtstuhl (das Zimmerklosett).

25. ODA VEYA EV TERMOMETRESİ
25. F: le thermomètre d'ap-

HEM SAN'ATKÂRLARA HEM AMATÖRLERE MÜJDE.....

meşhur CANTULIA AKORDEONLARI GELDİ

Toptan ve perakende satış yeri: İstanbul, Sultanhamam Hamdi bey geçidi No. 48-56 Tel: 21295

CAFER MÜSHİL ŞEKERİ tesiri kat'î, alımı kolay en iyi müshil şekeridir. Bilûmum eczanelerde bulunur.

Nafıa Vekâletinden

8-6-939 perşembe günü saat 11 de Ankarada Nafia vekâleti binası içinde malzeme müdürlüğü odasında toplanan malzeme eksiltme komsi yonunda 12500 lira muhammen bedelli ve mahallinde monte edilmiş olarak teslim şartile bir adet asfalt makinesi ve yedeklerinin kapalı zarf usulile eksiltmesi yapılacaktır.

Eksiltme şartnamesi ve teferrüatı bedelsiz olarak malzeme müdürlüğünden alınabilir.

Muvakkat teminat 937 lira 50 kuruştur.

İsteklilerin teklif mektuplarını muvakkat teminat ve şartnamesinde yazılı vesaik ile birlikte ayni gün saat 10 na kadar mezkûr komisyona makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır. (1905) (3542)

ŞEKER SATIŞLARI

Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Şirketinden:

Toptan şeker satışlarımız İstanbulda bir tona kadar indirilmiştir. En az bin kilo Kristal veya kesme şekeri almak isteyenler, İstanbul — Bahçekapı, Taş handaki satış bürosuna doğrudan müracaat edilebilir.

Kristal Şeker Kilosu: 25
Kesme " " : 28 Kuruştur.

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum İdaresi ilânları

Ziraat Vekâletince imal ettirilip Devlet Demiryolları istasyonlarına tevzi edilen nümunelere uygun Standard tip ambalâjlar içinde sevkedilecek, yaş meyva ve sebzelere 1 - 6 - 1939 tarihinden itibaren D.D/40 numaralı tarifenin 1 inci kısmındaki ücretlerden ayrıca % 10 tenzilât yapılacak ve bu nakliyatta kullanılan ambalâjlar mevrit istasyonlarında usulü veçhile iade pusulası alınmış olmak şartiyle boşaldıktan sonra mahreçlerine sökülmeksizin içiçe konarak iade edildiği takdirde tenzilli tarifeler şeraiti tatbikiyesinde muayyen olan teshilâttan istifade ettirilecektir.

Fazla tafsilât için istasyonlara müracaat edilmesi.

(1980) (3698)

Almanyada yapılan ve sağlamlığı bütün dünyaca tanınmış 300 defa çalmakla bozulmadığı tecrübe ile sabit olan

POLYDOR

POLYDOR Plâkları

HAKKI FERYADI
8064 Havuzum dört köşeli Akşamın vakti geçti

BAYAN NERMİN
8065 Dağlar dağladı beni Gönlüm yine gurbette (Neva Gazel)

ERZİNCANLI ESAT
8066 Karagözlü (halk türküsü) Giderken (halk türküsü)

K. İSA
8067 Hobiyem (halk türküsü) Çıktım baktım (Halk türküsü)

BA. ÖZSES
8068 Uzaktan illere bak (Hüzzam şar. Ateş saçıyor (Hüzzam şarkı)

POLYDOR SAZ HEYETİ
8069 Postlu efe Zeybeği Bergama Zeybeği

Gramofonculardan ısrarla isteyiniz.

POKER traş bıçakları en sert sakalı bile yener ve cildi yumuşatır.

Her yerde POKER traş bıçaklarını ısrarla isteyiniz.

Türk Hava Kurumu
Büyük Piyangosu

İkinci keşide: 11 Haziran 939 dadır.
Büyük ikramiye: 45 bin liradır...
Bundan başka: 15 bin, 12 bin, 10 bin liralık ikramiyelerle (20 bin ve 10 bin) liralık iki adet mükâfat vardır...

SIRT
GÖĞÜS
KALÇA
ARKA - BEL

ROMATİZMA
LUMBAGO
SİYATİK
ve bütün ağrılara karşı

SİLKO

merhemi ile masaj yapınız

Sancıları Daimî ve Çabuk geçirir

DB DENİZBANK

Mudanya hattı

Pazar günlerine mahsus gidiş - dönüş tenzilâtlı tenezzüh ve kombine biletleri

Mudanya hattı yaz tarifesinin devamı müddetince geçen sene olduğu gibi yalnız pazar günlerine mahsus olmak üzere gidiş - dönüş tenzilâtlı tenezzüh ve kombine biletleri satışa çıkarılmıştır.

1 — Kombine biletler: İstanbuldan Mudanyaya gidiş - dönüş birinci mevki vapur, Mudanya ile Bursa arasında gidiş - dönüş otobüs ve dönüşte vapurda yemek ücretleri dahil olmak üzere (385) kuruştur.

2 — Tenezzüh biletleri: İstanbuldan Armutlu, Mudanya ve Gemliğe gidiş - dönüş birinci mevki vapur ücreti (225), ikinci mevki vapur ücreti (100) kuruştur.

Tafsilât almak isteyenlerin Karaköydeki acentalığımıza müracaat etmeleri ilân olunur. Telefon: 42362.

Satılık ev

Taksim Şişli sokakta 4 katlı kârir 7 odalı 12 numaralı hane satılıktır. Taliblerin mektubla Nazilli Kaymakamı İhsan Kâhya oğluna müracaat etmeleri.

Necati Pakşi
Diş doktoru

Pazardan maada hergün saat 9 dan akşam 18,30 za kadar hastalarını kabul ve tedavi eder. Adres: Galata Tünel meydanı Tersane caddesi başında 1/2 No. lı muayenehane

kaldırdı, şiddetle göğsüne indirdi.

Bir müddet ayakta sendeliyerek kaldı.

Yuvasından fırlamış gözlerini kin ve gayız ile Leonora dikti. Sonra birdenbire yere yuvarlandı.

Gözleri açık kalmış ve yüzünde hayatına rehberlik eden kin ve intikamın vahşî izleri adeta canlanmıştı.

İskala Brino elinde tuttuğu hançeri yere fırlattı. Leonora yaklaştı.

— Sinyora! dedi. Artık bu herifin şerrinden tamamen kurtuldunuz. Müsterih olunuz.

İhtiyar Kandiyano sordu:

— Siz kimsiniz?

— Monsinyör Rolan Kandiyanonun, Sinyoranın ve sizin dostlarınızdan biriyim.

Suuruna tamamen sahip olan Kandiyano haykırdı:

— Rolan mı? Rolan nerede? Oğlum nerede?

İskala Brinonun gözleri hayret ve sevinçten parladı:

— Oğlum mu dediniz monsinyör? Oğlunuz mu? Demek hatırlıyorsunuz. Demek nihayet şuurunuzu elde ettiniz.

— Keşke elde etmeyeydim. Keşke daima cinnetin mesut çen beri içinde kalsaydım. Aklım başıma geldiği sırada ne görüyorum. Ne hissediyorum? Eski hatıralarımın canlanmasını değil mi? Bu hatıralar tamamen ıztırap, azap ve gözyaşları ile dolu. (hıçkırarak) Oğlum bu anda nerede, hiç şüphesiz zindanlarda inliyor. Rolan... Rolan... Bedbaht yavrum!

İskala Brino her şeyi anlatmak üzere iken oda kapısı birdenbire açıldı. İçeriye iki kişi girdi.

Biri ihtiyar ve sadık Filipdi. Diğeri ise Caneto.

Caneto doğru İskala Brinonun yanına geldi.

— Mutlaka monsinyörü hemen görmekliğim lâzım, dedi.

— Niçin? ne var?

— Bir mektup vereceğim.

— Bana ver.

İskala Birino mektubu kaparcasına aldı. Ve seri bir bakışla okudu. Bu mektup okuyucularımızın hatırlayacağı gibi Dandolonun ölürken Rolana hitaben Aretene yazdırdığı mektuptu.

Mektubu okur okumaz İskala

raten hemen yüzü koyun yere atılıyor ve nefes almadan hareketsiz kalıyordu.

Birdenbire sesler pek yakınlaştı.. Şairin işi bitti, boylu boyuna uzandığı yerde:

— Eyvah! Bu sefer muhakkak öldüm, artık kurtuluş kalmadı, diye mırıldandı.

Oda kapısı şiddetle vuruldu. Araten inleyerek bağırdı:

— Af! Merhamet, bana merhamet ediniz.. Kabahatim yok... Bir şey, bir şey bilmiyorum.

Caneto kapıyı açtı..

Aratenler ellerini çırparak içeri girdiler. Yüzlerinde büyük bir sevincin parlaklığı vardı. Hep bir ağızdan:

— Rolan Kazandı. Rolan Kandiyano galip geldi. Diye bağırdılar.

Areten yüzükoyun yattığı yerden gelenlerin farkında olmamış hâlâ yalvarmasında devam ediyordu.

— Affediniz! Merhamet.. Acıymız monsinyör!

Aretenler kahkaha ile gülerek tekrar ettiler:

— Kandiyano muzaffer oldu, Rolan galip geldi.

Şair başını kaldırdı. Etrafına alık, alık bakındı:

— Ha? Ne dediniz?.

Kızlar hep birden bir kahkaha daha salverdiler..

Areten hiddetlendi:

— Şu edepsizlere de bakın. Atlattığım müthiş ölüm tehlikesini düşünmüyorlar da keyifle rinden gülüyorlar.. Utanmazlar, yüzsüzler, hayasızlar.

Aretenler şairi ortalarına aldılar, yüzünü gözünü öptüler. vücudunu oğdular ve Rolan Kandiyanonun galibiyetini anlattılar.

Areten hemen Dandolonun Rolana yazdığı mektubu hatırladı. Fakat nasıl verecekti? Öldürülmek, katledilmek tehlikesi olmadan Rolanın yanına sokulabilmek bugün için imkâns zdı.

Gözüne Caneto tesadüf etti. Onu yanına çağırdı. Kulağına bir şeyler fısıldadıktan sonra mektubu verdi.

Caneto koşarak saraydan çıktı.

* * *

İskala Brino amiral gemisinde

Muhterem Subaylarımızın nazarı dikkatine

Sümer Bank

Yerli Mallar Pazarları

Müessesesi İstanbul şubesinden

PEŞİN ve VERESİYE

Olarak birinci sınıf harç, işçilik ve aşağıdaki Fiyatlarla

ISMARLAMA ASKERİ ELBİSE

yapılmaktadır.

FİYATLAR: Kasket dahil bir takım elbise

44.5-42-40.5-35.75 Lira

Tophanede iki No. lu Dikimevi Müdürlüğüuden :

Saraç el işi kalfası alınacaktır. Askerliğini yapmış ve yaşı 25-40 arasında olacaktır. Taliplerin hüsnühal ve tifo aşı kâğıtlarile birlikte hemen Dikimevine müracaatları ilân olunur. (688) (3673)

GRİPİN

Baş, diş, adale ağrılarile diğer ağrıları en kısa zamanda ve en kati şekilde dindirir. Nezleye, soğuk algınlığına, gripe ve emsali hastalıklara karşı bilhassa müessirdir.

Aldanmayınız. Rağbet gören her şeyin taklid ve benzeri vardır. GRİPİN yerine başka bir marka verirlerse şiddetle reddediniz.

HANGI RENK Sizi mes'ud eder?

PARASIZ

Bu sihramiz yeni "Pudra renkleri,, tecrübe edilebilir.

10 Kadında 9 u Fena renkte bir Pudra kullanır.

Fena renkte bir pudra yüzünüze korkunç bir makyaj manzarasını verir ve sizi olduğunuzdan daha fazla yaşlı gösterir. Teninize uygun renkte bir pudra intihap etmenin yegâne çaresi, yüzünüzün bir tarafında bir renk ve diğer tarafında başka renk pudra tecrübe etmektir. Bu tecrübeyi hemen bugün, size parasız olarak verilecek yeni ve cazip renklerdeki Tokalon pudrasile yapınız. Bu yeni "Cilt renkleri,, (Kromoskop) tabir edilen en son ve modern bir makine vasıtasile karıştırılmıştır. Sihramiz bir göz, tam ve kusursuz bir incelikle renkleri intihap eder.

Tene gayet uygun bu yeni pudra sayesinde artık makyajlı bir yüz görünmiyecektir. Tokalon pudrası, imtiyazlı bir usul dairesinde "Krema köpüğü,, ile karıştırılmıştır. Bu sayede pudranın saatlerce sabit kalmasını temin ettiği gibi pudranın cildin yağlı tabiî ifrazatını mas- setmesine ve bu suretle cildin kurumasına ve sertleşmesine ve binnetice buruşuklukların zu- huruna da mani olur. Her vakit krema köpüğile karıştırılmış meşhur Tokalon pudrasını kul- lanınız ve birkaç gün zarfında teninizde yapacağı cazip tebeddülü görünüz, daima kutuların üzerindeki Tokalon ismine dik- kat ediniz. Teninize uygun renk intihabında tereddüt ettiğiniz- de lûtfen İstanbulda 622 No. posta kutusu adresine (Tokalon pudrası servisi 30 No.) vaki ola- cak talebde size memnuniyetle, muhtelif renklerde nümuneli- altı ufak paket pudra gönderece- ceğiz.

Yatak, yemek ve çalışma odalariyle salon takımları velhasıl her nevi mobilyalar; BAKER (eski HAYDEN) mağazalarında teşhir edilmekte ve heryerden ucuz fiat ve müsaid şartlarla satılmaktadır.

Az sarfiyatlı satılık tenezzüh motörü

Mazotla müteharrik beş beygir kuvvetinde 16 kişilik bir deniz motörü acele satılıktır. Arzu edenler Balıkpazarında Peynirci sokak Osman Efendi Han No. 5 müracaat edebilirler. (K. İ. 117)

Saç Bakımı

Güzelliğin en birinci şartı

Petrol Nizam

Kepekleri ve saç dökülmesini tedavi eden tesiri mücerreb bir ilâçtır

Her şeyde tasarruf caiz olabilir, fakat çocuklarımızın sıhhatinde aslâ!

Çocuklarınıza her zaman en iyi şeyleri veriniz

Üç aylıktan itibaren **FOSFATİN** vermek başta gelir

FOSFATİN

en mükemmel çocuk gıdasıdır

FOSFATİN

renksiz yanakları pembeleştirir

FOSFATİN

ile beslenen çocuk kanlı, canlı ve daima sıhhatli olur

FOSFATİN Fransadan gelir, FALYER markasile arayınız.

FOSFATİN FALYER

Bütün eczane ve bütün bakkallarda vardır

cephaneliğinde barut fitilini ateşledikten sonra göverteye çıktı. Umumî karışıklık arasında bahriyeli kıyafetile nazarı dikkati celbetmedi.

Askerler Altiyerinin verdiği emre:

— Karaya! Karaya!.

Diye bağırarak rıhtıma inmeğe ve mücadeleye iştirake hazırlanıyorlardı. İskala Brino göverte- nin uç tarafına kadar gitti. Fakat adımlarını gayet yavaş atıyordu. Geminin kenarına varmadan infilâkın olmasını temenni ediyordu.

Maamafih infilâktan evvel göverte- nin ucuna geldi.

— Anlaşılan, ölmemekliğim lâzım. Ne yaptımsa fayda etmi- yor.

Diye mırıldandı ve limanın suları içine atıldı.

İki saniye sonra ise infilâk oldu. Ve koca amiral gemisi bir dakika içinde battı. Ortadan kayboluverdi.

İskala Brino bir müddet su içinde kaldı. Sonra çıktı yüzerek sahile geldi.

Kasabaya şöyle bir bakar bakmaz Altiyerinin mağlûp olduğunu anladı. Başkumandan kaçıyordu.

Hemen arkasına düştü.

— Elimden kurtulamaz, diye mırıldandı.

Altiyeri, yüzü gözü kan içinde doğru sarayına gitti. Leonorun dairesine çıktı. Kapıyı kırarak içeri girdi ve kudurmuş gibi bağırdı:

— Gitmiş, kaçmış..

Cenaze merasiminden döner hizmetçiler Sinyoranın Olivolo adasında kaldığını söylediler.

Altiyeri anladı. Durmadan, dinlenmeden Olivolo adasına koştu. Yolunu kesmek isteyen ihtiyar ve sadık Filipi bir yumrukla sersemlettikten sonra yemek odasına girdi. Burada Leonorla Kandiyanoyu gördü.

Leonor ihtiyar reisicumhurun kolları arasına sıkışmış ve bağırmıştı:

— Babacığım, babacığım beni muhafaza ediniz! Allahaşkına monsinyör, daldığımız meş'um uykudan uyanınız imdat!..

İhtiyar şefkatle kollarını Leonora doladı ve titrek bir sesle sordu:

— O gelen kim? Bir kadını

tehdit etmek alçaklığını kim gösteriyor?

— Benim, ben Altiyeri?

— Ne istiyorsunuz?

— Karımı?

Kandiyano derin bir uykudan uyanır gibi hayret içinde sordu:

— Karınızı mı?

— Evet!.

Uzaktan akseden gayri tabiî ihtilâl gürültüleri, Leonorun hassas sesi. Ağlamaları, hıçkırmaları, dizleri dibinde birer birer iztıraplı hikâyesini anlatması Kandiyanonun dimağında büyük bir inkılâp yapmış ve senelerce Filip ile Rolanın uğraşarak meydana getiremedikleri hârikayı getirmiş. Şuuruna sahip olmuştu.

Altiyeri köpürüyordu:

— Evet, karım! Haydi ihtiyar! Geri çekil ve deli olduğuna dua et.. Yoksa şimdiye kadar çoktan gebermiştin. Maamafih hâlâ bana engel olmakta devam edersen deliliğin de para etmez. Geri çekil. Geri!..

Altiyeri daha fazla devam edemedi. Omuzundan çelik gibi bir el yakalamıştı. Boğuk bir küfür fırlatarak geri döndü. Karşısında İskala Brinoyu gördü.

— Ne istiyorsun? diye bağırdı.

— Sizi öldürmek!..

İskala Birino bu sözü söyliyerek duvarda asılı duran silâhlıktan iki hançer aldı. Birini Altiyerinin ayağı önüne fırlattı. Sonra başkumandan ile Leonor ve Kandiyanonun arasına geçerek mücadele vaziyetini takındı.

Altiyeri eğildi. yerden hançeri aldı, İskal Brinoya baktı. O zaman sabık haydudun üstünün başının sırsıkalm olduğunu gördü, Üzerine hücum etmek istedi.

Fakat muvaffak olamadı.

Hissetmeğe başladığı ölümün soğukluğu bütün mevcudiyetini kaplamağa başlamıştı.

Leonora döndü. Gittikçe sönmeğe başlayan titrek sesi ile:

— Madam! dedi. Ben ölüyorum. Mademki saadetiniz benim ölümümle kabilmiş, o halde mesut olunuz. Fakat ölürken sizi tel'in ediyorum. Mesut olunuz aynı zamanda Allahın lâneti üzerinize çöksün.

Etrafına ümitsiz son bir defa baktı. Elinde tuttuğu hançeri

SAĞLIĞINIZI KORUYUNUZ:

KANZUK MEYVA TUZU

En hoş ve tabiî meyva usarelerinden yapılmıştır.

Taklit edilmesi kabil olmıyan bir fen harikasıdır.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ

BEYOĞLU - İSTANBUL

Hizmetçi aranıyor

Orta yaşlı bir hizmetçi kadına ihtiyaç vardır. İdaremizin satış yerine müracaat.